

محمدی سہیلی

سر دبیر گیج

از این کتاب دو هزار نسخه بسال ۱۳۴۱ در چاپخانه کاویان بطبع رسد.
حق چاپ محفوظ است

پیشگش به :

ستارگان تابنده آسمان زندگی ام

پیشگش به :

دوستان بی کینه و یاران نشاط -

بخش و خستگی سوزم

پیشگش به :

گوهرهایی که در دریای متلایم

و پر توفان عمر بچنگ آورده ام

پیشگش به :

یاران دلبندی که هر بامداد با

بوسۀ مهر آمیز آنان از خواب

برمیخیزم

پیشگش به :

فرزندان زندگی آفرینم:

سهیل و سهیلا و سادان

پیشگش به :

همسر عزیزم که چنین تابنده -

گوهرانی را در دامان پاک خود

پرورانده است.

کتابهایی که تاکنون از این نویسنده منتشر شده است :

چاپ دوم	۱ - دوقطره اشک
چاپ دوم	۲ - فکاهیات سهیلی
چاپ دوم	۳ - خوشمزگیها - جلد اول
چاپ دوم	۴ - خوشمزگیها - جلد دوم
چاپ دوم	۵ - نمک پاش
	۶ - مادر حوا
	۷ - چوب دوسر طلا
	۸ - خیام و سهیلی
	۹ - زنگ تفریح
	۱۰ - سخنان حسین بن علی
	۱۱ - !؟....
	۱۲ - دزد ناشی که بکاهدان زد
	۱۳ - الراجیف

زیرچاپ :

خیام و سهیلی (چاپ دوم)

گنجینه سهیلی

دوستان و خوانندگان پر مهر

من بسی سرافرازم که در
 کار نویسنده‌گی مردی موفق و
 کامرو ابوده‌ام و توفیق من
 بدین سبب است که تا کنون
 همه آثارم را مردم هنر دوست
 و حق شناس دست بددست
 برده‌اند و این خود بارقه‌ای
 از لطف عمیم خداوندیست که
 به خامه‌ام آن چاشنی و حلاوت
 را بخشیده است که مردم با
 ذوق و سخن سنج ایران از
 سواحل خلیج فارس تا کرانه-
 های بحر خزر و هموطنان دور
 از وطن نوشته‌ها و اشعار مرا
 با آغوش باز پذیرا شده‌اند و
 این بزرگ نعمتی است که
 سپاس آن در حد توانائی من
 نیست .

من از این‌همه سر بلندی
 بر خود می‌بالم و احساس غرور

وافتخاری فوق العاده میکنم.

من در شعر خود ، در
داستانها و نووالهای در نمایش -
نامه هایم و « گفتگو های »
رادیو و غیره همیشه جهودی
بلغ داشته ام که تا سر حد امکان
با قلمی طنز آمیز و نیشد از از
کچ طبعی ها ، بد خلقی ها ،
بد کاری ها و ددمنشی ها انتقاد
کنم و نیروی روحی و معنویم
را در راه خدمت به مردم عزیز
این سرزمهین بکار بیندازم .

من اگر از زندگی هیچ
نداشته باشم همین لبخندی های
پر مهر مردم و آغوش های باز
سخن شناسان باریک بین و همین
محبت های بی شائبه خلق گرم
و شادمان و نیرومند میدارد
و این زندگی معنوی را با هیچ
چیز عوض نمیکنم .

جهودی سرهیلی

فهرست مفردات

صفحه ۹	سدییر گیج
۲۱ ،	چنانکه افتاد و دانی
۳۱ ،	رختخواب عوضی
۳۹ ،	دکتر سفتهزاده
۵۱ ،	میمیرم برای پیرزن
۵۹ ،	خانم مهمان نواز
۶۷ ،	تهچین در میدان جنگ
۷۷ ،	جانم باین کله !
۸۵ ،	زرنگی بیجا
۹۷ ،	جوالدوز به لوزتین
۱۰۷ ،	شریک دزد
۱۱۹ ،	کور خونده بود
۱۲۹ ،	بدبیاری
۱۳۷ ،	شاهنامه آخرش خوشة ؟
۱۴۷ ،	جانم باین معلومات
۱۵۵ ،	عقل جن
۱۶۱ ،	عشق من
۱۷۱ ،	دزد عشق
۱۸۳ ،	دست از پا دراز تر

فهرست	۸
۱۹۱ ،	عکسهای بتونه شده
۲۰۱ ،	خانمی از تیپ انتلکتوتل
۲۱۱ ،	ضد ضربه ، ضد وقت
۲۲۱ ،	آب در کوزه و ...
۲۳۱ ،	از اینجا رونده از او نجا مونده
۲۴۱ ،	فی فی خانم پنچر شد
۲۵۰ ،	بدنبال نامزد
۲۶۱ ،	زایمان طبیعی
۲۷۱ ،	مینوچان سلام
۲۷۹ ،	تجزیه خون
۲۸۹ ،	محقق

سربیز گیج

این فانتزی را زمانی در
مجله امید ایران نوشتم که دوست
عزیزم آقای حسن فرامرزی
سردبیر آن مجله بود و با نهایت
شرح صدر و گشاده روئی دستور
درج آنرا داد.

بدین مناسبت این قسمت را
با این دوست خونگرم و سینه گشاده
و پاکدل تقدیم می‌کنم.

هر کس حسن فرامرزی سردبیر مارا ندیده باشد خیال می‌کند
آدم منظم و مرتبی است که مو را از هاست می‌کشد و کارش حساب و
کتاب دارد.

کسانی هم که اورادیده‌اند و با او محشور نبوده‌اند، خیال کرده‌اند
که فقط یک هیکل نیمسوزمانند، یک صورت استخوانی باریک و چرک
تاب با عینک ذره‌بینی و یک عدد دندان طلا و لبخند دائمی قوائم اربعه
میرزا حسن آقارا تشکیل میدهد.

ولی مطلب غیر از اینهاست
خیلی از ارباب رجوع هنگام مراجعه به مجله و مکالمه با این نیمسوز
خلقت متغير می‌شوند و خیال می‌کنند با یک دیوانه زنجیر پاره کرده،
طرف هستند نه با یک سردبیر!

این آقا دو تکیه کلام شبانه روزی دارد: مزخرفه!.. شب بخیر.
هر بیگانه چه وضعی و چه شریف، چه عالی و چه دانی تا باداره
مجله مراجعه می‌کند و سراغ سردبیر را می‌گیرد و باوسalam می‌کند. در روز
روشن می‌شنود که فرامرزی با یک صدای کشدار در جواب او می‌گوید:
– شب بخیر!

مراجعه کننده از این طرز برخورد چشمانش گرد می‌شود و می-

 سرد بیر گنج

۱۱

خواهد شاخ در بیاورد ولی استثنائاً شاخ در نمیاورد و درد لیک آیت -
 الکرسی مینخواند و بخود میدمید تا از شراین جن عینکی درامان باشد.
 بهر حال قضیه را ندیده میگیرد وزیر سبیلی در میکند و یک مقاله
 یا داستان یا شعر خود را برای چاپ در مجله با نهایت احترام تقدیم
 «آقای شب بخیر!» میکند بامید آنکه در مجله چاپ شود و نویسنده یا
 شاعر از مزایای قانونی! آن بهر همند گردد.

هنوز مقاله در میان زمین و هواست و میز حسن خان از مضمون و
 مفاد آن اطلاع پیدا نکرده است که یک مرتبه خیلی محکم و متقن و با تشدید
 میگوید :

مز خرفه!

مراجعه کننده عصبانی میشود و فریاد میزند:
 - آقا شما که هنوز مقاله مرا نخوانده اید چرا اهانت میکنید؟
 چرا حیثیت اشخاص را در نظر نمیگیرید؟ من که یک آدم از همه جارانه
 نبودم که شما اینطور بامن حرف میزند من رئیس دفتر وزیر... هستم.
 خیال میکنید فرامرزی از این حرفها جا مینخورد و مؤدب
 میشود، ابدأ .

بلافاصله با همان ژست اولی و با نهایت خونسردی بالحنی شدید
 میگوید :

- مز خرف میگی!

در چنین هنگامی آقا رئیس دفتر وزیر یا نویسنده و شاعر با غیظ
 و غضب خدا حافظی میکند و فرامرزی بجای اینکه از او دلجوئی کند
 واورا بنشاندو بحر فش گوش دهد، با همان لحن ۶۴ و سینما اسکوپ!

میگوید :

– شب بخیر!

من شخصاً تاکنون در هر مجله‌ای با هر سردبیری کار کرده‌ام
بیشتر از او تعارف و بقول فرنگی‌ها کومپلیمان شنیده‌ام.
وقتی داستانی بفلان سردبیرداده‌ام، و سه روز بعد ازاو پرسیده‌ام
آیا نقاش شما تصویر خوبی برای داستان من تهیه کرده است جواب
شنیده‌ام :

– بسیار بسیار خوب یک نقاشی بسیار زیبا واقعاً بسیار عالی که
اگر خودتان هم به بینید تحسین می‌کنید.

اما در همان هفته اول که بدعوت مدیر محترم مجله با آقای سردبیر گیج خودمان تماس گرفتم یک فانتزی باو دادم و رفتم و دور روز بعد پیش او آمدم و گفت: آقای فرامرزی نقاش تیتر مقاله مرا نوشت؟
زیبا بود؟ خوب بود؟

گفت: یک تیترداده‌ام برایت نوشته «بسیار مزخرف!»
با خود گفتم خداوندا این‌چه معجونیست که سروکارها با او
انداخته‌ای بقول خودش چرا اینقدر مزخرف میگوید؟
آخر کدام نویسنده‌ایست که با این طریق برخورد دلسردنشود؟
بالنسبت مثل سگ هار می‌ماند پاچه خودی و غریبه را میگیرد!

دو سه هفته گذشت و کار من با مجله ادامه پیدا کرد و کم کم کارهای دیگری از او دیدم که اگر ابتدا بساکن از او میدیدم شاخ در می‌آوردم ولی وقتی برآز کار او پی بردم تمام مطاب برايم حل شد و فهمیدم اوجوانیست ساده‌دل، با حقیقت، رفیق باز، خونگرم، خوش باطن

 سردبیر گیج

۱۲

و باید علت این حرکات او را در روح اوجست.

بد نیست شما هم بدنبال من بیائید و این موجود «کمدی درام»
را بشناسید!

از شما چه پنهان فرامرزی ما به تازگی ادای پولدارهارادر آورده
و با هشت عباسی پول می خواهد رل حاج میرزا علینقی کاشانی والقانیان
را بازی کند.

بله... او هم دست بکار ساختمان زده است! خیال می کنید ساختمان
سردبیر لاغری ما یک آسمان خراش مجلل است بله؟! ابداً.

او می خواهد از اجاره نشینی و شبها بالای درخت خوابیدن
آسوده شود و آلونکی برای زن و بچه اش مهیا کند ولی باید گفت:
خانه خرس و بادیه مس؟ فرامرزی و بنائی؟ مگر می شود با چندر
غاز پول نویسندگی خانه ساخت؟

فرامرزی از هر جا بشود میزند که خرج بنائی را راه بیاندازد
از ناهار و از چائی میزند تا پول گچ و خاک وشن و ماسه را پسانداز کند.
اوهل سر کیسه کردن و تیغ زدن نیست ولی ظهر دوستانه خودش
را برای ناهار بمنزل دوستان دعوت می کنندوا گر «میزبان حضوری!» پیدا
نکند بوسیله تلفن خودش را جامیکند! چکند؟ خرج بنائی شوخی نیست.
خدا پدر حسن خان را بیامرزد که تا حالا دیوانه نشده و فقط به
دیوانه بازی! اکتفا کرده است!

صبح که از خواب بلند می شود مثل اینست که غم عالم را بدل او
ریخته اند هشتاد و چهار ریال وجه تقد رایج مملکتی در جیب دارد و
یک دنیا خرج - او یک تن ضعیف است و یک کاروان اسیر!

مادر بچه ها می خواهد بعروسي برود، پیراهن می خواهد؛ بچه
می خواهد اول مهر بمدرسه برود کتاب و لباس میخواهد؛ شهرزاد بچه
کوچکش مریض است و باستینی حسن خان بدنبال طبیب ودوا بود.
فرش فروش سفته او را در بانک گذاشته و طلبش را میخواهد و
اگر دیر بجنبد آبرویش بیاد میرود؛ قرض بانک رهنی اگر عقب بیفتند
خانه اش حراج میشود؛ کوره پز پول آجر و گچ میخواهد و اگر دیر
بجنبد آنسرش صحرام میشود؛ بنا و عمله شب بشب همزد میخواهند و اگر مزد
آنها را ندهد بنائی تعطیل میشود و سگ منزلش هم آشغال گوشت
می خواهد.

حسن خان باید باتن خسته و روح آزرده، صبح بصبح پاچه ها را
بالابزند و گلدانهار آب بدهد والا گلهای را که یک عمر تهیه کرده است
در زیر گردوغبار بنائی محو و نابود میشود.

خلاصه: قرض، قسط، پول بنا، خرج بچه، پول لباس خانم،
خرج بیرون خودش، زحمت منزل، همه بصورت سنگ آسیائی در می آید
و صبح بصبح روی مفرز حسن آقا میچرخد!

از شما میپرسم دیگر از چنین موجود خسته و کوفته و درمانهای
میشود انتظار حرف حساب داشت؟ بخدا اگر شما جای او بودید در
خیابان عربده میکشیدید ..... جان من نمیکشیدید؟ ..... عرض
نکردم !!

این بیچاره شبهای هم که بخواب میرود و میخواهد لحظه ای آسوده
باشد باز راحت نیست و خوابهای درهم و برهم و آشفته می بیند.

گاهی دود کش کوره پز خانه را در خواب می بیند که حاج عبدالله

 سردبیر گیج

۱۵

کوره‌پز بر قله دود کش ایستاده و آجری در دست گرفته و فریاد میزند
که اگر تا آخر هفته پول آجرهارا ندهی با همین آجر فرق ترا می‌شکافم.
 حاج سید محمدعلی سدهی را در خواب می‌بیند که طناب بگردنش
انداخته و برای وصول پول فرش بطرف اداره اجرا می‌بردش.
مأمورین بانک رهنی را در وسط حیاط می‌بیند که چوب حراج
خانه را میزند.

البته اینها همه جزای نویسنده‌ایست که بخواهد خانه بسازد!
با این توضیح‌ها حالا اگر ماجرا در دیوانگی‌های این سردبیر گیج
را که گاه و بیگانه دیده‌ام برای شما بنویسم دیگر تعجب نمی‌کنید!

بله. یکی از روزهای گرم تابستان وارد دفتر مجله شدم و دیدم
سردبیر محترم پیراهن را از تن در آورده و لخت مادرزاد نشسته با قلم
جوهری روی بدن خود نقشه ساختمان منزل را می‌کشد و بمن هم
توجهی ندارد.

کمی دقت کردم یک مرتبه صدای خنده‌ام با آسمان رفت، میدانید
چه بود؟ بله سردبیر در عالم گیجی و گنگی نقشه ساختمان را خیلی
مسخره روی بدن خود کشیده و بخيال خود ابتکار بخرج داده و هر قسمت
را در جای مناسب گذاشته بود.

نقشه اینطور بود:

اطاق ناهار خوری روی شکم! اطاق خواب روی سینه! راه روروی
گردن و مستراح اطراف چانه و ریش! خلاصه مسخره عجیبی بود.
من با خنده شدید گفتم این چه مسخره بازیست در آوردی گفت:

سرد بیر کبیج

نقشه مناسبی است چون اطاق ناهارخوری باشکم مناسبت دارد
و روی سینه با اطاق خواب نسبت مستقیم دارد و درازی گردن هم با
راهروی اطاق بی مناسبت نیست و برای توالت هم بهتر از اطراف ریش
وسیل وجود ندارد! ولی با همه اینها مزخرفه!

یکروز با ما نان و پنیر و هندوانه خورد پس از اینکه مفرغ هندوانه
را خوب تراشید و خورد پوستش را مثل ملانصرالدین برسрچوب کرد
و چرخاند و مرتب میگفت:

– شب بخیر.

چه بسا که جلسه هیئت تحریریه در دفتر اداره برپا بوده و این
موجود گیج بدون توجه بحضور مدیر و نویسنده‌گان روی میز رنگ
بابا کرم گرفته است.

گاهگاه حسن بدون توجه به اطرافیان زیر لب تند تند چیزی
میگوید و بالاخره یکروز که خوب گوش دادیم شنیدیم که با خودش
میگوید:

– سیمان بهتره یا آهک، تیر آهن عجب گران شده ولش کن دو
اطاق بسه! جون شما پول ندارم! جوشونده به بچه بدہ دکتر میخواهد چکنه؟
تمام گلها ازین رفت. رو جلد مجله خیلی قشنگ شده. مزخرفه.
باید نظر خواننده‌ها را فهمید خوبه فرشو پس بدم - دارم دیو و نه میشم -
مگر من چه عیبی دارم؟ - یکی بمن بگه احمق نونت نبود، آبت نبود،
بنائی کردنت چه بود؟!... مزخرفه... مزخرفه... شب بخیر!

هنور یادم نمی‌رود که سردبیر گیج ما دو ساعت مقاله‌ای ناخوانا را برای فرستادن بچاپخانه پاکنویس کرد و آخر کار اشتباه‌آچر کنویس را به جای پاکنویس به چاپخانه فرستاد و پاکنویس را ریز ریز کرد و در سبد ریخت!

روزی در منزل نیمساعت به آواز دلکش گوش داد و در پایان
برنامه گفت:

— دیدی بنان چکار کرد؟

و بعد از آن برنامه وقتی سخنرانی سید مصطفی سرابی را
شنید گفت:

— این دومین بار بود که من سخنرانی دکتر صاحب‌الزمانی را
گوش دادم الحق در دامپزشکی (!) زحمت‌کشیده!

یکی از روزها می‌گفت امروز صبح دو ساعت دنبال عینکم گشتم
و عاقبت فهمیدم که عینکم به چشم بود!

روزی مجله امید ایران را که خودش ساخته و پرداخته بود
می‌خواند و در حالیکه نیشش تابنا گوش باز شده بود به فشنگچی مدیر
داخلی مجله گفت:

— آقای فشنگچی بگیر بین کیهان امشب، چه خبرهای خوبی
داره؟

(در صورتیکه آن موقع یازده صبح بود و بقول او کیهان امشب!
خبرهای خوبی داشت!)

تا اینجا گیجی و منگی سردبیر، به هیچکس ضرر نمیزند و همه مربوط بخود اوست ولی داستان اینجاست که گیجی اوغلب اوقات خطر بزرگی را متوجه مجله کرده و او افکار و خیالات خود را گاهگاه با اخبار مجله درهم آمیخته است.

یکی از نویسندهای گان میگفت: اگر من مواظب کار فرامرزی نبودم تا کنون دهها بار روی مطالب مجله سروصدا پیا شده بود مثلا:

– یکروز تفسیر سیاسی را بدست من داد که به چاپ چانه بفرستم دیدم در لابلای خبر نوشته بود:

مکملان در کنفرانس برلن گفت اگر کوره پز برای وصول طلب خود به حسن فرامرزی فشار بیاورد آتش جنگ جهانی مشتعل خواهد شد!

در صفحه پاسخهای طبی این مطلب را اضافه کرده بود:

– دو شیوه شهرزاد فرامرزی دختر آقای فرامرزی! بهتر اینست که بجای مراجعه بطبیب و استعمال داروهای اسپسیالیته با جوشاندنی‌های ارزان قیمت! از قبیل ترنجین و گزعلفی خود را معالجه فرمائید زیرا دواهای فرنگی مزخرفه!

ناظری یکی دیگر از نویسندهای گان مجله میگفت: سردبیر گیج ما از این دسته گلهای فراوان بآب داده است که از همه مسخره‌تر و مضحك‌تر یک خبر مخلوط وقاراشمیش بود که برای چاپ بدست من رسید. مطلب بدینقرار بود:

– داک هامر شولد دبیر کل سازمان ملل متحد در شب گذشته در

جلسه مطبوعاتی گفت:

گچ دو خروار - آجر ده هزار تا ! ولی بعضی از علماء روانشناسان معتقدند که خرج منزل و خرج بنائی کمرشکن ترین خرجهای است و اگر امروز دو ساعت دیر بکار مجله برسم مجله شهرستانهای ترمیس و در اینصورت آنالله و آنالیه راجعون. خبر نگار هنری ما اطلاع میدهد که تمیمه از ایرج قادری طلاق گرفت ایکاش مادر بچه‌هاهم ازمن طلاق میگرفت تا از خرج این راحت شوم .

یکی از بدترین دردها درد بنائی است و اگر انسان نقشه صحیح برای زندگی داشته باشد، میتواند نقشه بنائی را هم خودش بکشد .

امروز مهندس آمد و گفت من یک نقشه برای ساختمان شما داشتم ولی افسوس که کار از کار گذشته وقتی نگاه به نقشه‌اش کردم دیدم، مزوز خرفه !

خداوندا هیچ‌بندۀ بد‌بخت را نویسنده مکن. اگر میکنی سرد بیر مکن - اگر سرد بیر هم کردی اجاره نشین مکن - اگر هم اجاره نشین کردی فکر ساختمان بسرش مینداز - اگر هم فکر ساختمان بسرش انداختی بی‌پوش مگذار .

خداوندا بحق مقربان در گاهت ترا سوگند میدهم که هر چه زودتر سرد بیر گیج مارا هم شفا عنایت کن!

شب بخیر! آقای سرد بیر مزوز خرف!

ایهالناس برای تأیید عرضم باید بگویم که سردبیر مقالهٔ مرا
بادقت خواند و تفهمید که راجع به خود اوست بدلیل اینکه چاپ شد و
شما هم خواندید!!

چنانکه افتاد و دانی ..!

وجود پیرمرد خوش صحبت هم در خانواده‌ها نعمتی است . بعضی پیرمردها با نقل خاطرات شیرین و عشقباری‌ها و شیطانیهای ایام جوانی «چنانکه افتاد و دانی» بطوری اهل خانه را سرگرم می‌کنند که شنونده تحت تأثیر آن بیان گرم ، خودش را هم فراموش می‌کند. چه قصه‌ها و چه داستانهای شیرینی که این جماعت در پایی کرسی می‌گویند و دفتر عمر را بعقب ورق میزند و صفحات ایام بر بادرفته را در برابر چشم ما می‌گشایند .

خوب یاد هست در حدود ۲۵ سال پیش که مخلص کودک بودم در چنین فصلی با پدرم بخانه یکی از اقوام به شب‌نشینی رفتیم و در آن خانواده یکی از همین پیرمردهای موصوف وجود داشت . پس از اینکه چای و شیرینی صرف شد! یکی از حضار گفت: عمو جان یکی از خاطرات خود تونو برای ما بفرمائید . پیرمرد شروع کرد و گفت :

« هفتاد سال پیش که من هیجده ساله بودم بعلت نافرمانی، پدرم

مرا از خانه بیرون کرد و گفت :

من پسر حرف نشنو و چشم سفید نمیخواهم. یالاه از خونه ام برو
بیرون و گورت را گم کن . یالاه برو و بینم میتوانی نون خود تو در بیاری؟
برو دیگه پشت سرت را هم نگاه نکن .

من تا اینحرف را از پدرم شنیدم باصطلاح بدرگ غیر تم بر خورد
و از خانه پدر بتعرض رفتم و با خود گفتم باید بدنبال نان بروم تا پدرم
ثابت کنم که عرضه ولیاقت دارم .

انقدر رفتم تا بیکی از خیابانها رسیدم و با حالی خسته کنارد کان
میوه فروشی ایستادم .

دراینوقت یکزن بسیار خوشگل و شیک که در حدود بیست سالش
بود دم میوه فروشی آمد .

اگر بدانید چقدر این زن قشنگ بود؟... هر کس از پهلوی او
میگذشت مبهوت میشد . وقتی حرف میزد از دهانش نمک میریخت ...
چه لب و دهنی داشت - چشمهاش ارث پدر از آدم میخواست .

خلاصه بیش از این دهستان را آب نیندازم - خانم به میوه فروش
گفت ... سی تا پر تقال در پا کت بریزید و بمن بدھید .

میوه فروش هم با نهایت ادب سی تا پر تقال در پا کت گذاشت و
تقدیم خانم کرد و خانم پول پر تقال را پرداخت و اینظرف و آنظرف را
نگاه کرد و چشمش بمن افتاد و گفت :

- آقا پسر کار داری؟ .

با خوشحالی گفتم ... نه فرمایشی دارید ؟
گفت.... بیا جو نماین پا کت پر تقال را بامن بیارتا انعامت را بدم .

خیلی خوشحال شدم که به همت خودم پول پیدا میکنم . بدون
معطلی پاکت را از خانم گرفتم و بدنبالش راه افتادم .
در راه که میرفتم محو تماشای اندام زیبای خانم شده بودم . با
خود میگفتم ... خدایا این ماهپاره دختر کیه ؟

نکته این حوری بهشت باشه - بعد با خود گفتم : احمق جون
حوری که پر تقال نمیخوره (!)

با اینکه هیجده سال بیشتر نداشتم آرزو میکردم که خدا تمام
عمر مرا یک شبانه روز کند و آن یک شبانه روز راهم شوهر این لعبت
افسونگر باشم .

خانم بر سر زمین منت میگذاشت و میرفت تا بالاخره بدر منزلش
رسیدیم .

خیلی غصه دار شده بودم - با خودم میگفتم الساعه پاکت را از
دست من میگیرد و یکران بمن میدهد و در را برویم میبیند و باید من
بمانم و یک قلب بریان و یک چشم گریان .

از شما چه پنهان من بچه نیم و جبی هیجده ساله عاشق شده بودم «
با گفتن این جمله چشمان پیر مرد پراز اشک شد و ادامه داد :

« خانم پاکت پر تقال را از من گرفت و در را باز کرد و تاخواستم
خداحافظی کنم . لبخندی زد و گفت :

- کجا میروی ؟ . کار داری ؟ .

گفتم . نخیر رفع زحمت میکنم .

گفت : چه زحمتی بچه جون . بیا تو . توجه زحمتی داری سر

تا پای تو رحمتی !

چنانکه افتاد و دانی

۲۵

یک نگاه بسر تاپای خودم انداختم و دیدم چیزی که در سرتاپای
من نیست همان رحمته. و فقط چیزی که از سرتاپای من میبارد - نکت
خالصه ...

اول باورم نمیشد که زنی با آن قیافه بهشتی بالبختی پرازمه
مرا بخانه اش میخواند ولی وقتی اصرار او را دیدم داخل شدم ..
به به .... چه خانه‌ای ؟ ... بهشت عنبر سرست بود در خت‌های
سر بفلک کشیده، عمارت مجلل - استخر و چیزهای دیگر داشت که من
در آن سن و سال عقلم نمیرسید و بقول دلالها ملکش دونبش بود، آب و
برق هم داشت !

خانم وارد اطاق شد و پاکت پر تقال را روی میز گذاشت و لباس
روئی را درآورد .

بدون رودربایستی با لبخندی شهوت انگیز گفت :

- هیکل منو میپسندی ؟ .

از این حرف عرق شرم برپیشانیم نشست و سکوت کردم - گفت
چرا انقدر خجالتی هستی ؟ از کی خجالت میکشی - غیر از من و تو در
این خانه هیچکس نیست .

بعد از ادای این مطلب گفت :

بیا صورت را بشویم و بدون اینکه منتظر موافقت من بشود دست
مرا گرفت و کنار دستشوئی برد و با دست لطیف خودش صور تم را صابون
زد و دست مالید و آب کشید و خشک کرد و مثل اینکه با بچه‌ای صحبت
میکند گفت :

حالا مامان شدی - خوشگل شدی .

چنانکه افتاد و دانی

فرزندان عزیز من چطور برای شما تعریف کنم؟. چگونه می-
توانم بعد از هفتاد سال آن لحظه‌ها و آن ثانیه‌های لذت‌بخش را وصف
کنم؟

مثل این بود که مسامات صورت من دست لطیف و خوشبوی او
را بوسه میزدند : میلیسیدند ، هیمکیدند .

هر طور بودخانم صورتم راشست و تا رفتم اجازه مرخصی بگیرم
گفت نمیشه — ناهار را هم باید با من بخوری!
وقتی این پیشنهاد را ازخانم شنیدم از خوشحالی دردلم قند آب
کردند .

سفره را با دست خودش انداخت و ناهار را آورد .
ناهارخانم تهچین مرغ بود آنهم چه «تهچینی»!
با اینکه دندان‌های طبیعی‌ام را کشیده‌ام هنوز مزه‌اش زیر
دندان‌های مصنوعیم مانده!
نه تنها خود «تهچین» بامزه بود بلکه طرز خوردن آن از خود غذا
لذیذتر بود !

خانم با آن دستهای سفید و نرم لقمه دردهان من میگذاشت و با
این عمل مرابعوالمی سیر میداد که گمان نمیکنم آنرا حتی در بهشت
به بینم .

ناهار را که خوردم با نارضایتی اجازه مرخصی گرفتم ولی باز
هم اجازه نداد و گفت :

— کجا میخواهی بروی؟. حالا بعد از ظهر است در حوضخانه
بخواب از خواب که برخاستی هرجا که میخواهی برو .

از خدا خواسته اطاعت کردم. خانم را به حوضخانه در کنار یک حوض کاشی برد و با دست خود رختخواب انداخت و مرا خواباند.

نزدیک غروب بود - احساس کردم که شیئی لطیفی گونهٔ مرا نوازش میدهد.

چشم را باز کردم و دیدم لبه‌ای هوسپار خانم مثل پروانه ملاحظه کار! روی صورت من راه میرود.

غرق در لذت شده بودم - مثل این بود که بهشت را الى الابد به من بخشیده باشند. میخواستم دوباره خودم را بخواب بزنم اما خجالت کشیدم.

خانم دست مرا گرفت و در کنار حوض برد و آب بصورتم زد و آنرا خشک کرد و از آنجا بکنار با گچه‌ام برد. در کنار با گچه بساط چای را با سلیقهٔ خاصی چیده بود.

چای را خوردم و گفتم: خانم خیلی زحمت دادم مرا مرخص میفرمائید؟.

خانم گفت: ابداً - امشب هم باید پیش من بمانی. و فردا صبح آزادانه بهر کجا که میخواهی برو.

از این پیشنهاد هم با خوشحالی استقبال کردم چون اولاً آشتب جائی را نداشتم که بخوابم و در ثانی برای من کجا بهتر از آن خانه و هم‌جواری زنی مانند او بود؟

بالاخره شب شد. خانم سفره رنگینی گسترده که یک قلم از آن غذاها را هر گز بعمر خودم نخورد بودم. با اشتها عجیبی بهر یک

 چنانکه افتاد و دانی

از غذاها پوزی (!) زدم و در این وقت دست خانم بایک لیوان شراب بطرف من دراز شد. هر چه امتناع کردم و گفتم خانم یک پسر هیجده ساله معنی ندارد شراب بخورد خانم باصرار خود بیشتر افزود.

ناچار بقول نویسنده کتاب امیر ارسلان جام می‌را لاجرعه بسر کشیدم و مخمور شدم و حس کردم که دنیا را بر نک دیگر می‌بینم. آن زن زیبا در نظرم صدبرابر زیباتر و دل انگیزتر شده بود. در چنین حالتی آن زن ماهرو اول لباس رو، بعد لباس زیر را کند و از الپسه دنیوی و اخروی یک «شورت» چسبان لبه توری بپا داشت حس می‌کنم که از این توصیف گلوی همه‌شما خشک شده و دندانتان نزدیک است کلید شود. به حال خانم در آن حالت عابد فریبانه بمن گفت:

بلند شو بازی کنیم. گفتم چه جوری؟ گفت: من دور سفره میدوم تو هم بدنبال من بدو. اگر توانستی مرا بگیری خود مزنتم می‌شوم و این خانه را بتومی بخشم و تا آخرین روزی که باهم هستیم خرج ترا هم میدهم. آقا جای شما خالی از خوشحالی جفتک انداختم. کور از خدا چه می‌خواهد؟ یک جفت چشم کاسه خشک.

بر خاستم و دنبالش دویدم - خانم بدو و من بدو. از قضا زیر اطاقی که ما در آن میدویدیم «زیر زمین» بود و با دوندگی ما گرم بگرمب صدا می‌کرد. چیزی نمانده بود به خانم برسم که واقعه عجیب و وحشتناکی رخ داد.

نمیدانید چه خاکی بسر و کله‌ما شد... یک جفت لیلی و مجذون نر و ماده در حالیکه میدویدیم حس کردیم که یک مرتبه صدائی برخاست

و زیر پای ما خالی شد و یکسر به قعر (زیرزمین) تشریف بردمیم (!)
گرد و خاک خفه کننده‌ای بهوا رفت. من دست بسرم کشیدم و
دیدم الحمد لله بامجان بم آفت نداشته است و مثل یک تیکه آقا (!)
صحیح و سالم مانده‌ام.

ناگهان صدای فریاد و حشتناک آن زن خوشگل مرا بخود آورد
که درمیان آن تاریکی و حشتزا از آنطرف زیرزمین میگفت:
آخ... مردم.... بدبو... نجاتم بده... دارم خفه میشوم...
بفریادم برس.

سخن پیر مرد که باینجا رسید مکثی کرد و یک مرتبه لبس را
لبخند شیطنتی از هم باز کرد و گفت:
بچه‌های من میدانید باشندن صدای ملتمسانه و خواهش بار خانم چه
کردم؟ .

ما که با بی صبری منتظر پایان داستان پیر مرد بودیم. یک صدا
گفتیم:

نه. نمیدانیم. شمارا بخدا زودتر بگوئید که چه کردید؟ زود
باشید معطل نکنید.. آیا آن زن قشنگکرا بالاخره نجات دادید؟ آیا
آن خانم ماهسیما در زیر آوار جان داد؟ خواهش میکنیم زود بگوئید.
اورا از مرگ نجات ندادید...؟!

پیر مرد با تبسم گفت: نه... ابدآ... آه که چه دقایق و لحظات
ناراحت کننده‌ای برم گذشت. در انتظار چه هستید؟ نه من او را

۳۰

چنانکه افتاد و دانی

نجات ندادم— بله... من توفیق نجات معشوق و محبو بم را پیدا نکردم.

همه گفتند— چرا؟

پیر مرد بالحن گرم و خوشمزه‌ای گفت:

— برای اینکه یک مرتبه از «خواب» پریدم !!

رختخواب عوضی

روی پشت بام منزل « حاجی سه فاز » بساط تمام حاجیانهای چیده

شده بود:

خاکشیر یخ مال - آبدوغ خیار - سکنجین آب زده - گرمک آب
تراش کرده و یک چراغ زنپوری هم در وسط معز که خانه را روشن
میکرد و گاهگاه با وزیدن باد شعله میکشید.

« حاجی سه فاز » از خست و لئامت با جیبیش قهر بود و فقط سالی
سه ماه دستش را در جیب میکرد و آنهم از سرمای زمستان!
با اینهمه آن شب پرهیز را شکسته و شکم به آبزنی کرده بود چون
میخواست با این دانه پاشیدن صیدی بگیرد.

دق الباب شد و « حاجی سه فاز » در حالیکه دندان مصنوعیش را
در دهن میگذشت با زیر شلواری گشاد هراسان و خوشحال از پشت بام
پائین رفت و با میهمانی که انتظارش را میکشید رو بروشد.

- به به لام نعلیکم چطوری ؟ .. چرا اینقدر دیر کردین ؟ نه
بچهها دلو اپس شده بود. جون شما نباشه. بجون قاسم علی دل منهم مثل

سیروس که میجوشد.

– مرحمت دارین؟

– خب بفرمائید بالا - از همین طرف بفرمائید.

صحبت « حاجی سه‌فاز » و مهمان عزیزش! آقای « رباخوار » کرک
انداخته بود..

– من نمیخوام جلو روت بگم - پشت سرت هم صد فقره گفتم:
که من آدمی مثل آقای رباخوار ندیدم « هزار درنود » نازنینه !

– مرحمت دارین حاجی آقا، کوچکیم!

– بزرگی، آقائی، خدا از برادری کمت نکنه - والله بخدا آدم
مثل شما کجا پیدامیشه اگر من سگ رو سیاه رو میگی که غرق گناهم-
اگر همکارامو بخواه بشمرم که آدم شرمش میشه مال صغیر و کبیرو
میخورند یه آدم بالاش - شما راست حسینی و حلالوار تومنی یه قرون
نزول میخوری بکار کسی هم کاری نداری!!

– نظر لطف شماست.

– بقول معروف حرفارو تو هم میز نیم. عرض میشه خدمتون
چون یک گرفتاری کوچیک صد تومنی! برای من پیدا شده میخواستم
ببینم اگر بنده رو قبول دارین و سفتئه منو ورمیدارین صد هزار تومنی
دوماهه به بنده قرض بدین - نزولشم هرچی میشه تقدیم میکنم.

– اختیار دارین حاجی جون! بنده خودمم متعلق بشما هستم
اتفاقاً پولم موجود دارم صبح تقدیم میکنم بعد سفتهشو بدین بیارن.

رختخواب عوضی

- عرض میشه آن میگم سفته رو بیاره امضاء میکونم بعداً پولو
بفرستین (با فریاد) آی سکینه.
- نه حاجی جون دستپاچه‌ای؟ – فحش بمن میدی! چه عجله
داری! شما قولت برای من اسکناسه.
- نه جون شما نمیشه (با فریاد) بیا سکینه.. اون..
- حاجی جون چرا مارو چوب کاری میکنی؟ بزار من صبح پولو
بفرستم سفته اش دیر نمیشه.
- به رجهت سفته حاضره!
- نه حاجی جون مارو چوب نزن من هر چی دارم متعلق بشماست.
حاجی سه‌فاز در حالیکه باطنان از رل بازی کردن خودش خشنود
بود یک سیگار اشنو آتش زد و بدست «رباخوار» داد و برای اینکه جلب
اعتماد بیشتری از رباخوار بکند گفت:
بجان شما من هر وقت قرض دارم خوابم نمیبره – اما آدم چاره
نداره گاهی ازاوقات معطل میمونه!
- شما بی لطفی میکنید هر وقت احتیاج به پول داشتید بفرمائید
من چک «سفید امضاء» تقدیم میکنم (دهن دره می‌کند).
- خب آقای رباخوار از دهن دره‌تون پیداست که خوابتون گرفته
رختخواب حاضره پاشین بخوابین.
- من باید برم منزل!
- نمیشه جون شما یه لقمه خواب توی این خونه پیدا میشه.

موقعیکه حاجی آقا و رباخوار صحبت میکردند زن حاجی بعلت

حالت حمله‌ای که سال‌ها داشت، غش کرده و در اطاق پائین افتاده بود.
حاجی خیال میکرد که مادر بچه‌ها پشت پرده‌ای که میان آنها
حایل بود روی پشت بام در رختخواب خود خوابیده است.

حاجی سه‌فاز از جا برخاست که برای «تعییر ذائقه!» یا فارسی‌تر
عرضه کنیم برای سرسبک کردن از پشت بام بحیاط برود و حین حرکت
پشت باشد یگر را که رختخواب مهمان قبل از آن افتاده بود و پرده‌ای آنرا از
پشت بامهای جدا نمیکرد با انگشت به رباخوار نشان دادو گفت شما بفرمائید
بخوابید تا من برم پائین بر گردم و بدون توجه به جواب مثبت یا متفقی
رباخوار از پشت بام پائین رفت.

پس از رفتن حاجی آقا - رباخوار لباسها را کند و اشتباهًا بطرف
رختخواب خانوادگی حاجی که در مأواه پرده بود رفت و بدون اینکه
فکر کند رختخواب متعلق به عیال حاجی است دراز کشید و «شمد» را
روی خود انداخت و از ناخن تا فرق سر در لای «شمد» غرق شد.

حاجی آقا هن و هن کنان از حیاط به پشت بام آمد و بخيال اينكه
مهما نش در جاي تعين شده خوابیده است طبق معمول هر شب بطرف
رختخواب والده بچه‌ها رفت و پهلوی والده بچه‌های خیالی ! دراز
کشید و از اینکه باصطلاح نقشه‌اش گرفته بود از خوشحالی جفتک
می‌انداخت .

در اين وقت رباخوار باشتباه خود که رختخواب را عوضی گرفته
بود پی برد و موضوع را فهميد و برای اينکه تفريحی کرده باشد چيزی
نگفت و حتی خود را آماده کرد که چند دقيقه‌ای هم برحسب ضرورت

دختخواب عوضی

با صدای زنان رل زن حاجی آقا را بازی کند!

حاجی آقا که از موقیت روی پا بند بود نمیخواست تا صحبت کند
و داستان زرنگی خود را برای زنش بگوید بدین جهت برای بیدار کردن
والده بچه هادست را از روی شمد برتون و بدن «رباخوار» کشید و آهسته گفت:
— ضعیفه معقول آبی تو پوست رفت. گوشت با منه برات تعریف کنم؟
رباخوار برای اینکه حاجی را بحرف بیاورد مثل کسی که خواب
وبیدار باشد با صدای زنانه گفت:

او هوم هوم بگو!

حاجی ادامه داد:

— بسلامتیت دخل ربا خوارو آوردم. انقدر قیافه حق بجانب
گرفتم که مرتیکه احمق شیش دنگ مطیع من شد قلابی جلو روشن
گفتمن من اول سفته باید بدم و بعد پولو بگیرم. او هم گفت نه نمیشه
من اول صبح پولو میفرستم بعد شما سفته رو بده.

خلاصه چه در دسرت بدم بهر کلکی بود یار و روخر کردم. صبح
اول وقت صدهزار چوب اسکن خشک میفرسته و منم ارواح پدرش همه
پولش میخورم یه آبم بالاش، کوفت هم بهش نمیدم خلال دوندونش کنه
چه برسه سفته. گور پدرش! جون من از زرنگیم خوشت او مدد؟ کیف
کردی؟ آهان... راهشو پیدا کردم... این مرتیکه خرصبح که پولو
آورد میز نیم بچاک جعده میریم یه طرفی یکی دو سال هم رو نشون
نمیدیم. بنظر تو کجا برمی بهتره؟... هان...؟ بگو..

باعصباتیت فریاد زد در این وقت ربا خوار سرش را از لای «شمد»
بیرون آورد.

- بهتر بریم سر قبر پدر دیوست ! مرتیکه قاچاق خوب خود تو
لودادی پس بگو قیافه حق بجانب برای من گرفته بودی ؟ خوب شناختم
دزد سر گردنه !

دیگر از حال حاجی نپرسید از این منظره رعشة عجیبی برانداش
افتاد وزبانش بند آمد و نتوانست حتی یک کلمه حرف بزند .
فردای آن شب درستون حوادث روزنامه اطلاعات این خبر جلب
توجه میکرد .

حاجی سه فاز که از مردان نیکوکار و صحیح العمل بودند نیمه
شب گذشته در حالیکه روی پشت بام خوابیده بودند در اثر سکته
در گذشتنند و چنانه آن مرحوم بر اثر همین سانحه کج شده بود !!

د کتر سفته زاده

در خیابان اسلامبول بی مقصود قدم میزدم که ناگاه از پشت سر
دستی به شانه‌ام خورد.

برگشتم، جوانی را دیدم که میگوید، رفیق پارسال دوست
امسال آشنا کجای؟

هرچه به قیافه‌اش خیره شدم و به مغز بی‌صاحب مونده‌ام فشار
آوردم بالاخره نتوانستم که بفهم او را کجادیده‌ام ولی خوب میدانستم
که قیafe او با دل من آشناei دیرینه دارد.

حصله‌اش از طرز نگاه کردن من سرفت و گفت: مثل اینکه
منو بجا نیاوردی؟ بابا چرا با این هوش خرگوش نمیشی؟ من «فریدون»
دوست چندین و چند ساله توهstem.

تا لفظ «فریدون» از دهانش خارج شد اورا شناختم با او ده سال
تمام دوست بودم و در حقیقت رفیق حجره و گرمابه و گلستانم بود. ولی
چیزی که بنظرم عجیب آمد این بود که «فریدون» چند سال پیش - از
بسکه چاق بود موقع سوار تاکسی شدن خرواری طی میکرد! ولی

«فریدون» فعلی از لاغری «با تخته سه‌لائی» صیغه برادری خوانده بود.
مات و متحیر شدم، باو گفتم رفیق، قبول دارم که تو از هر جهت
شکل «فریدون» هستی ولی تو که مثل سگ گله چاق و چله بودی چطور
یکمرتبه مثل سگ شکاری باریک و قلمی از آب در آمدی؟
یادت هست که رفقا در وصف تو می‌گفتند «از دور ب دیدم شکمی می‌آید»

بعد از دو سه‌روز صاحب‌ش پیدا شد؟

گفت تمام این حرفها درست است ولی ماجرای لاغر شدن من
شنید نیست و بی آنکه معطل تقاضای من بشود شاخ را چسباند و ادامه داد:
— دوست عزیز! از شما چه پنهان سالی که شمارا ندیدم زن گرفتم.
وقتی بخواست گاری خانم فعلی رفتم. علی‌امحدره مانند تمام خانمهای ابدأ
به هیکل من نگاه نکرد فقط پرسید اسکناس چقدر داری؟ اتو مبیلت
توى کدام گاراژ؟

ولی هنگامی که پا بخانه من گذاشت و ماه عسل جای خود را به
ماه سر که شیره داد. یکمرتبه خانم چشم خود را مالید و به قدیقهواره
من نگاه کرد و گفت: عجب توباین چاقی بودی و من نمیدانستم یالاه
باید رژیم بگیری و خود تو لاغر کنی. این هیکل تو دمده است - برای
تو پیست رقص خیلی زنده است - من ابدأ «دام» تو نخواهم شد بالاتر
از همه اگر رژیم نگیری «مهرم حلال جونم آزاد».

از شما چه پنهان با «فرمان آتش» خانم پس خانه را به پیش خانه
باختم - چون خیلی دوستش داشتم مجبور بودم بحرفش گوش کنم و
وهیکل «کر گدن مآب» خودم را بریخت آهو در بیاورم تا خانم از من
سر نخورد و اطاق خالی قلبش را بکسی اجاره ندهد - چه می‌شود کرد؟

خانمها بهمان زودی که مردها زیر پیره‌نی! عوض می‌کنند
«عشق» خود را تغییر می‌دهند.

بالاخره کار من شد «رژیم گرفتن»! از هر کسی دستوری می‌گرفتم
و عمل می‌کردم.

روز اول وزن من نود کیلو گرم بود و یکی از ورزشکاران دوائی
برای لاغر شدن من تجویز کرد و گفت تنها علاج چاقی طناب بازی
است هنهم مثل بچه آدم سه متر طناب خریدم و صبح فردا بادومترو نیم قد
خواستم طناب بازی کنم.

بچه‌های دروهمسایه دورم جمع شده بودند و بهیکل بی‌قاره‌ام
می‌خندیدند. هنهم در راه هدفم رویم را مثل سنگ پای قزوین سفت کردم.

آقا چشمتان روز بد نبیند بمحض اینکه سه چهار دفعه طناب را
دور سرم چرخاندم یکمرتبه طناب خاک برسر! محکم بچشم خورد
و دنیا در نظرم تیره و تار شد و حاصل کلام چشم صدمه دید، فوری به
بیمارستان رفتم و آنرا پا نسماں کردند و مدتی گرفتار درد چشم بودم.

بعد از یک‌هفته یکی از فامیل که بدردلم پی‌برد گفت: «بهترین
رژیم برای لاغری دمبل گرفتن است، صبحها دو تا دمبل ده کیلوئی
بردار با سرعت و چابکی دمبلها را بطرف بالا و پائین وعقب وجلو بیز
آنوقت خواهی دید که چه اندام زیبائی پیدا خواهی کرد.

فوری دو تا دمبل خریدم و صبح فردا با فرزی و چابکی مشغول
انجام چند حرکت شدم و حين حرکت یکی از دمبلها از دستم در رفت
ومحکم روی شست پایم خورد و صدای آخم بهوارفت و ناخن افتاد و خون
از شست پایم جاری شد.

چه در درست بدهم شست پارا پانسمان کردم و تابیست روز مثل سگ حسن دله می‌شلیدم.

بعد از تابیست روز دردار و خانه‌ای روی باسکول رفتم میدانی وزنم
چقدر شده بود؟

نودویک کیلو و پانصد گرم - یعنی نیم من هم اضافه.

برق از چشم پرید. با خودم گفتم خدا یا چه خاکی بسرم بریزم
تا اینکه در راه بدوسنی برخوردم و شرح حالم را پرسید وقتی از حالم
آگاه شد گفت بابا چرا خود تو صدمه‌زدی؟ چرا از من نپرسیدی؟ از فردا
روزی ده دور دور حیاط بدو و بعد از ده روز خودت را بکش بین چی
می‌بینی؟

بالاخره هفت روز با هن و هن دور حیاط دویدم و روز هشتم پایم
روی پوست خیاری قرار گرفت و لیز خوردم با مغز رفتم تو پاشوره حوض
و سرم به تیزی سنگ حوض گرفت و مثل دسته گل شکافت خانم رسید
و ضمن ابراز همدردی همسرانه! داروساز سر کوچه را آورد و با تفااق هم
در اطراف مزرعه کله محلص پنبه کاشتند و سرم را که به تنها مزیادی
می‌کرد «تنتورمال» کردند.

باز دلم خوش بود که اگر سرم مثل دیزی‌های همدانی ترک
برداشته لااقل در اثر هفت روز سگدیوی! وزنم کم شده است پس از
پانسمان شادو خرم بخیابان رفتم و روی ترازوی وزن کشی کنار خیابان
قرار گرفتم و یک مرتبه صدای مرگبار قیاندار در گوشم طنین انداخت
و گفت:

- « نود و چهار کیلو »

اگر بدانی چطور دمغ شدم! هفت روز خردوانی کن: آنوقت
دو کیلوونیم هم زیاد شو.

از این ضایعه اسف انگیزاً گر کاردم میزندخونم در نمیآمد.

خلاصه بعضی از افراد خانواده خانم از موضوع « کمدی درام »
رژیم لاغری من مطلع شدم و یکی از آنها گفت: « عموجان مدیر کل
من! » چند روز صبح زود در خیابان شمیران دوچرخه سواری کرد بیست
کیلوسیک شد شما هم دوچرخه سواری بکنید به بینید چقدر تأثیر دارد!
با اینکه خجالت میکشیدم یک هیکلی را که طرف در رفتہ یکصد
کیلو وزن داشت روی دوچرخه بیندازم باز بشوق لاغری خود را توی
قرض انداختم یک دوچرخه قسطی خریدم و پنج روز با مصیبت فوق العاده ای
چند کیلومتر در راه شمیران سر بالا و سر پائین رفتم و روز ششم در حالیکه
سر ازیری میآمدم سر پیچ در اثر سرعت تر مزد دوچرخه ام بریدو یکراست
از وسط خیابان رفتم توی پیاده رو و از آنجا تشریف کثافت را بردم توی
الکتریکی سر پیچ!

دیگر چشم می‌هی رفت وقتی بخودم آمدم دیدم شاگرد الکتریکی
را زیر گرفته و زخمی کرده ام و چند تا « لوستر کریستال » هم مثل
خاکستر خورد شده و وسط مغازه ریخته است.

حالا چه افتضاحی شد بماند. فقط در اثر این دوچرخه سواری
خردمدانه چهار تا قالیچه منزل را فروختم و به آقای الکتریکی و
شاگردش غرامت دادم و رضایت نامه گرفتم و خم با بر و نیاوردم فقط دلم
خوش بود که وزنم را کم کرده ام.

پس از رفع گرفتاری بدارو خانه‌ای رفتم و پس از آن داختر دو قران
وجه نقد رایع «صورت وزن» بدستم رسید.
اگر بگویم آن کارت وزن تأثیرش در من از حکم اعدام کمتر نبود
باور کنید.

وزن من مادر مرده «نودوشش کیلوونیم» شده بود.
خیلی باید بینخشید سرتان را درد آوردم ناچار پیش طبیب رفتم
و دستور رژیم غذائی داد آقای طبیب گفت:
برای شما برج حرام! مواد قندی مضر! - مواد نشاسته‌ای
صد درصد خطرناک! - چربی سرمه هر چله! آب، زهر!
با خود گفتم پس من چه شکری! بخورم؟ - برای چند روز زندگی
باید از تمام لذایذ محروم بمانم؛ ای برپدرش لعنت که آرزوی چاقی داره!
بالاخره بجای برج بقول بذله گوئی مدت‌ها آل مینیوم! بخوردم
ومثل بز، ارادتمند را به علف انسانها یعنی «سبزی» بستند.
خانم بی انصافم جلو چشم بابا قوری شده من شیرینی تر را از
یخچال در می‌آورد و زهر مار می‌کرد و بمن بجای شیرینی «تر بچه نقلی»
میداد.

دیگر شکم بی هنر پیچ پیچ من دکان سبزی فروشی شده بود و یکی
از مشتریان پر پا قرص میدان سبزی من بودم.
چه شبها که مهمان داشتیم و کارد بشکم خورده‌ها جلو چشمان
پر لوع من تهچین بره - چلو کباب - ژله و هزار چیز دیگر خوردند و در
محوطه شکم من شیپور «گرسنه باش» زدند.
همه بزم بان حال بمن می‌گفتند «زگهواره تاگور سبزی بخور!»

آنها نمیدانستند که به من جوچه پرست چه میگذرد - نمیگفتند آخر
این شکم هم روزی قبرستان مرغهای جنت مکان بوده است.

چیزهای آبکی هم که بمن حرام بود - هر لیوان شربت که
بالامیرفت برای آنها ممد حیات بود و برای من «مخرب ذات؟»

دو ماہ تمام داغ شکم را که بزرگترین داغه است دیدم و تسلی بخس
من تنها کم شدن وزن بود.

وای وای چه حالی بمن دست داد وقتی خودم را کشیدم و صدای
قپاندار گفت،

«صد تمام».

خواستم با سنگ قپان توی سر خودم بزنم ولی بامید چند روز
زندگی بیشتر و عشق به لاغر شدن دست نگهداشتیم!

راستی چقدر امید چیز خوبیست بعقیده من آدم ناامید مرده
متحرک است.

بهر حال اینهم گذشت و یکروز چندتن از دوستانم گفتند: فلانی
میدانی چیه؟ علت چاقی تو خنديین زیاد است. خنده انسان را چاق
میکند اگر کمی غصه داشته باشی و گریه کنی مثل مجنون لاغر و باریک
میشوی.

این حرف در دلم اثر کرد و یکسر بمنزل رفتم و داخل اطاقي شدم
و ده روز در شادی را بروی خود بستم وزانوی غم بیغل گرفتم و قنبرک ساختم
مثل بعض کرده ها اول لب و لوچه را ورچیدم و ناگهان گریه را سردادم.
انقدر گریه کردنم جان سوز بود که دل خودم هم بحال خودم
سوخت!

بعد از گریه کردن اشکهای نازنینم را پاک کردم و مثل بچه‌آدم
بخیابان رفتم و روی باسکول قرار گرفتم.
مسلمان نشنود کافرنبیند صاحب باسکول گفت خدا بده برکت
«صلو ده کیلو».

بتر کی را صدا کن؟

چه دردسرت بدم دوست عزیز خانم از سر گذشت و ریاضتهای
من خیلی ناراحت شد و گفت بعقیده من باید چند قصیه هولناک و ترس آور
برای تو پیش آمد کند تا گوشت آب شود و بقیه بی فایده است.
علیا مخدره بدبال این تداوی خدا پسندانه یکشنبه در تاریکی پشت
دیوار اطاق مخفی شد و برای ترساندن من ناگهان در دلم واق و حشتنا کی
کرد که ازو زنم چیزی کم نکرد ولی نتیجه‌اش این بود که از آن تاریخ
ازشدت ترس قلبم ضعیف شد.

دیگر از همه جامایوس شدم. بهر پیشنهادی با نظر نفرت مینگریستم
واز طرفی مثل زنبورزده‌ها ورم می‌کردم و مثل «وسی توب فوتbal» باد
می‌شدم همه مسخره‌ام می‌کردند و بطعمه می‌گفتند:
توضیحی می‌خوری که اینطور هر روز گوشت روی گوشت می‌باد؟ از
از کدام قصبابی گوشت می‌گیری؟ مalarیایی مزمن گرفتی؟ طفلک چه
لاغر شده! خدا مرضای اسلاموشفا بده!

در دل خودم یکطرف - طعنه مردم از طرف دیگر، نزدیک بود
یقه خودم را پاره کنم - در همین حیص و بیص دوست ورزشکاری بمن
رسید و از درد دلم آگاه شد و گفت:
بخدا به پیر به پیغمبر اگر این کاری که من دستور میدهم بکنی

هر چقدر دلت بخواهد لاغر میشی ؟ ابداً ناامید نشو میدانی چکار کن ؟
 روزی نیمساعت بروتوى نمره حمام ودر را محکم بیند وشیر آب داغرا
 باز کن تابخار در «نمره» پرشود ویک ساعت دندان سرجگر بگذار -
 اگر در عرض ده روزه دفعه این کار را انجام دهی خواهی دید که بیست کیلو
 پیه و چربی بدن ت آب شده ودارای یک انداز مناسب وزیبا شده ای.
 خوب ... چه میشود کرد آدم غریق بهر تخته پاره ای متول میشد
 شاید وسیله نجات پیدا کنه .

منهم بحرف او گوش کردم و بحمام رفت و بدستور او «نمره» را
 پراز بخار کردم و مردم را ایستادم و پس از یک ربع چشم سیاهی رفت
 و تفهمیدم چطور شد .

انقدر میدانم وقتی چشم را باز کردم خودم را در روی تختخواب
 منزل دیدم و خانم بالای سرمه اشک میریخت .

ماجرای پرسیدم . خانم گفت : نیمساعت پیش کارگران حمام
 ترا بایک لنگ بوسیله «زنبه گل کشی» باسر و کله خون آلو دم منزل
 آوردندو گفتند آقا از بخار حمام گیج و بیهوش شده و سر ش به شیر حمام
 خورده و شکسته است . منم دکتر آوردم و سرو کلهات را «باند پیچ»
 کردم !

دو ماه تمام ناخوش و بستری بودم و در اثر خورد و خواب باز
 چاق تر شدم . برای بیکاری دو ماهه باقصا و عطار و بقال و نفت فروش و بقیه
 بدهکاری بالا آوردم و کسی که از من طلبکار نبود خواجه حافظ شیرازی بود .

پس از دو ماہ که از منزل بیرون آمدم. طلبکارها یکی بعد از دیگری
سر را هم سبز شدند.

یکروز قصاب میگفت، آخه بدحسابی هم اندازه داره چرا پول
مردمون نمیدی؟

من از حرف قصاب خیس عرق شدم.
روز دیگر بقال گفت: آقای فریدون خان حساب شما خیلی سنگینه
چرا فکر طلب مردم نیستید؟

از مطالبه بقال مثل این بود که آسمان را روی سرم خراب میکردند
خلاصه راه و نیمراه جلوه را میگرفتند و پولشان را میخواستند و من چون
بی پول بودم عرق شرم بر پیشانیم می نشست و تا از خجالت مردم در آمدم
دو ماه طول کشید.

یکروز خانم با خوشحالی گفت:
فریدون هیچ متوجه هستی که چقدر لاغر شدی؟ خودت رادر آئینه
نگاه کن. به به چقدر اندامت مناسب شده.

وقتی قد و بالایم را در آئینه قدم نگاه کردم متحیر شدم دیدم
درست یک جوان بلند بالا، خوش اندام و تر که شده ام. وقتی در خیابان
خودم را کشیدم قباندار حرفی زد که از آواز فرشتگان در گوش من
خوش صدای تر بود.

قباندار گفت:

«شصت و هشت کیلو».

میخواستم از خوشحالی و سط خیابان بر قسم، بشکن بزنم. وقتی
کمی پیش خودم فکر کردم علت لاغر شدنم را پیدا کردم.

دوست عزیزم میدانی از چه چیز اینهمه لاغر شدم ؟ از خجالت
بدهکاری - از شرم طلبکار - از غصه طلب بقال و عطار و کسبه.
حالا که درد دل منوشندی از این ببعد هر آدم چاقی را دیدی که
آرزوی لاغر شدن را داشت از قول من باو بگو : هر رژیمی بگیری
بیهوده است .

میان تمام اطباء فقط یک طبیب حادق معالج این بیماری و حشمتراست
وبس .

اگر میخواهید مثل من لاغر بشوید فقط به آقای دکتر
بدهکاریان سفتمزاده مراجعه بفرمائید و والسلام !!

میهمیرم برای پیرزن

نه فکاهی نه جدی !

در محفلی نشسته بودیم و از هر طرف صحبت میکردیم و کم کم رشته صحبت به سرگذشت های عجیب رسید و هر کس بفراخور حال سخنی میگفت .

در این میان جوانی که با او مدت پانزده سال آشناei دورادور داشتم رشته سخن را بدست گرفت و گفت :

– سرگذشت من از همه عجیب تر، همه گوشها را باز کردیم و منتظر نشستیم تا دوست ما سرگذشت خود را شروع کند. او هم لب بسخن باز کرد و گفت :

– این راز را تا کنون برای هیچکس فاش نکرده ام و امروز برای اولین بار داستان خود را برای شما نقل میکنم .

من در عزیز آباد متولد شدم و شش ساله بودم که پدرم مرد - یک سال بار نج بی پدری و یتیمی ساختم و من و مادرم در عزیز آباد ذلیل شدیم ! همینطور زندگی را میگذراندیم و از بخت بد یک سال بعد در

عزیز آباد سیلی آمد و مادرم را هم برد. دیگر عزیز آباد برای من ذلیل آباد شد.

یکی دو روز اهل ده مرا در کلبه‌های نیمه ویران خود و در میان بچه‌های خود نگهداشتند تا اینکه صاحب ده آمد و دلش بحال من سوت و مرا بشهر آورد و در منزل خود نگهداشت.

ارباب مرا بخرج خود پی تحصیل فرستاد تا از آب و گل در آمدم و برای خودم مردی شدم.

یکروز ارباب گفت: پسر جان یکروز تو بی پدر بودی و بعد از یکسال بی مادر شدی و من وظیفه داشتم که سرپرستی ترا بکنم و حال خیال می‌کنم دیگر برای نگهداشتمن تو موظف نیستم چون ما شاء الله هزار ما شاء الله جوانی برومند شده‌ای - بخصوص که من دختر بزرگ در خانه دارم و صلاح نیست پنجه و آتش را پهلوی هم نگهدارم.

من فهمیدم که ارباب بزبان بی زبانی می‌خواهد بگوید: برو گورت را گم کن.

پیش خودم حساب کردم که تا احترام دست خودم هست باید رویم را کم کنم و ازاله شوم.

با نهایت ادب از الطاف پدرانه ارباب تشکر کردم و از اینکه سالها در حق بچه بی پدری، پدری کرده سپاسگزاری نمودم ولباس را برداشت و بدنبال کار و سرنوشت رفتم.

خلاصه چه در درس ران بدهم اطاقی در گوش‌های از تهران گرفتم و در بنگاهی بحسابداری پرداختم و پس از چندی فکر کردم که باید سرو

سامانی بگیرم و خانه وزندگی برآه بیندازم— دلاله زنی را دیدم و بدست اودختری از خانواده‌ای گرفتم خدا میداند که بدست آن دختر کباب شدم یکسال من رنج کشیدم و پول پیدا کردم و همه را دخترک بتوب بست. در اوخر سال فهمیدم که عیال‌بنده دختریک سارق معروف است و کارش همین است که بنام ازدواج با مردی روی هم بریزد و در زمان ازدواج مال شوهر را بذدد و بخانه پدرش ببرد. یکمرتبه بخود آمدم و دیدم عجب غلطی کردہ‌ام— مصمم شدم که اورا طلاق بدهم ولی مهریه‌اش رانداشتم و هر طور بود فرش ولوازم خانه‌ام را فروختم و مهریه اورا بدستش دادم. باز دیدم بی‌زن بودن برای من بهیچوجه درست نیست و من باید همسر و همبالین داشته باشم— معتقد بودم که خانه بی‌اطاق ممکن است ولی بی‌زن ممکن نیست.

این دفعه خودم در صد برآمدم که زن دلخواهم را پیدا کنم و هر روز مثل گربه‌ای که پی‌موش می‌گردد چشم در کوچه‌ها بدنبال دختری می‌گشت.

یکروز با دختری مصادف شدم و هردو هم‌دیگر را پسندیدیم و قرار یک زندگی دائمی باهم گذاشتیم. این دختر خانم هم دختر مرد فقیری بود و تقریباً بدون تشریفات بخانه من آمد ولی اگر بدانید چه فیس و افاده‌ای داشت؟ خیال می‌کرد دختر اتابک اعظم است.

بنده هر وقت بخانه پدرش میرفتم می‌بایستی نان و پنیر سق بزنم ولی اوهر روز در خانه ازمن قبل از غذا سوپ و بعد از غذا «دسر» می— خواست و معلوم بود غذائی که اولش سوپ و آخرش دسر داشته باشد

و سطش چه غذای گوارائی باید باشد.

بهر حال دختر خانم وضع منزل پدرش را فراموش کرده بود و غذاهائی که نامشان را در کتاب طباخی خوانده بود ورنگ آنها را در منزل پدرش ندیده بود از من میخواست منهم مجبور بودم که از هر جا شده بزنم و به تمنیات خانم پاسخ بدهم.

تا آنکه یکدفعه حس کردم تا خر خرها مزیر بار قرض رفته و نمیتوانم کمر راست کنم.

وقتی بخانم عرض کردم که قدری ملاحظه کند و اطراف کارمرا بگیرد توب و توپخانه اش را بجانم انداخت که چشمت کور باید از هر جا هست بز نی و بمن بدھی - من نمیتوانم با این گدابازی ها سر کنم. دیدم خیر: کار اصلاح پذیر نیست و خانم حاضر نیست در خرج تراشی خود استیناف بدهد تصدیق میفرماید چاره ای نداشت که رشته ازدواج با این دختر خانم را هم پاره کنم.

خیلی از این طلاق ها ناراحت شدم ولی باز فکر کردم تقصیر از من نیست و باید دوباره زنی علم کنم و برای اینکه از شر تمناهای یکزن جوان راحت شوم مصمم شدم در آغوش یک پیرزن سعادت خود را بیایم. پیش خودم حساب کردم که پیرزن از هوی و هوس افتاده. او نه لباس مد روز میخواهد نه اشتهاي غذا خوردن زیاد دارد و خلاصه یکی از آن چیزهای که پیش دخترها مطرح است نزد پیرزنها همیت ندارد.

بالاتر از همه یکزن پیر خودش را فدای یک مرد جوان میکند چون یک مرد جوان برای یک پیرزن باندازه یکده شش دانگی ارزش دارد.

بله ... تصمیم خودم را گرفتم و بقدرتی این فکر در من قوت گرفت که دیگر معطلی را جایز ندانستم ومثل شیرنر از جا بلند شدم و بدنبال هدف و مقصود برآه افتادم .

بهر در زدم - خودم تفحص کردم و به مسایه‌ها سپردم تا اینکه یک یک پیرزن رختشوی را پیدا کردند و ما را در خانه‌ای نشان هم دادند. در همان نظره اول حس کردم که یکدل نهصد دل عاشق آن زن پیر شدم ، بدون در نگاه موافقت خودرا اعلام کردم و عصر همان روز عقد هردوی ما بسته شد و باو گفتم این عقد فقط برای محرومیت است و من نظر جنسی ندارم پیرزن هم گفت :

**اتفاقاً من هم تنها پیرزنی هستم که زن یک مرد جوان می‌شوم
فقط برای زندگی !**

بالاخره مراسم عقد اجرا شد و ما زندگی ساده خود را شروع کردیم .

از همان ماه اول حس کردم که بهترین ایام عمرم را با این پیر زن می‌گذرانم . خستگی زندگی از جسم ریخت پیرزن هم بمن اظهار علاقه بسیار می‌کرد و عجب اینکه زندگی من و اوقظت برای اداره زندگی ما بود من و او حتی برای یکبار در بستر یکدیگر نخوا بیدیم . ومطلقاً مسئله جنسی میان ما مطرح نبود .

این پیرزن زندگی مرا خرید . خانه من ، خود من مرتب و منظم شده بودیم .

هردو برای هم می‌مردیم و من بر گذشته ایکه با آن دوزن جوان به بطالت گذرانده بودم حسرت می‌خوردم . زندگی من با آن پیر زن

کمتر از بهشت موعود نبود .

شبي از شبها که من زودتر بخانه آمده بودم و با او گل ميگفتيم و
گل ميشنقتيم از گذشتهها صحبت كرديم و سر گذشت خودرا برای هم
ميگفتيم يك وقت هردو حس كرديم که در آغوش هم از خوشحالی اشک
ميريزيم . ميدانيد اين پيرزن که بود .

او هادر من بود ...

خانم مهمان نواز ..

عقیده عده‌ای از مردان متأهل برایست که میگویند: «ازدواج
یکنوع قمار است» ولی جمهور علماء (!) دشمن زن با دهن کجی
متهمی باین کلمه قصار اضافه میکنند که:
«کدام قمار باز است که بالاخره باز نده نباشد!»
اما عقیده مخلص که یکی از زن‌شناسان صاحب تجربه‌ام اینست
که بعضی از قمار بازان ناشی گاهگاه چنان «دست» می‌آورند که از
معر که قمار بازان کهنه کار پیروز بیرون می‌آیند.
از اینها بگذریم ...

جواد رفیق حجره و گرمابه من بود. همیشه نشاط و سرور در
سیماش موج میزد.
ولی هفته گذشته بعد از چند سال دوری بهم رسیدیم و دیدم ای
داد و بداد - آن ممه را لولو برد.
این «هفت صنار» امروز غیر از «چهاردهشی» سابقه!

جواد بگو و بخند سابق مثل این بود که از ناراحتی با خودش هم
قهر است.

حال و احوال و چاق سلامتی کردم در حالیکه سر را از ترس
ورآمدن لحیم گردن با احتیاط میجنباید گفت:

- چه حالی؟ چه احوالی...؟.

از جواب او تعجب کردم و گفتم:

- مگه چی شده؟

با لبخندی تلخ گفت:

- برای اینکه من در قمار ازدواج باخته‌ام.

دیدم گفته‌هایش بوی سوژه (!) میدهد با اصرار و پافشاری گفتم
ما یلم که بیشتر برایم در این باره توضیح بدهید.

در این وقت سر درد دلش باز شد و شروع کرد:

دوست عزیز زن من بخيال خودش دریای علم است - در همان
ماههای اول ازدواج که مخاص هنوز چند انگشتی بیشتر از عسل ماه
نچشیده بودم خانم قرابه سر که ناراحتی در کام من ریخت که
هنوز هم میریزد.

- چرا؟

عرض کردم برای اینکه خانم صاحب هزار جور علم است. این
علیاً مخدره ادعاهای دارد و خودش را اهل قلم میداند.

از عدم رضایت بی‌دلیل جواد ناراحت شدم و گفتم:

- برادر جان مگه مغزت آفتاب خورده؟ مگه آب رادیاتور مخت
بجوش آمده؟ هالو جون! زهی سعادت تو که خانمی فاضل و دانشمند

و اهل قلم داری - پس اگر خانم تو هم مثل خانم برادر من خط قبان را نمیتوانست بخواند خوب بود؟ یا اگر مثل خواهر خودت «ش» را مثل «ع» مینوشت و سه تا نقطه بالاش میگذاشت آنوقت اورامیپسندیدی؟ بروجانم برویک نان بخور صدتا درراه خدا بدھ که خانم تو از هر نظر جامع است. واقعاً خوشابسعادة تو. تو نمیدانی که یک زن نویسنده و دانشمند چقدر بمرد لذت میدهد.

دراینوقت بلانسبت مثل سگی که پا روی دمش بگذارند آقای جواد آقا بمن پرید و گفت:

— آقا صبر کن اول من روضهام را بخوانم بعد گریه کن . تو دستی از دور بر آتش داری - مگه من مخالف زن فهمیده ومطلع هستم؛ زن بنده ادای دانشمندان را در آورده - زن من رونوشت علماست.

همسر بنده ادعای هزار جور کمالات و هنر و ادب دارد ولی دلم میخواست همین سه روز پیش در منزل ما بودید و آثار اینهمه فضائل او را مشاهده میکردید. اگر بدانید چه خاکی بسرم شد. خانم من آبرویم را برد - نام را قطع کرد - جدم را پیش چشم آورد و خلاصه در پر تو مساعی جمیله ایشان یکروز به من هزار سال گذشت .

من چند سال بود که میخواستم رئیس بنگاه خودمان را با خانواده اش در منزل مهمان کنم ولی موافقت نمیکرد تا اینکه چهار شب پیش قول داد که برای ناهار با تفاق خانم و بچه هایش مرا سرافراز کند. از این محبت بقدرتی خوشحال شدم که روی پایم بند نبودم باین در و آن در زدم و وسیله پذیرائی اورا آنطور که باید و شاید فراهم کردم.

فردای آنروز نزدیک ظهر مهمانها وارد شدند و من مصمم شدم
وسیله‌ای فراهم کنم که با آنها خیلی خوش بگذرد اما افسوس.

در همان لحظه ورود برادر بی انصباطی خانم که سگ را بدون
جهت باز کرده بود سگ خطرناک ما بدخلتر رئیس بنگاه حمله کرد و
پای او را زخمی کرد. با خجلت و شرمندگی و معذرت خواهی باینطرف
و آنطرف رفتم و طبیبی آوردم و پای دختر مهمان بزرگوار را پانسمان
کردم و سگ هرزه مرض را گرفتیم و بزنجیر بستیم.

دوباره از این اتفاق سوء از آقای رئیس و خانم و دختر ایشان
عذرخواهی کردم و به بخت بدخود لعنت فرستادم و به صورت گذشته‌ها
گذشت.

پس از این ماجرا صحبت‌های مختلف را پیش کشیدیم و بازبان
بی‌زبانی به آقای رئیس بنگاه حالی کردم که باید عطف توجه بیشتری
بمن بکند و پست بهتر و حقوق بیشتری بینده مرحمت کند. آقای رئیس
هم همه گونه و عده مساعد داد و خاطرم را آسوده کرد.

ظهر فرا رسید و خانم میز ناهار را چیدند ولی چه میزی؟ چه
ناهاری؟ مسلمان نشنود کافر نبیند روی هر بشقاب یک بندانگشت خاک
گرفته بود.

به رافتتاحی بود ناهار تمام شد و مشغول صحبت در باره عمر وزید
شدیم که یکمرتبه صدای جیغ پسر خردسال مهمان ما از اطاق دیگری
بگوش رسید سراسیمه بطرف او دیدیم. آقا چشمنان روز بد نبیند دیدیم
خانم گوشهای پسر مهمان محترم مارا گرفته و سیلی‌های محکم باومیزند.

از خجالت خیس عرق شدم و از ترس دست و پایم را گم کردم. رئیس بنگاه برافروخته شد ولی چیزی نگفت. با ترس و لرز علت کتک زدن بچه مهمان را از خانم پرسیدم، معلوم شد که بچه هنگام آب لمبو کردن انار دست آب اناری را به پیراهن خانم مالیده و علیام کرمه با عصبانیت او را به باد کتک و سیلی های جانانه گرفته است.

در حالیکه عرق شرم بر پیشانیم نشسته بود خانم را بکناری کشیدم و گفتم: خانم این چه کاری بود کردی؟ تو که آبروی مرا بردی؟ تا بحال در تاریخ سابقه ندارد که میزبانی بچه مهمان را کتک بزنند آنهم بچه ای را که پدرش مقدرات شوهر تورا در دست دارد.

خانم در حالیکه پیراهنش را نشان میداد فریاد زد:

— خفه شو بین دست اناریشو چه جور به پیراهن من مالیده.
در این وقت خانم آقای رئیس با عصبانیت بوسط معز که دوید

و بخانم گفت:

— بدرک که مالید عجب زن احمقیه!

آقا یکمرتبه جنگ مغلوبه شد و دعوا میان خانم بنده و خانم آقای رئیس در گرفت ویکی بدو آغاز شد:
بدرک که مردی!

— خفه شو زن تفهم.

— تفهم پدرته جدو آبادته!

حال مرا در آنوقت نپرسید. از حال رفتم و بکلی اوراق شدم و حس کردم که بیهوش شدم و هیچ چیز نمیفهمم.
وقتی بخود آمدم که دیدم منزل من بصورت جبهه جنگ در آمده،

آقای رئیس و خانمش با همسر مهماندوست من کتک کاری جانانهای کردند.

پیراهن و کت و شلواریست که پاره شده. صورت و دستهایست که زخمی شده و در همین احوال مهمانها با وضع ناراحت در حالیکه شراره خشم از چشمانشان میدرخشد منزل مرا ترک کردند و من زبانم بندآمده بود و نمیدانستم چه بگویم و چه جوری جریان را ماستمالی کنم.

خلاصه پس از رفتن آنها از ترس اینکه مورد حملات گازانبری خانم واقع نشوم نقسم را مثل بچه‌آدم در سینه حبس کردم و هیچ نگفتم و در حالیکه سرم از درد میخواست بتر کد به رختخواب رفتم و زارزار به بخت بد خود گریه کردم.

صبح روز بعد از خجالت و ترس باداره نرفتم ولی دو روز دیگر این نامه از طرف اداره مربوطه بمنزل من فرستاده شده بود!

آقای جواد ...

بعلت اهانت بمقام ریاست بنگاه از این تاریخ از کار برکنار میشود و از طریق قانونی نیز تحت تعقیب قرار خواهد گرفت. حالا خودت بگو آیا با چنین خانم مهمان نوازی نباید لحیم گردن من ور بباید؟... من با این زن چکنم؟ بکجا رو کنم؟ چه خاکی بسر و کلام بریزم؟

وقتی درد دل جواد تمام شد متوجه شدم که بحال و شانس اویک

خانم مهمان نواز

شکم سیر گریه کرده ام واز هر چه زن تفہم است دلم بهم خورد.
 — دراینجا فاتری کمدی تراژدی موزیکال ما بپایان میرسد.
 خداوندشمارا وصله این جور خانمها نفرماید. بازبانی که بگوید
 آمن!

ته چین در میدان جنگ!

میگویند رزمان قدیم مردی دوره گرد هم تو تون چپق میفروخت
وهم بند تنبان.

راهگذری باو رسید و گفت بابا تو خیلی بی سلیقه هستی - آخر
جان من کاسب باید جنسش جور باشد - معنی ندارد که عطار ، هاست
بفروشد و بقال پارچه بمدم عرضه کند.

دوره گرد گفت: این صحبت بمن چه ربطی دارد .

راهگذر گفت : اتفاقاً صحبت من راجع به تست - تو تو نچپق
فروشی چه ربطی به فروختن بند تنبان دارد؟

دوره گرد گفت: اتفاقاً این دو جنس خیلی باهم جور است چون
تو تو نهائی که من میفروشم بسیار تندرست - بهر کس که نیم سیر از این
تو تو نهاب فروشم وقدری از آن را بکشد بلا فاصله سرفه های شدید و پیاپی
باودست میدهد و پس از چند سرفه بند تنبانش پاره میشود و مجبور است
که یک بند تنبان از من بخرد. خلاصه با هر یک نیم سیر تو تو یک بند تنبان
هم فروش میرود.

از شما چه پنهان خودم هم نمیدانم که جای این لطیفه در صدر
مقال بنده بود یا خیر!...

منتظر این بود که میخواستم عرض کنم جوری جنس برای هر-
کسی شرط است و بنده هم برای جوری جنس به دو تکه تاریخی میپردازم
خیال میکنم پربیمزه نباشد! و باشد که باندازه یک داستان مستقل، شما
را خشنود و راضی نگاهدارد.

در تاریخ هینویسند که «ابودلامه» در زمان خلیفه منصور دوانقی
میزیست. این مرد هم اهل رزم بود و هم اهل بزم - هم شعر می‌گفت
هم بذله گوبود ولی خوشمزگی او بر تمام هنرها یش میچر بید.
«ابودلامه» روزی شعری در مدح خلیفه گفت و آن شعر مورد پسند
منصور واقع شد و باو گفت:

برای حایزه این شعر زیبا هر چه بخواهی بتخواهم داد- رو در
بایستی نکن و هر چه مورد نظر تست بگو تا بتوبدهم.

ابودلامه بدون معطلی گفت:

- دستور فرمائید یک سگ بزرگ شکاری بمن بدھند.
یکی از ندیمان خلیفه آهسته در گوش ابودلامه گفت:
سگ شکاری چیه؟ از خلیفه جایزه بزرگ بخواه.

ابودلامه گفت: باباجون آدم زنده که وکیل و وصی نمیخاد!
خلیفه بمن گفت هر چه دلت بخواهد بتومیدهم این دل سگ پرست
منهم سگ تازی خواست. بکسی چه مربوط است؟ خلیفه دستور داد
یک سگ شکاری باو بدھند.

ابودلامه گفت:

قربان بنده اگر شکار بکنم باید با این سگ تیز رو «پیاده» شکار
برو姆؟

خلیفه گفت: یک اسب هم باو بدھند - ابودلامه گفت ای خلیفه
این اسب را خودم تیمار کنم؟

خلیفه ناچار دستور داد که مهتری برای تیمار اسب باو بدھند.

ابودلامه بالبخندی رندانه لب بسخن باز کرد و گفت:
خوب... حضرت خلیفه! ... این سگ و اسب و مهتر جای خواهید
نمیخواهند.

خلیفه فرمان داد تا طویله‌ای برای آرامش و آسایش سگ و اسب
ومهتر به ابودلامه بی‌توقع بدھند.

ابودلامه گفت: ای منصور آیا انصاف است که سگ و اسب و مهتر
جای خواب داشته باشند و من خودم بی‌جا بمانم؟

خلیفه خندید و گفت: خانه‌ای به این شاعر بدھید ببینم دست
از سر من برمیدارد؟

ابودلامه گفت: من خیال نمی‌کنم خلیفه انقدر ها بی‌ذوق باشد
که من اسب برای سواری - سگ برای شکار و خانه خوب داشته باشم
ولی در خانه اعطائی حضرت خلیفه با اینهمه مسائل، کسی همدم و هم‌بالین
من نباشد!

خلیفه امر داد تا دختری زیبا و از خانواده‌ای محترم جهت ابودلامه
کم اشتها عقد شود.

ابودلامه گفت: آیا خدمت چنین دخترزیبائی را خود من بکنم؟
آیا او باید با دستهای لطیفش برای من غذا بپزد؟
خلیفه گفت: یک خدمتکار و یک آشپز در اختیار او بگذارند تا
نراحت نباشد.

در این وقت ابودلامه دودست را بهم مالید و گفت:
امان از کارتوای خلیفه تازه مرا بیچاره کردی! هم‌مرا عیال‌وار
کردی! هم خرجم را زیاد کردی! آخر من آسمان جل خرج این عائله
بزرگ را از کجا تأمین کنم؟!

خلیفه سخت بخنده افتاد و فرمان داد تا دهی آبادرا بنام ابودلامه
بی‌اعتنای بمال دنیا ثبت کنند تا ازعوائد آن خوش بخورد و خوب بپوشد
ونیکو بخوابد و خوب چه عرض کنم!!

این یک صحنه از شیرینکاریهای ابودلامه بود و حالا باید عرض
کنم که برنامه سانس اول ما تمام شد، لطفاً برای از هاتا بليط‌بگيريد
وصحنه دوم را تماشا کنيد.

میدان جنگ کاملاً آراسته بود. میمنه و میسره و قلب لشکر بصفوف
منظم ایستاده بودند.

این میدان جنگ منصور دوانقی با قوای دشمن بود. سپاه دشمن
در برابر سپاه منصور خیلی کم بنتظر می‌آمد.
دروسط معن که مرد سلحشوری که متعلق به سپاه دشمن بود با
قامتی کوه‌پیکر سوار بر اسب بود و هل من مبارز می‌گفت و هر کس از
لشکر منصور به جنگش میرفت کشته می‌شد.

 تهچین در میدان جنگ

رنگ از رخسار خلیفه پریده بود و حریفی میخواست که برود
وباد یارو را خالی کند.

تمام پهلوانان از رفتن بمیدان وحشتداشتند و هر کدام بدیگری
تعارف میکردند. این میگفت:

شما بفرمائید. دیگری که دستش قطع شده بود میگفت «صرف
شده» جنابعالی بفرمائید!

دراینوقت خلیفه روبه افراد سپاه خودش کرد و گفت: آیا میان
شما یکنفر نیست که برود و حق این قولتشن را کف دستش بگذارد؟!
با شنیدن این جمله ابودلامه قد راست کرد و گفت: پس بنده
مدادم؟!

خلیفه به ابودلامه آفرین گفت و اجازه داد که بمیدان برود.
ابودلامه گفت:

بنده گرسنهام بشرطی میروم و کار این جعلق را یکسره میکنم
که خلیفه امر بفرمایند یک ناهار مغذی و مقوی و مطبوع برایم بیاورند.
منصور امرداد تایک قابلمه «تهچین مرغ» عالی برای او بیاورند.

ته چین مرغ در میدان جنگ ۹۰۰ اینجای ببابی دروغگو؟)
وقتی تهچین را آوردند - ابودلامه لب به آن نزد و قابلمه ته چین
را در خور جین اسب گذاشت و هی بر مر کبزد و بمیدان تاخت و در برابر
مرد جنگجوایستاد.

آن دشمن جنگجو تا چشم با ابودلامه افتاد شمشیر را از غلاف
کشید و حواله سرش کرد. ابودلامه با او گفت:

- یواش تربیا! من یک قلم بہت بگم که از این بیمزه بازیها خوش

تهچین در میدان جنگ

۷۳

نمیاد. شمشیر تو غلاف کن وزور بازو بمن نشان نده ازاسب هم بیا پائین تا باهم صحبت کنیم و بدون اینکه منتظر عکس العمل گفته‌های خودش بشود ازاسب پائین آمد.

مرد جنگجو که مسالمت ابو دلامه را دید از اسب بزیر آمد.
لشکریان مات و مبهوت شده بودند که چرا این دونفر بی‌جهت ازاسب پیاده شدند؟

مرد جنگجو با ابو دلامه بمکالمه پرداخت.

- چه می‌گوئی؟! حرف حسابت چیست؟

- داداش جون ژست نگیر. نستعلیق هم صحبت نکن - پیاده شو باهم راه بریم. ما باید باهم رفیق باشیم. آخه این‌همه آدم را کشتی کجaro گرفتی؟.. مگه مرض داری بی‌خود مردمو می‌کشی؟
بعد با آهنگی ملايمتر و مهر با تر خیلی خودمانی گفت:
- بگو به بیسم ناهار خوردی؟.

- نه. من از دو ساعت بظهر تا آن در وسط میدان می‌جنگم کجا ناهار خوردم؟!

- من در خورجین اسمیم تهچین عالی دارم که بالبیت بازی می‌کنند.
آن بساط ناهار و سط همین میدان پهنه می‌کنیم و می‌نشینیم ضمن لقمه زدن بقیه حرف‌امونو میز نیم!

ابودلامه پس از ادای این جمله دستمالی روی زمین انداخت و قابل‌مه تهچین را در میدان صفا گذاشت و نشست و گفت:
«نشین داداش».

مرد جنگجوی گرسنه تا چشمش به تهچین افتاد سر قابل‌مه نشست

ته‌چین در میدان جنگ

و ضمن خوردن با ابو‌دلامه بصحبت پرداخت.

– خوب بفرمائید به بینم ما که نان و نمک شما را می‌خوریم اسم
شما را هم بدانیم.
– ابو‌دلامه!

– شما چه مرد خوش صحبت و مهربانی هستید!.

– آره جون شما! من بقدرتی نازنینم که حساب نداره. حالا
کجا شو دیدی؟

مرد جنگجو خنده‌ای کرد و گفت:

– باور کن از صبح تا بحال از بسکه آدم کشته‌ام تمام بازویم کوفت
رفته!

– تقصیر خودته! مگه تو قصای؟ مگه تو آدم کشی؟ بی‌خودکله
مردم مومنپروری!

اینها آدمند. زن و بچه دارند. خیار چنبر نیستند که هی خرت و
خرت سرشان را می‌بری؟...

اصلاً بگو به بینم برای چه اینکارهارو می‌کنی؟.

– برای زندگی. برای اینکه حقوقم بالا برود! برای اینکه
«مدیر کل» شوم از بنزین دولتی استفاده کنم؟ شش ماه شش ماه برای
مطالعه بفرنگ برم!

– عجب خری هستی...؟... اگر من با منصور دوانقی صحبت
کنم که در سپاه او با حقوق زیاد با پست مدیر کلی! مشغول کار شوی
قبول می‌کنی؟

– البته

– پس تا شش هفت تا لقمه بزني من پيش خليفه ميروم و کارت را درست ميکنم و بر ميگردم.

خليفه که زير پرچم ايستاده بود. متخيرانه ديد که ابودلامه پاي پياده از وسط ميدان بطرف او بر ميگردد. هيچ سراز کار او در نميآورد. ابودلامه به خليفه رسيد و گفت:

– اي خليفه.. اين بابا آدم خوبيه.. جنگجو و پهلوان هم هست. من بهزاد حمت ومن بميرم و تو بميري راضيش کردم که بيايد و در لشکر تو خدمت کند. صلاح در اينست که زود شغلی با حقوق گزاف برای او تعين کني تامن بروم و اين مادر مرده را بخدمت بياورم.

خليفه از عمل ابودلامه سخت بخنده افتاد و گفت:

– بگو بيايد هر منصبی بخواهد باوميدهم.

اینطور نميشود روی کاغذی حکم اورا بنويس.

خليفه هم کتبی منصب و حقوق او را تضمين کرد و حکم را بدست ابودلامه داد و ابودلامه خرم و خندان بطرف مرد سلحشور برگشت و و ديد يارو ته قابلمه را در آورده بشوخي گفت:

– با با تو هم معلومه بعمرت خيلي گرسنگي خوردي يه لقمه ديگه

بحور سفره رو بر چينم!-

بيا اين حکم واينهم شغل واينهم حقوقی . ديگه مرگ ميخواي برو گilan - پاشو برييم صلوات بفترست - شيطونو لعنت کن- يهوميز نم ميکشت پدر صاحابتو در ميارن!

لحظه‌اي بعد لشکريان طرفين ديدند که ابودلامه و آن مرد مبارز طلب مثل بچه آدم دهنء اسبشان را گرفته‌اند و بطرف سپاه منصور ميروند!

جانم باين کله!

یکی میگفت. مورچهای دیدم که دوازده من بار میبرد.
 باو گفتند. آخر مورچه چیه که کله پاچش باشه...؟ خود مورچه
 وزنش بحساب در نمیاد چطور دوازده من بار میبرد؟
 آن شخص جواب داد : دوازده من به سنگ مورچها .
 این یک وصله از فانتزی ما ... حالا یک پینه هم عرض میکنم تا
 درست وصله پینه شود .. موریس هترلینگ کتابی دارد بنام «اندیشه های
 یک مغز بزرگ».

البته مطالب کتاب این چنینی باستی از مفرزی آنچنانی تراوش
 کند و بندۀ میخواهم عرض کنم اگر مطلب بکری از مفرز یک آدم معمولی
 وعادی تراوش کرد او هم بسهم خودش هترلینگ است گیرم هترلینگ
 مورچها .

خوب اینهم یک پینه ... حالا بقیه داستان را بخوانید تا علت
 این وصله پینه را دریابید و بقول اهل بخیه از ذی المقدمه به مقدمه واز
 علت به معلوم پی برید.

البته نمیدانید (!) که عنوان «قلبها با یکدیگر حرف میزند» در بیرون از این سرزمین سابقه دارد و سال‌هاست که بوسیله این عنوان در روزنامه‌های خارجی دختر خانمها «بوی فرنز» و پسرها «گرل فرنز» می‌گیرند.

معدرت میخواهم اگر بندۀ هم ناپرهیزی کردم و دو کلمه بیگانه قالب زدم لعنت به همنشین بد. علت اینستکه بندۀ چند روزی با یکی دو تا از این تازه بدوران رسیده‌های چند ماه آمریکا رفته دوستی کردم و خواه و ناخواه ادا و اصول آنها در من تأثیر کرد.

بعله ... خلاصه مطلب اینست که یکشب خوانندگان یکی از روزنامه‌های فرانسه چشمانشان بستون «قلبها با هم حرف میزند» می‌افتد و این مطلب را می‌خوانند.

«دختری هستم که بیشک در زیبائی نظیر من در فرانسه نیست. بینندۀ‌ای که بتواند ده دقیقه در چشمان شهلا و گیرای من نگاه کند و مسحور نشود تا کنون پیدا نشده. دستهای هنرمند میکلانژ هنوز پیکری بزیبائی اندام من تراشیده واژکود کی از بدنم خود بخود بوی ادکلن تراوش می‌کرده است! (قابل توجه آقای معطر خیابان ناصرخسرو!) دو گوی لغزنده‌ای که در سینه منست در درخشندگی از الماس-

در صافی ازعاج و در خوشبوئی از گل گوی سبقت را ربوه است پدرم از خداوندان معدن اورانیوم است. تحصیلاتم فوق دکتر و طول قد ۱۷۰ سانتیمتر است و مایلم با جوانی که ۲۷ سال داشته و اندامش ده سانت ازمن بلندتر و در زیبائی اندام بی نظیر و صاحب روئی زیبا و چشمانی خمارآلود

و تسخیر کنده و تحصیلاتی عالی و ضمناً قهرمان مشترکی باشیدور میان مردان فرانسه مانند ستاره‌ای بدر خشد فقط برای مدت یکماه لذت بردن دوست شوم.

دخترو پسر وزن و مرد و جوان و پیر فرانسه با خواندن این آگهی منتظر مانندند که ببینند آیا جوانی که دلخواه این دختر آشوبگر است پیدا می‌شود یا خیر؟

جوانان در حالیکه دندانشان کلید شده بود آب دهان را قورت میدادند و آرزومیکردن که دارای این صفات بودند و در آغوش دختر ک لم میدادند. زنها و دخترها بزیبائی دخترک رشک می‌پردازند و از سلیقه‌اش در انتخاب مرد تعریف می‌کردن(!!)

پیرزنها هم زیر لب می‌گفتند. چه دختر کم سلیقه و کم اشتھائی. بمیرم برای اشتھات الهی ... کاشکی این جور جوونها یکروز هم مارا سرافراز کنند!

بهر حال با خواندن این آگهی ولوهای در فرانسه مخصوصاً در شهر پاریس بربیا شد.

همه وقتی بیکدیگر میرسیدند می‌پرسیدند. آگهی دخترک را خواندی... شب بعد تیراژ روزنامه بالارفت و مردم روزنامه را ازدست هم می‌قاپیدند که ببینند آیا جوانی با چنین شرایط سنگینی برای گذراندن ایدام رخصی! جهت دخترک پیدا شده است یا خیر؟ تاروزنامه را گشودند این مطالب را خواندند:

ای دخترخانم که دیشب آن آگهی را با آن شرایط سنگین در

روزنامه کرده بودی؟. بدان و آگاه باش که تنها جوان دلخواه تو منم
دراندام و جوانی وزیبائی در تمام خاک فرانسه بی نظیرم و در نیرومندی و
مشتازنی همتا ندارم و مردی در تمام این سرزمین هماورده من نیست.
هر وقت بخواهی مرا ببینی آماده هستم.

بیا .. ای دختر بی نظیر.. ای ایده آل من بیا و خستگی زندگی
را ازتن من بگیر... بیا که در انتظارت ثانیه شماری میکنم. بیا تا بتو
کام ببخشم واژتو کام بگیرم.

با روز بعد مردم سر شب روزنامه را سردست بر دند که جواب دختر را
را بخواند ولی چشمشان به پیام جوان دیگری افتاد که اینطور در آن
ستون از خود تعریف کرده بود.

ای دختر پرستیدنی . جوانی که دیشب خود را برای درآوش
گرفن تو آماده کرده بود تنها قاضی رفته است . من ادعا میکنم که از
حیث زیبائی اندام از نظر زیبائی چهره و همچنین از نظر زورمندی و مشتازنی
که مورد نظرست کسی را جز خودم واجد شرایط نمیشناسم حالا بسته
بمیل تست . که یکی از ما دونفر را از نزدیک ببینی و انتخاب کنی ولی
مطمئنم که بادیدن من دل از کف خواهی داد.

شب چهارم مردم روزنامه فروشگاه را مانند نگین انگشت محاصره
کرده و روزنامه خریدند و اولین نگاه را روی ستون قلبها انداختند
دختر را چنین نوشه بود:

هو اخواهان من! من که هیچیک از شما دونفر را تا کنون ندیده ام
تا گفته شما باشیات نرسد گفته شما را ادعائی بیش نمیدانم اگر واقعاً
دارای این شرایط هستید و نیز ما یلید که من شمارا از نزدیک ببینم و شما

مرا کاملاً مورد بررسی قرار دهید روز بیست و یکم دسامبر ساعت ۵ بعداز ظهر نزدیک میدان «کولیزه» جنب هتل «کلاریک» بایستید من در ساعت مزبور بدانجا خواهم آمد و مطلب روشن خواهد شد فقط چیزی را که باین گفته باید اضافه کنم اینست که میباشی شما دوجوان در صورت داشتن شرایط مساوی جلوه تل با حضور مردم لباس را از تن بیرون کنید و با یکدیگر بمشت زنی بپردازید تا هم من و مردم اندام زیبای شما را ببینیم وهم اینکه قهرمان مشت زنی میان شما دونفر معلوم شود.

شب پنجم شد و روزنامه ها بدو برابر و سه برابر بفروش رسید و ستون قلبها با یکدیگر حرف میزنند در برابر عدسي چشمها مورد مذاقه قرار گرفت.

در شب پنجم هردو جوان آگهی کرده بودند و به پیشنهاد دختر آشوبگر پاسخ مثبت داده و متعهد شده بودند که در روز موعد و ساعت مقرر در محل تعیین شده بدیدار دختر ک بشتابند و در حضور او اندام و زور خود را نشان دهند.

روز موعد فرا رسید . دسته دسته ، فوج فوج، گله گله مردم از جنوب و شمال و شرق و غرب پاریس بطرف «میدان کولیزه» رهسپار شدند. عده کثیری از شهرها و ولایات خودشان را با هر وسیله که در دسترسشان بود پاریس و محل مورد نظر رساندند و در سر ساعت پنج بعد از ظهر در خیابان شانزه لیزه و میدان کولیزه صدها هزار جمعیت چون دریائی امواج بتلاطم در آمده بودند. چشمها از حدقه در آمده بود و میخواستند چهار چشمی دور قیب خوش قیافه و یک معشوقه آشوبگر را ببینند همه از

یکدیگر سراغ آن سه نفر را میگرفتند. ولوله و غوغائی برپا شده بود.
اهالی پاریس از کثرت جمعیت واقعه تاریخی انقلاب کبیر فرانسه
را بیاد می آوردن.

ساعت پنج فرا رسید.. شور و هیجان خلق الله بیشتر شد چه اطفال
بیگناه که از هجوم جمعیت زیر دستو پا رفتند. چه جیبها که زده شد.
چه پاها لگد شد با اینهمه مردم رنج و مرارت را بخود می خریدند تا این
افسونکار شهر آشوب را ببینند همه چشمها را به جنب هتل کلاریک که
ساختمان سی اشکوبه و مجللی بود دوخته بودند.

در این وقت یک واقعه عجیب و بی نظیر اتفاق افتاد که در تاریخ
بشری سابقه ندارد.

عجله نکنید... نفس‌ها را در سینه حبس بفرمائید. الان عرض
می‌کنم چه اتفاقی افتاد... دلتان می‌خواهد پرده از این راز سر بمهر
بردارم؟... بگویم؟ واقعاً می‌خواهید بفهمید؟... «.. اشکالی ندارد
الان عرض می‌کنم کمی دندان روی جگر بگذارید...»

بله خانم محترم.. بله آقای محترم.. بله دختر خانم.. بله آقا
پسر... آری خواننده عزیز آماده شنیدن شوید. وحشت نکنید...
خیال نکنید که الان بین گوشتان توب درمی‌رود.

نه... ابداً... اصلاً.. هیچ از این چیزها نیست...
عرض می‌شود که... در آن وقت و آن ساعت یکمرتبه چیزی از
بالای عمارت بزمیں افتاد؟. حدس میز نید چه بود؟.

آدم بود؟ خیر.. جوان بود؟ ابداً.. بمب دستی بود؟. اصلاً...
فحش ندهید الان عرض می‌کنم.

میدانید چه بود؟

بله .. یکمرتبه یک پارچه پنجاه متری از بالا تا پائین آویزان شد
که روی آن نوشته بود ..

این عمارت سی اشکوبه که بسیار مجلل و دارای تمام وسائل مدرن
است با جاره و اگذار میشود و همه شما میتوانید وارد عمارت شوید و از
نزدیک عظمت و جلال این آپارتمان مجهر را ببینید.

بله « این اندیشه یک مغز بزرگ » یعنی اندیشه کله یک دلال
معاملات ملکی فرانسه بود . — حالا برای آرامش اعصاب خودتون نفس
عمیق بشکید و بدن را باحوله مرطوبی خشک کنید !.

زرنگى بىجا

قدیمی‌ها می‌گفتند : زرنگی زیاد باعث جوانمرگی است.
 ازمن بشما نصیحت، هیچوقت بیش از اندازه زرنگ نشویدچون
 گاهی عاقبت کار نه تنها بقع شما از آب در نمی‌آید بلکه موجب می‌شود
 چیزی هم بسلفید.
 نه اینکه بخواهم ثابت کنم تنبیه از عوامل موافقیت است ابداء !
 بنده غلط می‌کنم چنین چیزی بگویم.
 چه بسا ممکن است چند آدم و امانده که نزده میرقصند بنا بهمین
 نصیحت از فردا لم بدنه و روز بروز بدخت‌تر و وamanده‌تر از روز اول
 بشوند و در این میان بقول من استناد کنند و شبانه‌روز بر من وايل و تبار
 من لعنت بفرستند.

این زرنگی را که من می‌گویم معمولی نیست و اگر بخواهم از
 فرهنگستان شخصی لغتی برای آن استخراج کنم باید نام این نوع
 زرنگی را بگذارم : خر زرنگی .
 یعنی می‌گوییم شخص باید زرنگ باشد و بالا نسبت خر زرنگ نباشد.

بنظرم اشکال کار دوتا شد و کاملا سردر گم شدید.
میگویند شخصی بدیگری گفت : منزل شما کجاست ؟ گفت :
روبروی منزل احمد آقا .

آن شخص گفت : اشکال دوتا شد منزل احمد کجاست ؟ .. گفت :
روبروی منزل من !

حالا شما هم هنوز معنی زرنگی مورد نظرم را تفهمیده بودید که
من کار شما را قوز بالاقوز کردم و با وضع لغت « خرزرنگی » بیشتر
گمراحتان کردم .

اصلاً میدانید چیه ؟ واضح شدن این مطلب انقدر فلسفه و ادا و
اصول نمیخواهد آن من ماجرای یک خرزرنگی را بصورت داستان
برای شما مینویسم تا خودتان بفهمید موضوع از چه قرار است و خر -
زرنگی چیست و خرزرنگ کیست ؟

مردی را میشناسم که حالا شصت سال را شیرین دارد . یکی از
روزها حکایت‌هائی از عهدجوانی خود میگفت و داستان امروز ما یکی
از آن حکایت‌های است .

او میگفت : من بیست و پنج ساله بودم که برای زیارت به مشهد رفت .
آن روز در گاراژ مشهد با ج بگیرانی وجود داشتند که ریش
مسافران را میگرفتند و بازور مبلغی با ج سبیل از او مطالبه میکردند و من
هم در راه که میرفتم مصمم بودم که زیر بار این زور نروم گرچه سرم در این
راه بروند .

منزل بمنزل طی منازل وقطع مرا حل کردم تا بعد از صدمات و

لطمات اتوبوسهای قراضه، مثل گوشت کوبیده در مشهد وارد گاراژ شدم
تا رختخواب مرا شاگرد شوفر باز کرد و روی زمین گذاشت، دیدم یک
جوان شاسی بلند قد دراز با هیکل نخراشیده و نتراشیده در حالیکه
سبیلهای خودرا میتابید پای راست را روی رختخواب من گذاشت و
گفت:

– پول در آر ببینم.

– پول چی؟

– پول عشق!

– پول عشق چیه؟

– پول عشق یعنی که پول بده برم عشق!

من منظور یارو را میفهمیدم ولی خودرا به نفهمی زدم و گفتم:

– آخه من نفهم چه پولی از من میخواهی؟

– مگه از پشت کوه او مدی؟ هر کی پاش توی گاراژ میرسه باید

پنج چوب کارشو بکونه!

بانها یات نرمی گفتم:

– برادر مگه پول زور باید داد؟ من کرایه ام را به راننده داده ام

اینجا هم چیزی نخورده ام چرا باید پنج تومان پول بتوبدم؟

تا این جملات ازدهان من درآمد یار و محکم یقه کت مرا چسبید

وباد در گلوانداخت و گفت:

– بیمعرفت زود باش پنج چوب اخ کن بینم مگه من آدم توام،

هی زرمیز نی - میدی یا بلندت کنم سرتوبزارم لب با غچه شار گتو برم؟

این جملات تهدید آمیز را گفت و چشم‌های خود را بطور وحشتناکی
بطرف من گرداند.

من دیدم با جثه لاغر بدتر از تخته سله‌ای حرف یارو نمی‌شوم و
کار با زور پیش نمیرود و درست خودم را مثل گنجشکی دردست عقاب
میدیدم.

با خود گفتم باید زرنگ بود و از راه حیله دخل یارو رادر آورد
وala این سبیل کلت با با غراب از این بیدها نیست که باین باده‌بلر زد.
ناچار فکری کردم و گفتم:

– داداش همه‌رو بیک چشم نگاه نکن یکدفعه می‌بینی بدجایی
کاشتی‌ها ؟

یارو با تهدید من رگهای گردنش سینخ شد و گفت:
– به... حاجیتوهیتر سونی ؟ بخيالت من لرزونکم اينجاوايسادم ؟
باين امام هشتم قيمه قيمت ميکونم، روده تو عمame ميکونم ميزارم كف
دستت . اگه من بخواه از هرجير جير کي حساب بيرم اينجا وانميسم
يلاه تا جيگر تو در نياوردم پول در آر.

من در مقابل هارت و پورت‌های یارو با خونسردی گفتم:

– آخه تو که نمیدونی من چيکارت ميکونم ؟

با صدای بمب آسای خود گفت:

– من میخواه بینم چيکارت ميکونی ؟

گفتم : پس يقه منو ول کن تابهت بگم چيکارت ميکنم ؟

یارو گفت : يخهتم ول نمیکنم میخواه بینم چيکارت ميکنی ؟

گفتم : برات عرب میشم !

زرنگی بیجا

بابی اعتنائی گفت: بزن جا! این حرفهارو واسه خالت بزن!
 گفتم: اگر واست از بیخ عرب شدم او نوقت بدستوپام نیفتی‌ها!
 گفت: عرب، بی‌عرب! من از این حرفها گوشم پره!
 منهم چون کمی عربی دستوپاشکسته بلدبودم آب دهانم را قورت
 دادم و دستم را بیخ گوشم گذاشتم و با لهجه غلیظ در میان گاراز و
 در حضور مردم گاراز فریاد زدم:

— یا ایها الناس! انا المظلوم، انا الغریب، انا المسافر. انا صاحب.
 العیال والولاد - و در حالیکه به مرد بابا شمل اشاره میکردم گفتم:
 — هذاسارق، هذاسارق.

با این ندا جمعیت کثیری دور ما جمع شدند و من جانی پیدا
 کردم و دودوستی یقه‌اش را چسبیدم و در همین وقت دست یارو شل شد و
 کم کم یقه مرا اول کرد و از عمل من حیرت کرده بود پس از کمی مکث
 آهسته در گوشم گفت:

— بابا ما اینجارو کور خوندیم ول کن بریم!
 من در حالیکه در دل میخندیدم، به ر طور بود اشکرا در چشم جمع
 کردم و با حال مظلومیت گریه را سر دادم و گفتم:
 — آخر یا ایها الناس خداوند المتعال را خوش می‌آید! که انا فی
 هذا البلد العریان. والعطشان بمانم و هذالسارق مبلغ ثلاث مائة تومان
 من الجیب انا یسرق؟!

من هنگام ادای عربی‌های آب نکشیده و قلابی با ایماء و اشاره
 (زبان بین‌المللی) و نشان دادن جیب بمقدم حالی میکردم که او سیصد
 تومان پول مرا از جیبم بیرون آورده!

آقا دلم میخواست آنجا بودید و میدیدید که یارو با این بیانات
عربی! من چقدر ترسیده و دستوپای خود را گم کرده بود.
بیچاره رو بمن کرد و گفت:
— دهه! تو آن فارسی حرف میزدی کم کلک بزن! بابا ما
نو کرتیم پول نمیخواه بدی، بیا برو معمر که رو جمع کن!
من فریاد زدم:

— لاما دری الفارسیه، أنا العرب، الپدرعرب، المادرعرب، العموم
عرب، العمه عرب، تمام الفامیل عرب و فی این جا للزیاره آمدم. یا ایها -
الناس الغوث الغوث!

من مثل ابر بهار گریه میکردم و همه دلشان بحال من سوخت و در
اینوقت مردی جلو آمد و با غیظ و غضب به یارو گفت:
— زود باش سیصد تومنی را که از جیب این عرب بیچاره زدی بده
والا بدرت را در میارم.

یارو گفت: بامگه دلتون خوش این عرب نیست، خودشو قلابی
به عربی بازی زده این برای اینکه پنج چوب بمن نده، خودشو باین
حقه بازی زده - ده دقیقه پیش مثل بلبل فارسی حرف میزد.

من در برابر گفته های او عکس العمل نشان نمیدادم تا ثابت کنم
که عرب خالص و بدون سواد خارجی! هستم و ابداً حرف های او را
نمی فهم و برای اینکه آن مرد تازه وارد را بیشتر بر سر رحم آورم وازاو
کمک بگیرم بانها یت عجز والحاج در حال گریه وزاری مخاطب بش ساختم
و گفتم:

— یا ایها الرجل! انت المحبوب، أنا الغریب. انت العزیز، أنا الذلیل

انت الغنى وانا الفقير، هذالسارق گردن کلفت وانا گردن نازك! انت کمک
کن ومبالغ المسر وقهراء من هذالسارق يأخذون، آخر خدا رالاخوشایون
(ترجمه، یعنی خدا را خوش نمی‌آید!) که انا فی شهر انت بدبختون!
دراینوقت حوصله بابا شمل سرفت وفریاد زد: مردم بخدا این
ناکس چاخان میکنه! این لامصب عرب نیست، به پیر عرب نیست، به
پیغمبر عرب نیست.

ولی من باعریبی بازی و گریه ثابت کردم که واقعاً مورد سرقـت
واقع شده‌ام.

دراین وقت پاسبانی از دور پیدا شد و من بادیدن او فریاد زدم:
— يا ايها الپاسبان! تعال تعال! رحمة الله عليك و على آباءك و
امهاتك واجدادك الطيبين الطاهرين تعال و حق انارا من هذا السارق
بکـیر و کـفـدـسـت اـنـا بـگـذـار!

بالآخره پاسبان گفت: بکـلـاتـرـی بـرـوـیـم منـکـه عـرـبـی سـرـمـ نـمـیـشـود.
پاسبان اورا باتفاق من بکـلـاتـرـی بـرـد و بافسـرـنـگـهـبـانـ ماـجـراـ رـا
گـفتـ. مرـدـ بـاـبـاـ شـمـلـ مـیـگـفـتـ: جـنـابـ سـرـوانـ بـهـ شـرـفـ هـرـدوـ قـسـمـ اـيـنـ
عـرـبـ نـیـسـتـ!

افـسـرـنـگـهـبـانـ بـپـاسـبـانـ گـفتـ: باـ اـيـنـ وـضـعـ نـمـیـشـودـ اـزـ اوـ باـزـجـوـئـیـ
کـرـدـ هـمـ بـرـایـ روـشـنـ شـمـنـ مـطـلـبـ وـهـمـ بـرـایـ باـزـجـوـئـیـ اـحـتـیـاجـ بـمـتـرـجـمـ
دارـیـمـ!

تاـ اـيـنـ جـمـلـهـ اـزـ دـهـانـ اـفـسـرـ نـگـهـبـانـ بـیـرونـ آـمـدـ منـ اـزـ تـرسـ پـسـ
خـانـهـ رـاـ بـهـ پـیـشـ خـانـهـ باـخـتـمـ.

با خود گفتم : ای دادوبیداد حالا اگر مترجم بباید و عربی حرف زدن هشلهف مرا ببینند و مچم باز شود چه خاکی بسر و کلهام بریزم ؟ هم رسوا می شوم و هم بنام کلاه بردار بزنдан می افتم میخواستم باز آهسته با زبان فارسی به متهم بگویم بابا، خرما از کره گی دم نداشت بیآشی کنیم ولی میترسیدم که یاروازلجی که دارد پیش افسر نگهبان آبرویم را ببرد.

بهر حال خودم را بخدا سپردم و آقای افسر نگهبان پاسبانی را بكتابخانه آستانه فرستاد که مرد عربی فهمی را برای داوری بیاورد. خدا میداند که چه جور قلبم به ضربان افتاده بود ، رنگم مثل گچ سفید شده بود در عالم ارادت از علی بن موسی الرضا کمک خواستم که آبروی زائر خود را حفظ کند، خلاصه تا مترجم آمد مردم وزنه شدم .

وقتی مترجم وارد شد از قیافه اش فهمیدم که میشود با او کنار آمد ! با ايماء و اشاره و عربی آب نکشیده باو حالی کردم که من عرب نیستم آبروی مرا بخر پول چائیت خواهد رسید !
افسر نگهبان رو بمتجم کرد و گفت :

– این مرد مدعی است که عرب است و این شخص پولهای او را سرق کرده است و متهم اظهار عقیده میکند که شاکی اصلاح عرب نیست حالا خواهش میکنم با او صحبت فرمائید تا ببینم کدامیک راست میگویند :

مترجم با قیافه ای بیطرفانه بمن گفت :

– ماتقول یا اخی ؟! (برادرم چه میگوئی ؟)

با همان لهجه عربی بلکه کمی هم غلیظتر گفت :

– يا ايها المترجم! انا واحد رجل العرب ومن العراق بعزم الزياره
بهذا البلاد واردون! وبمحض الاينكه في الگاراجيه من الاتو بوس پياد گون
هذا الخبيث مبلغ ثلات مائه تومن من الجيب الانايير قون.

دراينجا با عربي دست وپاشكسته بمترجم گفتم :
واگر انت مواظب انا باشي مبلغ عشرين تومن حق وحساب
انت يرسون ! (ترجمه : يعني ۲۰ تومن پول چائيت ميرسه !)

مترجم باقرار قبلی ووعده ضمنی رو با فسر نگهبان کرد و گفت :

– جناب سروان اين مرد كاملاً عرب است و بدون شك راست
ميگويد و همين آقا مبلغ سيصد تومن از جيب او زده است.

صداي يارو بلند شد که بخدا دروغه به دوازده امام اين بابا اهل
تهرونه !

افسر نگهبان از داد و بيداد او عصباتي شد و از جا بر خاست و جلو
آمد و يك سيلى آبدار و ناندار بگوش آقای باج بگير نواخت و گفت :
– جيب مردم را زدي به آقای مترجمهم اهانت ميکنی؟ چه داعي
داره که اين بيچاره دروغ بگه؟ يالاه ياسيصد تومن فوري باینم رد بده يا
الآن ميفرستمت زندان!

هر چه يارو التماس کرد من از بيخ عرب شده بودم و دیگر چاره ای
هم نداشت.

بالاخره دست در جيب مبارڪ کرد و سيصد تومن در آورد و شمرد
وبمن داد و منهم از شير مادر حلال تر دانستم و گرفتم و گفتم :

اجر کم على الله

يارو زير لب گفت : اي پدرس و خته بد عرب آخرش بما زدي ؟

افسر نگهبان وقتی پول را تحويل من داد با قیافه‌ای خندان دستی
بشانه‌ام زد و گفت:

– حاجی مر خسید. در امان خدا!

منهم بسبک عربها دست بر چشم گذاشتم و با همان لرجه گفتم:
«حفظکم الله انشاء الله الممنون المتشکر!» و با تفاوت مترجم و
وسارق مصلحتی از در کلانتری بیرون آمدیم.

چند قدم که از کلانتری دور شدیم یارو با خشم و غضب ازما دور
شد و من دو تا ده تومنی نو تقدیم مترجم عربی فهم! کردم و مبلغ دویست
و هشتاد تومن سود ویژه را برای خودم برداشتیم و با رختخواب برای
پیدا کردن مسافرخانه رفتیم.

فردای همان روز آقای با باشمل را نزدیک صحن دیدم جلورفتیم.
واز پشت دستی بشانه‌اش زدم رورا بر گرداند و مرا دید گفتم:
– داداش چطوری؟ دیدی از تو زرنگتر هم هست دیدی چه جوری
دخلتو آوردم.

یارو تا مرا دید پابفرار گذاشت و گفت:

– تف بگور پدر بدیر بت بیاد؟ پدر سگ بنظرم خرجیت تمام
شده باز میخواهی عرب بشی؟!!

جوالدوز به لوز تیعن!

ما مردم بیشتر به ملانصرالدین شبیه هستیم. جوالدوز به لوزتین!
خودمان میز نیم و بعد می نشینیم فریاد میکنیم.

فلان جوان مثل شاخ شمشاد در خیابان راه میرود نه غم عیال
دارد، نه کرایه خانه دارد، نه معنی مریضی بچه را میفهمد، نه از پول
آب و برق خبردارد، واگردنیا را آب برد ایشان را خواب میرد.

همین آقای بی غم یکمرتبه خوشی زیردلش میزند و بفکر ازدواج
میافتد و با دست خودش، خودش را در چاه میاندازد، فیس و افاده میخورد،
منت میکشد، خرج شیرینی خوران و عقد و عروسی و نامزد بازی را
میسلفد و یک حاکم مطلق العنان از خود راضی را بنام «همسر» بخانه خود
خود میآورد و از شکم و پیز و همه چیز خود میزند و خرج آن عزیز
بی جهت میکند و باز هم از او زور میشنود. آنوقت یکشب زیر بار فشار
و قرض اشکش جاری میشود و دستها را باسمان بلند میکنند که :

خداؤندا هست بودم اگر شکر خوردم !

فلان خانم بی خیال و آسوده در منزل نشسته و با پسر یکی بکدانه اش
خوش و خرم زندگی می کند، یکدفعه دنگش می گیرد که دارای عروس
 بشود. زیر بار تمام تحمیلات می رود و عروس را بخانه می آورد و از صبح
 پاتختی با عروس خانم اره میدهد و تیشه می گیرد لنگه کفش بسرو کلمهم
 می کو بند خواهر و مادر مرده وزنده هم رامی جنبانند و بعد دو تائی می نشینند
 وزار زار گریه می کنند.

یکی نیست باین خانم بزرگ بگوید : زن حسابی راحت توی
 خانه خرابت نشسته بودی ، مگه مرض داشتی دنبال عروس بروی ؟
 خودت بدست خودت برای جان خودت بلا خریدی . خودت کردی
 که لعنت بر خودت باد.

روضه ها را خواندم و حالا می خواهم گریز بزنم.
 آی ایها الناس من هم یکی از همین جور افراد بد بختم . من هم در
 حماقت کمتر از آن جوان و آن مادر شوهر نیستم. من هم بدست خودم
 بلا در خانه خودم آوردم.

می خواهید بدانید چه بلائی بود؟! بلای تلفن ! بلای قار قارک!...
 بلای بیست هتر سیم و یک کیلو کائوچو ! بلائی که روی میز تحریر من
 بصورت « فتق میز » بصورت « ورم بیضه میز » جلوه گری می کنند.

شما گر بدانید من از این یک کیلو کائوچو چه می کشم بهتر اینست
 که نام این « شیئی عجاب » را سلطان منزل بگذارم. چون خودش به غده
 سلطان و سیم ها و النگ و دونگش هم به ریشه های سلطان بی شباهت
 نیستند .

جوالدوز به لوزتین

من میخواهم این دستگاه لعنتی را از جا بلند کنم و محکم بزمین
 بزنم ولی می‌بینم صدوبیست تومان میارزد و من گذشتش را ندارم!
 یکبار میخواستم سیم تلفن را بکلی قطع کنم فکر کردم دوهزارو
 دویست تومان پول بالاش رفته!

آخر اینهم شد تلفن؟!

ایها الناس من نمیدانم از کجای این بلا شروع کنم؟
 یکروز صبح از خواب بلندشدم و شماره «۰۸۰۸» را گرفتم جواب نداد
 دوباره و سه باره و چهار باره و ده باره و بیست باره تجدید کردم بالاخره
 صدای خانمی بلند شد و با هزار من ناز و افاده گفت:
 – بفرمائید.

– خانم! تثث شماره اش چیه؟

– گوشی! (یعنی گوشی را داشته باشید).

گوشی دست من ماند و میشنیدم که خانم با دختر خانم همکار
 خود اینطور گفتگو میفرمودند.

– مهین جون سینه بند تو از کجا خریدی؟

– از لالهزار! راستی بہت نگفتم وقتی دیروز توی لالهزار میرفتم
 عمام خان و دیدم چه چاق شده بود؟؟

– کاشکی منم چاق میشدم نامزدم دلش میخواه من حال بیام؛
 من آن نمره کمرم چهل و چهاره!

از این خز عبلات سخت عصبانی شدم و گفتم:

– خانم محترم من نمره تیغه خواستم نه نمره کمر جنابعالی را!
 هر هر خندید و گفت:

– خیلی معذرت میخوام چه نمره‌ای را خواستید؟

– تثث.

– گوشی ...! (یعنی داشته باشید).

گوشی دست من ماند و خانم رفت که رفت که رفت.

رگهای گرد نم از عصبا نیت برآمده بود.

مجددأ نمره مبار که کار راه انداز «۰۸۰» را گرفتم این بار آقائی گوشی را برداشت ومثل کسی که ارث پدر میخواهد گفت:

– بفرمائید.

– آقاجان شمارا بخدا به پیر به پیغمبر نمره تثرا بمن بدھید.

– گوشی ! ..

گوشی دست بنده ماند و پس از ده دقیقه از طرف آقای تلفن چی

ندا آمد :

– ۲۱۱۲۰ .

با نهایت اخلاص گفتم متشکرم و بلا فاصله انگشت سبابه را در سوراخ‌های تلفن کردم و پنج مرتبه چرخاندم.

– الو بفرمائید.

قربان ماشین برای شیراز کی حرکت میکنه؟

– قربان شیراز برای خودش دستگاه علیحده داره.

– یعنی میفرمائید ماشین شما شیراز نمیره؟!

– نه آقا مگه مست هستید؟

– آقا حرف دهستان را بفهمید!

– شما بفهمید چی میگید!

 جوالدوز به لوزتین

– آقاجان پس شما برای کجا ماشین دارید؟

– برای مسکرآباد، امامزاده عبدالله، ابن بابویه، حضرت

عبدالعظیم و قم!

– آقا چرا شما آدم خودتان را نمی‌شناسید؟ چرا جواب سر بالا میدید؟

– آقا جان مگر بنده سگ هرزه مرس هستم که جواب سر بالا

بدم؟ وانگهی اگر هم جواب سر بالا بدم به یک آدم عزادار مثل شما
نخواهم داد!

از گفته‌های بیجای او سخت ناراحت شدم و گفت:

– عزادار پدرت، عزادار مادرت، عزادار جدو آبادت!

– خفه شو بی چاک و دهن، اگر راست میگی نمرة خودتو بگو

تا چنین و چنان کنم؟

– هیچ غلطی هم نمیتوانی بکنی، بخدا هرجی بگم کم گفتم

برای اینکه شما آدم بی مزه و خنکی هستید، من مسافرم می‌خواستم

به بینم کی حرکت میکنی؟ در جواب من مزخرف تحويل میدید؟

مخاطب من خنده‌ای کرد و گفت:

– خدانکنه شما مسافر باشید شما ماشاء الله ماشاء الله با این صدای

قوی و سروم روگنده از من سرحال تر هستید حیف این هیکل نیست

که زیر خاک بره؟

در اینوقت مخاطب من با نرمی گفت:

– زیر خاک پدرت بره زیر خاک جد و آبادت بره.

– آقاجان اگر کس و کار شما مرده چرا دعوا شو سرمن آوردید؟

خبر مرگتون با تابوت ببریدش انقدر هم مارو کنک نز نید!

— آقاجان بیشتر ازاين سربر من نگذاري د ومنوبی جهت عصباتي

نکنيد من خودم میخواهم بروم شيراز.

— میخواهي بروي با توكار بروچرا اينجار و گرفتني پدر بيا مرز.

— مگر او نجا كجاست؟

— متوفيات!

از شنیدن نام متوفيات عرق سردی روی پيشانيم نشستونا گهان به ياد

شب اول قبر و حالت نزع افتادم.

سرم بدوار افتاد قلبم نزديك بود ترمز کند چشم خود بخود

بسته شد و تعادلم از دست رفت و بي اختيار روی زمين افتادم.

قلبم گرفت، از هوش رفتم وقتی بهوش آمدم دیدم گوشی روی

زمین افتاده و شکسته است.

خاطرات قبل از بیهوشی از جلو چشم رژه رفت بیاد «۰۸۰» افتادم

اندام لا غردد خترک تلفنچی بیادم آمد و قربة الی الله يک دوجین فحش يک

دست اعلاي باب صادرات ثثار نمره دهنده عليه ما عليه کردم واز خير

تلفن گذشتم و با تاکسي برای کسب خبر، خودرا به تثث رساندم.

روز دیگر شماره يک بنگاه الکترونیکی را خواستم و طبق معمول

بعد از دو ساعت معطلي و پس از آنکه متصدی اطلاعات يک چرت خوابید

شماره مغازه را داد.

زنگ بصدا در آمد و صدائی از آنطرف گفت:

— الو:

جوالدوز به لوزتین

- آقاجان این انشعاب ما چطور شد؟
- منزل شما کجاست؟
- خیابان فلان.
- هنوز ما اون منطقه را شروع نکرده‌ایم.
- چی میفرمائید آقا بنده صبح آمدم پول کنتور را دادم.
- هر کس از شما پول بابت کنتور گرفته کار غلطی کرده فوری باید رسید پول را بیاورید و پول خود را پس بگیرید.
- آقاجان من امشب مهمان دارم.
- مهمان دارید بما چه؟
- پس چرا پول از من گرفتید، مرده‌شور مغازتونو بینند.
- مرده شور خود تو بینند!
- آقاجان میگم، امشب مهمان داریم من که صبح مراجعه کردم و گفتم مهمان داریم گفتید تا شب درست میشه!
- آقاجان مگر قاشق تراشیه که مشت بزنیم گودشه، دمشوبکشیم دراز بشه. او لا گفتم نوبت منطقه شما نیست، ثانیاً اگر نوبت شما هم باشد بامشب وصلت نخواهد داد.
- حالا شما میفرمائید بنده چکنم؟
- من چه میدونم آقا!
- حالا یک کمکی بفرمائید چون امشب مهمان دارم میخواهم فواره وسط حیاط، جشن مارا رنگین تر کند.
- باموتور برق فواره را بکار بیندازید؟
- خدا پدر کم حواس تو بیامزه! پس من از اونوقت تا حالا چی

جوالدوز به لوزتین

میگم؟ من میگم تشریف بیارید کنتور هارو بگذارید و انشعاب ما را
بکشید که فواره را راه بیندازیم مابرق نداریم که موتور را بکار بیندازیم.

— آخر خونه‌ای که برق نداره لوله کشی میخواهد چکنه؟

— هنهم همین را میگم، من میگم بیائید سیم کشی ما را تمام
کنید تا به سلامتی برای لوله کشی هم اقدام کنم.

— پس خواهش میکنم اولابه الکتریکی مراجعه فرمائید تابعد
نوبت بما برسد.

— (عصبانی) عجب منم نمره الکتریکی رو گرفتم

— (با فریاد) اینجا الکتریکی نیست آقا.

— پس اونجا کجاست؟

— سازمان آب تهران!

شمارا بخدابه بینید انسان چطور مچل میشود آن مسافرت با تثث
و اینهم سیم کشی منزل.

چلو کبابی را میخواهیم نمره خرداغ کنی را بما میدهنند. خیاطی
را میخواهیم، شماره پالاندوزی را دریافت میکنیم تلفن آتش نشانی را
میپرسیم، نمره بارکش شهری را بما میگویند!

یادم هست وقتی کوچک بودم با قوطی‌های توری چراغ زنبوری و نخ
قرقره تلفن درست میکردیم یک سرش را خسر و میگرفت و سردیگر را
پرویزوهر کدام دیگری را صدا میزدند هیچ وقت هم اشتباه نمیگرفت
و اینهمه بدبختی نداشت.

حالا بیائید در قرن بیستم تلفن‌های آخر الزمان را ببینید!

اگر بخواهید با عمه خودتان صحبت کنید بعد از هزار خروار

جوالدوز به لوزتین

معطلی نمره تلفن خانه همسایه دست دیزی را بشما میدهند ! و اگر
 نمره زن بابارا بخواهیم شماره شوهر نهنه را التفات میکنند!
 باز پرورد گارا ، من نفهمیدم ، احمق شدم ! پول عزیزم را دادم
 و یک دستگاه «عوضی گوی» را بخانه ام آوردم .
 خداوندا ترا سو گند میدهم که در اسرع اوقات پشت کله یک
 مشتری بزن که شراین قارقارک را از سرمن کوتاه کند !
فعلا گودبای ... بامید دیدار یک مشتری هالو!

شريک دزد!

بازار تهران موجودی به ناخن خشکی آقای حاج میرزا صالح
ندیده بود.

این را بنده نمیگویم سقف‌های بازار هم شاهد هستند که حاج -
میرزا صالح از لئامت دست به بادیه آبگوشت نمیکرد زیرا میترسید
سایه دستش هم داخل کاسه شود.

ظریفی میگفت میرزا صالح را گفتند خسیس را از که آموختی؟
گفت از حاتم طائی که هر چه آن مرحوم دست بجیب کردد نظرم
ناپسند آمد و از فعل آن پرهیز کردم.

حاج صالح دست و دل باز ! تنها در بازار خسیس نبود در خانه اش
ماجراهایی داشت که بنده یکی از آنها را بنظرشما میرسانم.

این وجودی جو دمیمنت مسعود در منزل سالی سده فعه به برو بچه‌ها
پختنی میداد و پختنی اوهم نان ولبو بود و اگر روزی فتح‌بابی میکرد
وبه اهل خانه آبگوشت میداد آبگوشتش کمی از آب حوض چرب تربود.
میرزا گاهی خیلی سخاوت بخر ج میداد و برای چاشنی آبگوشت
گوجه بر غانی میخرید.

بدینمعنی که سه سیر گوجه برغانی میخرید، آنها را میشمرد و مثلا میدید که هفده عدد است در اینوقت بدون اینکه با مادر بچهها حرفی بزند به پیوست دوسیر و نیم گوشت آبگوشتی بدست او میداد. مادر بچهها وقتی بساط آبگوشترا برپا میکرد و بچههای حاجی و خود حاجی دورسفره و صلهدار می نشستند فوری حاجی بخشناهه صادر میکرد که چه مادر بچهها و چه توله سگهای او باستی هستههای گوجه را تف کنند و اگر قورت بدهند چنین و چنان خواهم کرد. بچههای امثال امر میکردند و هستههای گوجه را تف میکردند و حاجی همه را میشمرد.

وای بآن وقتیکه هستهها شانزده عدد بود دیگر همه را شل و پل میکرد و دمار از روز گار صاحب بچه در میآورد.

البته منظور حاجی میرزا صالح این بود که بچه ها بدانند که حساب در کاراست و نباید گوجهها را قبل از رفتن در دیزی خام بخورند و باید گوجه در دیزی برود و مزه اش بگوشت بخشیده شود.

مثل اینکه تا اینجا برای معرفی خست حاجی آقا کافیست و فقط باید مطلبی براین اضافه کنم و آن اینست که حاجی باریش و سنبات میخواست دم از تدین و خدا شناسی بزنند ولی در باطن معجون تقلب و بدجنسی بود.

پشه را در هوا نعل میکرد، از آب کره میگرفت و گرگی بود که در لباس میش در آمد و بود.

یکی از روزها حاجی میرزا صالح مثل عنکبوتی که در کمین

مگس باشد چمباتمه روی چهارپایه مغازه نشسته بود وازاينکه نتوانسته بود مشتری هالوئی بدام بیندازد پکر بود وزیر لب غرغرمیکرد:
 - به عجب بازار کسانیه ! خدا پس کله یکتقر هالو نمیز نه که دوشه قلم جنس ازما بخره و حضرت عباسی قرونی چار عباسی بما فایده بدھا ینم شد کار ؟ اینم شد بازار ؟

حاجی در عالم فکر غوطهور بود که ناگهان سر و کله یکمرد و یکزن خدا زده مغلوك پیدا شد مرد فقیر گفت:
 - آقا سلام عليکم.

حاجی با اوقات تلخی هر چه تمامتر و با پکری گفت:
 - لام عليکم.

- آقا من از شاهروд او مدم بد بختم، ابن السبيلم.

- پدر آمرزیده چرا از شاهرود او مدم ؟

- بیکار بودیم ، گشنه بودیم گفتم بیام تهرون یه لقمه نون پیدا کنم .

- تو خیال کردی تهرون نونواییه نون چی پیدا کنی ؟
 - چکنم دیگه آقا ؟

- بروهمون شاهرود کشت وزراعت بکن اینجا کار نیست ما اینجا داریم از کسادی سگ میز نیم - کار پیدا نمیشه مردم اینجا از بی‌الاغی سوار چینه میشنند همین شما تو تهرون ریختین که دیگه جنس ارزون پیدا نمیشه برو بینم راه را باز کن بزار باد بیاد .

- حاجی آقا من خودم از تهرون او مدنم پشیمو نم و حالا میخواه
 بر گردم اما پول ماشین ندارم .

حاجی میرزا صالح حوصله‌اش از دست پرچانگی یارو سرفت
 وبا عصبانیت گفت:

– بابا پول ماشین نداری برو گاراج مگه ما شوفریم برو ببینم
 خدا نشو بیامزه.

ابن‌السبیل بیچاره که دید از این امامزاده معجز نمی‌بیند بالب و
 لوچه آویزان زد برآه و رفت.

حاجی اول غرغر کرد که :

– چقدر حرف از ما کشید آخه منکه نباید بیخود با این و اون
 حرف بزنم، حرف زدن من باید رأس‌المال تومنی سهزار فایده بکونه
 ولی یکمرتبه در فکرش بارقه‌ای پیدا شد و مثل گنجشک از چهارپایه
 پرید و بدنبال مردک‌دوید و صد قدم پائین‌تر باورسید و دست بشانه‌اش زد.
 یارو برجست و حاجی را دید، میرزا صالح دست او را گرفت و به
 مغازه آورد.

چند دقیقه بعد حاجی روی چهارپایه نشسته بود و برای ابن‌السبیل
 و خانم بشانه گردش دستور چای میداد:

– اصغر بدو بگو دوتا چائی شیرین تازه جوش و کهنه‌دم بیاره!
 بدو.

ابن‌السبیل از اعمال حاج میرزا صالح متحریر شده بود و با خود
 می‌گفت:

– چیز غریبی است اون فحش دادن واخم و تخم چی بود؟ این
 مهربونی و آوردن توی مغازه چیه؟

حاج میرزا صالح بدنبال نقشه خود با نهایت مهربانی و گرمی بیارو گفت:

- چقدر خوشحالم داداش که مغازه چاکر تومزین کردی.
 - اختیاردارین حاجی آقاماسگ هسیم من حاضرم کفش شمارا بیوس
 - بابا دیدی او مدی نسازی باز میخواهی مارو خجالت بدی من
 کوچیک شما هسم بیخود دیشب با والده بچهها منزل تشریف نیاوردین.
 - بابا فقرا با منزل شما چکار دارن؟
 - ده ... باز از این حرفها زدی ..؟ بمرگ شما ! بدفتر پلمب
 شده ام قسم اگر یکدفعه دیگه از این حرفها بزنی باهات قهر میکنم.
 حرومزاده ولدالز ناست! اگر دروغ بگم (فحش را ملاحظه بفرمائید
 حرامزاده ولدالز ناست!)

ابن السبيل گیج شده بود و نمیدانست چرا حاج صالح آنقدر با او خودمانی شده .

از طرفی از خوشحالی قند دردش آب میکردند و از طرف دیگر
 خیال برش داشته بود و با خود میگفت از این تهرانی ها باید ترسید
 چون آدم را لب جوی آب میبرند و تشنه بر میگردانند.

به حال ظهر شد و حاجی پرهیز را شکست و دستور داد سه تا
 چلو کباب برای آنها آوردند و خودش هم که سالها بود رنگ چلو کباب
 را ندیده بود با خوشحالی لنگی روی زمین انداخت و با ابن السبيل و
 و خانم دور سفره نشستند و مشغول خوردن شدند.

ابن السبيل لقمه های کله گربه ای بر میداشت و به پایان داستان فکر
 میکرد .

شاگرد حاجی هم متحیر شده بود و با خود میگفت:
 – منکه سردر نمیارم! حاجی ممسک چطور حاضر شده هم خودش
 چلو کباب بخورد وهم به دو تا فقیر بدهد؟

ناهار تمام شد و سه تا چائی قند پهلو هم بیدرقه در خندق بلا
 فرستاده شد و حاجی میرزا صالح نمایش را شروع کرد و به یارو گفت:
 – دلت میخوادم کرایه سفر خودت و خانمت را تا شاهروд بدم و
 پنجاه تومن هم پول توجیبی داشته باشی؟
 – از خدا میخوام حاجی جون خدا سایتو از سرزن و بچمهات
 کم نکن.

– خیلی خوب عجله نکن پس هر کار که میگم بکن.
 – هر چه بفرمائید اطاعت میکنم.
 – کاری نمیخوام بکنی که اسباب زحمت باشه، فقط یک کار از
 تو وزنت میخوام که باید خیلی آجری از آب در بیارین.
 – بفرمائین من خودم نو کر تونم زنم هم کنیز شماست.
 – اختیاردارین تاج سرما هسین- دو تائیتون باید بنشینین دودستی
 زانوی غم بغل بگیرین و سرتونو توی گریبون بکنین وزار زار گریه
 کنین.

– قلابی گریه کنیم حاجی آقا؟!
 آره داداش قلابی، امروز همه جنسا قلابیه بزار گریه شما هم
 قلابی باشه - اما یه جور قلابی گریه کنین که کسی نفهمه و دیگه من
 هر کاری کردم و هر چی که گفتم شما سرتونو ابدآ بلند نکنین.

– چشم! خاطر جمع باشد. قول و قرار تمام شدو حاجی صالح میرزا عبدالصمد همسایه پهلو دستی را صدا کرد واز در خداوی پیغمبر وارد شد.
 (آخ ای خدا! چه کارهای خلافی که ریا کارها بنام توانجام می‌دهند) .

بله حاجی به همسایه خود گفت:

– حاجی جون این بند خدا کار و بارش خیلی خراب به من هم می‌شناسمش آبرو داره می‌خواهم برash یک آت و آشغال بخرم یه سرمایه هم برash تهیه کنم و کرایه شو بدم بره شاهروند برای رضای خدا هر چه بدلت برات شده بده ثواب داره .

صدای گریه زن و مرد بلند شد .

– اوه اوه اوه .

به بین چه جور ضجه میز ن آدم دلش ریش میشه .
 حاجی عبدالصمد که به ریش سنبات حاج میرزا صالح اعتقاد داشت و گریه مردوزن را میدیدست کرد و پنجاه تومان در راه خدا بdest میرزا صالح داد و رفت.

باز حاجی صالح مرد دیگری را که آشنا بود صدا کرد:

داداش این دوتا اوضاع شون خیلی خرابه .

– اوه اوه اوه اوه .

می‌خواهم راهی شون کنم برند شاهروند دویست بده چون غیر از تو نمی‌خواهم از کسی دیگه بگیرم خودم هم سیصد میدم.

در این وقت حاجی یک صورت قلابی به رفیقش نشان داد که روی

آن نوشته بود :

«میرزا صالح سیصد تومان» و باو گفت:

— من خودم سیصد تومان میدم؟ با دویست تومان میشه پانصد
تومان.

— اوه اوه اوه اوه.

یاروهم چانه زد و صد تومان داد.

میرزا صالح جواهرفروش روپرورا صدا کرد و گفت:

— حاجی محمدعلی این بابا وضعش خرابه اهل تهران هم نیست.
من خودم سیصد دادم صد تومان هم میز غیاث علی داده. شما هم هر چه میتوانی
در راه خدا بده.

حاج محمدعلی جواهری هم صد تومان داد باز میرزا صالح نفر
دوم و سوم و چهارم تا دهم را صدا کرد و بهمه از همین حرفها تحويل داد
و صد تومان و دویست تومان گرفت و جمعاً مبلغ هزار و سیصد و چهل
تومان پول جمع کرد.

موقع غروب بود که حاجی اسکناسها را دسته کرد و با دلخوش
در مغازه را بست و دست ابن السبیل و خانم را گرفت و بمنزل برد و در
راه با آنها بصحبت مشغول شد.

— خوب داداش او مدیم سرحساب کرایه از اینجا تا شاهروند
میشه شصت تومان، چهل تومان هم پول توجیبی تا اونجا، جمعاً میشه
صد تومان!

در این وقت حاجی صد تومان شمرد و بدست ابن السبیل داد و گفت:

— بیداداش امشب هم بیا خونه من مجانی نون و پنیر بخور فردا
هم برو ولی به همون امامی که قفل شود زدیدم کلیه هشتاد تومان از این

واون گرفتم بیست تومن هم خودم گذاشتم روش!
ابنالسبیل که از آن رندها بود و زیر چشمی ناظر پول گرفتن
 حاجی بود گفت چی فرمودین هشتاد تومن؟
شما هزاروسیصد و چهل تومن پول برای من گرفتین بخيالتون
من بچم؟

حاجی گفت بیخود زر نزن من که پول تورو نمیخورم اینکه
بہت میگم از من قبول کن! تقصیر منه که خواستم راهیتون کنم حالا
برفرض هم که گرفتم یکشاھی بیشتر از صد تومن نمیدم میخواهی
بخواه نمیخوای نخواه؟

ابنالسبیل دید ریش و قیچی دست حاجی میرزا صالح است ناچار
هیچ نگفت و شب با هم بمنزل حاجی رفته و نان و پنیری سق زدند و
خوابیدند.

صبح که حاجی از خواب بلند شد دید اثری از ابنالسبیل نیست
هاج و واج شد وقتی با طاق مهمانخانه و اطاقهای دیگر رفت دید فرش
اطاقه‌ها هم نیست.

زیر بالش دست کرد دید از سدهزار تومان پول نقدش اثری نیست.

سراغ کت و شلوارش رفت دید جا تراست و بچه نیست.

رنگش پرید و قلبش نزدیک بود از کار بیفتند.

سر گشته و حیران و بہت زده به رطرف میگشت ناگهان چشمش
بنامه‌ای گوشه بخاری بود افتاد. برداشت و خواند:

– آقای حاجی میرزا صالح دزد! هزاروسیصد و چهل تومان برای
من گرفتی و خواستی با یک شام آب زیپو هزار و دویست و چهل تومنش

را بالا بکشی - منهم بسلامتی شما پدرت را در آوردم سه تخته قالی -
 سه هزار تومان پول و کتوشلوارت را بردم ولی خیال نکن که بتوانی
 مرا پیدا کنی من دیگر شاهروд نمیروم من هم مثل تو ریش و سنبات
 میگذارم و با حقه بازی دریکی از شهرها مغازه باز میکنم و سر مردم را
 کلاه میگذارم خدا حافظ حاجی آقای مفتخار .

شب بعد در یکی از روزنامه های شب این خبر بچشم میخورد
 صبح امر وز حاجی میرزا صالح تاجر معروف که از متدينین و معارف
 نیکوکار بود ! در اثر سکته قلبی دارفانی را وداع گفت !

کور خونده بود ...!

آه که من چقدر لذت میبرم وقتی میبینم که یک شارلاتان کلام-
گذار حقه باز دمش لای تله میافتد.

فلان آقا صبح که از خانه اش بیرون میآید بجای اینکه فکر
خدمت و مردم نوازی در سرش باشد فقط بدنیال این نقشه است که کلاه
تقی را بردارد و سرنقی بگذارد، کلکی جور کند که مال فلان بیوه زن
را «بلغت» فرماید و از همین قبیل، فعلل و تفععل.

ناهید دختر زیبا و دلربای «خلوت حضور» که از پولداران دم
کلفت بود هر روز راه منزل تا دبیرستان را پیاده طی میکرد.
یکروز فریدون که جوانی شارلاتان و پشت همانداز بود چشمش
به ناهید افتاد و این ملاقات روز دوم و سوم و چهارم مرتب اتفاق افتاد
تا اینکه فریدون از یکی از جوانان بیکار و ولگرد خیابان پرسید:
این دختر را میشناسی؟

جوانک گفت: بعله ... این دختر از کفرابلیس مشهور تره این

تنها دختر «خلوت حضور» یعنی دختر «ده میلیون تومان» پول نقد و
دهو آبادیست!

انقدر ناز و افاده دارد که ذغال را با انبر نمی‌شود نزدیک بینی اش
برد! فریدون سری تکانداد و از آنجا گذشت وزیر لب با خودش گفت:
— دختر ده میلیون پول؟! دختر خلوت حضور؛ عجب شکاری آزاد
می‌گردد و من خبر نداشم باید هر طور هست این شکار را بدام بیندازم.
خوب ... از چه راهی شروع کنم ..؟ بعد مثل اینکه بخودش
جواب میدهد گفت: تنها راهش ازدواج است ... حالا زن و بچه‌دار
هستم باشد - باید رل بازی کرد ... باید خرشان کرد و کولی گرفت.
بعد فریدون پیش خودش شروع به تعزیه و تحلیل روحیه خلوت
حضور کرد:

— بعله! تنها راه وصول بهدف، ازدواج با دختر خلوت حضور است
و آشناei قبلی هم با دختر ک لزوMiی ندارد چون تیپ خلوت حضورها و
کسانیکه با پول سروکار دارند منطقشان فقط پول است و دخترشان را
هم بپول شوهر میدهند من باید به خلوت حضور ملک و اتومبیل و فرش
وزندگانی نشان بدhem. با همین‌ها زانویش سست می‌شود و شکار با پای
خودش بدام می‌افتد.

صحنه سازی هم برای من ساده است. فقط چند روز سواری شیک
و آخرین سیستم فریبرز را می‌گیرم و از خسر و خواهش می‌کنم که کلید
پارک مجلل شمیرانش را چند روز در اختیارم بگذارد و از دوست دیگرم
اسدالله خان که صاحب ده حسن آباد است خواهش می‌کنم که به کدخدای
حسن آباد سفارش کند تا برای چند ساعت با احترام هر چه تمامتر از

کور خونده بود

من و چند مهمان پذیرائی کند.

در این وقت فریدون مثل یک جنگجوئی که با حال پیروزی از میدان رزم بر میگردد دستها را به علامت موفقیت بهم مالید و گفت:

فریدون! اگر برای دوشه روز دل خود را خوب بازی کنی کار تمام است و بعد از این میتوانی صاحب دختر و همه چیز خلوت حضور بشوی.

فردای آنروز فریدون با خلوت حضور در سالن پذیرائی او گرم صحبت بودند.

— بله این افتخار بند است که یک عمر حلقة غلامی شما را در گوش کنم.

— خوب بفرمایید به بینم چه شغلی دارید؟

— بند ملاک هستم.

— چه خوب... بفرمایید به بینم چه جور مستغلاتی دارید؟

— یک ده بسیار آباد که سالی پانصد هزار تومان بهره میدهد و یک منزل بسیار مجلل و وسیع با مبلمان کامل در تجربیش دارم که محل مسکونی بند است.

خلوت حضور درحالیکه خنده رضایت بر لبانش نقش بسته بود گفت:

بسیار خوب... من هم از وصلت با شما خوشوقتم اگر زحمت نیست فردا تشریف بیاورید که باهم باصطلاح برای «خانه بینی» بمنزل شما برویم و عقیده من اینست که کار را بی سروصدا تمام کنیم.

فریدون مثل اینکه این عمل را از خدا خواسته بود گفت:

— بله بله باید بدون سروصدا باشد چون مردم از دو خانواده «متمول!» انتظار اتی دارند که وظیفه مارا در پذیرائی سنگین میکنند.

هردو براین امر توافق کردند و فریدون با مائدید دیدار مجدد با خلوت حضور خدا حافظی کرد و از در خارج شد و خلوت حضور تا سر کوچه بدرقه اش کرد و بطرف منزل مراجعت نمود.

موقعیکه خلوت حضور از کوچه منزل برمیگشت کربلائی عبدالله بقال که جنب منزل خلوت حضور دکان داشت سلامی کرد و گفت:

— قربان جسارت است. ممکن است از شما خواهش کنم که

بفرمائید این فریدون با شما چه روابطی دارد؟

خلوت حضور حقیقت قضیه را تعریف کرد و کربلائی عبدالله سری تکان داد و دست پشت دست زد و گفت:

— عجب جوان حرام لقمه ایست؟

— چطور مگه؟

— آقا این ازاون متقلب های بی پدر و مادرست که در زرنگی پشه را روی هوا نعل میکند سر صغیر و کبیر را کلاه میگذارد و همیشه هم هشتش گرو «نه» است.

— چی میگی آقا؟ این بابا صاحب ده و املاک و اتموبیل است.

— شما هم باور کردید؟ بعجان شما تمام این ده و املاک و اتموبیل عاریه است. او از خودش هیچ چیز ندارد و علاوه بر این شیادو کلاهبردار است خدا شاهدست او فقط برای دارائی شما نقشه کشیده و بالاتراز همه این حقه باز زن و بچه دارد.

کور خونده بود

– عجب؟ پس میگفت مجردم؟!

– بعله بسکه این آدم شرافتمدیه! او اگر صدتا چاقو بسازه
یکیش دسته نداره. خلاصه مواظب خودتان باشید که کلاه سرتان نرود.
چون اورا خوب میشناسم والا چه غرضی دارم.

– خیلی متشرکم کل عبد الله!

روز بعد خلوت حضور در سواری شیکی که فریدون رانندگی آنرا
بعهده داشت نشست و سواری حرکت کرد. به تجربیش رسیدند و وارد منزل
مجللی شدند و فریدون مثل کسی که قبل اتمرین کرده باشد خلوت.
حضور را بتمام سوراخ و سنبه های منزل برد و با شارلاتانی بین میداد و
از زحماتی که در راه ساختمان خانه کشیده بود تعریف میکرد بطوری که
امر را به خلوت حضور مشتبه کرد و فریدون را در گفتار خودش راستگو
دانست.

از منزل بیرون آمدند و سوار شدند و فریدون با سرعت ماشین را
میراند تا به حسن آباد رسیدند.

کدخدا باستقبال دوید و تعارف کرد و فریدون از عمل کدخدا
بسیار خورسند شد و برای این حسن خدمت انعامی هم برای او پیش
خود در نظر گرفت!

خلوت حضور جریان را بسیار طبیعی تلقی کرد و کربلا ئی عبد الله
را آدمی مفرض و حسود دانست.

فریدون و خلوت حضور قدم زنان بطرف باغ حرکت کردند و
کدخدا با نهایت احترام بدنبال آنها حرکت میکرد.

نا گهان کدخدا با نهایت سادگی روبروییدون کرد و گفت:

– قربان! ارباب گفتند که از شما همه‌طور پذیرائی...

تا این جمله از دهان کدخدا خارج شد فریدون با عصبانیت رو باو کرد ولبرا بدندان گزید و با چشم باوحالی کرد که صحبت نکند.

– خلوت حضور از حرکات فریدون و جمله ساده لوحانه کدخدا

جریان را بفراست دریافت و از تمہید و حیله فریدون عصبانی شد و ودردل بگفته کربلائی عبدالله ایمان آورد ولی هیچ نگفت و خود را بکوچه علی چپ زد و با فریدون بگردش ادامه داد.

فریدون مثل یك ارباب واقعی در اطراف ده توضیحاتی میداد و

خلوت حضور با سر ظاهر گفته‌های او را تأیید میکرد.

پس از بازدید «ده» خلوت حضور از ماندن ناهار در ده معذرت

خواست و بفریدون گفت:

– فریدون خان بهتر اینست که در یك محیط خلوت و بی سروصدای

در حضور من و شما و دخترم و سردفتر اسناد رسمی مراسم عقد برپا شود و اینکار هر چه زودتر انجام بگیرد بهتر است. فریدون در حالیکه فکر

میکرد نقشه‌اش گرفته و از خوشحالی دلش غنج می‌زد گفت:

هر طور جنابعالی امر بفرمایید بندی بلاشرط تسلیم.

– فردا چهار بعد از ظهر منتظر شخص شما هستم. خواهش میکنم

هیچ نوع تشریفاتی هم قائل نشوید فقط بایک جعبه شیرینی و یک حلقة نامزدی قدم رنجه فرمایید.

– اطاعت میکنم.

– فقط یك مطلب می‌مایند و آن این است که من قبل ادستور میدهم

که سندرا بنویسنده ووارد دفتر کنند تاشما تشریف بیاورید و امضاء کنید
ومنتظر تشریفات ثبت نشوید.

— بسیار خوب است. هر طورصلاح بدانید همانطور خوب است.

فردا ساعت چهار بعد از ظهر فریدون بایکدنا سرور در حالی
که یک جعبه شیرینی و یک حلقه نامزدی همراه داشت بمنزل خلوت
حضور میرفت و در راه با خودش میگفت:

آفرین فریدون خان! واقعاً که خوب سریارو را شیره مالیدی
آفرین! از این بعده دنیا بکام تست.

فریدون وارد منزل خلوت حضور شد و دید دفتر و سند ازدواج
حاضر است.

با عجله آنها را امضاء کرد.

خلوت حضور گفت مبارک است و بعد بانها یت گرمی دست فریدون
را گرفت و بحجله برد ولی تا چشم فریدون بعروس افتاد زبانش بند آمد و
بر جای خود میخکوب شد و نزدیک بود عقل از سرش پرواز کند ا
شاید فکر کنید که عروس مرد بوده است...؟ خیر...

فریدون دید که کلفت خانه خلوت حضور که روز اول با سینی
چای در مقابلش نمایان شده بود در آن لحظه در لباس عروس در برابر ش
ایستاده رفت فریاد بزنند که خلوت حضور با نهایت خونسردی ولی در
عین حال محکم و آرام با او بسخن پرداخت.

— خوب... آقای فریدون خان حقه باز! تو خیال کرده‌ای ماه
همیشه زیرا برمیماند و تا آخر عمر کسی دستت را نمیخواند؟! یکروز

میتوانی مردم را بفریبی - دوروز میتوانی کلاه سرخلق بگذاری یک
ماه و یکسال وده سال میشود با شیادی زندگی کرد نه برای همیشه.
خانه وده و ماشین مردم را بنام خودت قالب میزنی که با دختر
من وصلت کنی ؟

باید خدمتتان عرض کنم که کاملاً ایندفعه را کور خواندی !
بسلامتی شما بنده قبل ازدواج شما را با صغیری کلفت منزلم در دفتر و
سند به ثبت رساندم و کتبآ منعکس کردم که پنجاه هزار تومان مهریه
صغراست وغیرا ز پنجاه هزار تومان مهریه هر وقت بخواهی او را طلاق
بدھی میباشد سی هزار تومان بلا عوض باوپردازی و بموجب اسنادی
که بحسب مبارک شما امضاء شده است هر گونه فریادی بزنی هر قشر قری
راه بیندازی بيفايده است باید از امروز مثل بچه آدم با صغیری کلفت من
زندگی کنی و ثروت خلوت حضور را بخواب ببینی .
خلوت حضور این را گفت واذا طاق حجله خارج شد .

فردای آنشب دریکی از روزنامه های شب این سطور که با حروف
«بیست و چهار چاپ شده بود بچشم میخورد :
عروسي از حجله فرار کرد و فریاد زد : داماد دیوانه شده است !؟

بدبیاری!

مثلی است معروف که میگویند «وقتی خدا برایت خواست برو
بخواب وقتی هم نخواست برو بخواب». نمیدانم چرا وقتی میخواهد برای انسان بدپیش بیاید «بدبیاری»
شروع می‌شود.

دست روی جواهر میگذاری، خاکستر میشود. آب زلال مینوشی
از گلوی کوزه قورباغه در گلویت میرود وغیره وغیره.

دوستم ناصر میگفت: یک هفته پیش یک کارت عروسی بدمستم رسید.
وقتی خواندم معلوم شد عروسی یکی از رفقای صمیمی و جان در یک
قالب من است.

نوشته بود ... خواهشمند است با تشریف فرمائی خود بمصرف
شام و شیرینی سرافرازم فرمائید. ولی چه سرافرازی؟
خدا از این سرافرازی‌ها نصیب هیچ بنده‌اش نکند. رفتم دوستم
را سرافراز کنم خودم (سرشکسته) شدم.

بهر حال در شب عروسی بهترین لباسم را پوشیدم. کت و شلوار مشگی، کفش مشگی، پیراهن یقه آهاری سفید، کروات صحیح النسب، خلاصه بلا نسبت یکپارچه آقا شدم و بطرف منزل دوستم روانه گشتم. کاری ندارم که در راه چطور پایم در لجن فرو رفت و راه را گم کردم. فقط از بسکه پائین و بالای خیابان را ذرع کردم خسته شدم. ناگزیر از عابری آدرس را پرسیدم، از اتفاق «بدبیاری» یاروهم الکن از آب درآمد و با همان زبان بی‌زبانی شروع کرد.

– راراراراست می‌می‌می‌میرید بع بع بع بع بعد دس دس دس دس دست چپ واواواواوا وارد کو کو کو کو کوچه...
من دیگراز حرف زدن یارو حوصله‌ام سرفت وزدم براه و گفتم...
باباجون اگر بخواهی اینطور بمن آدرس بدی من به حمام زایمان عروس هم نمیرسم.

خلاصه بهر مردن مردنی بود منزل را پیدا کردم و وارد شدم صدای بزن و بکوب مطریها گوش فلک را کر می‌کرد. مثل بچه‌آدم روی یک صندلی که لب با چه گذاشته بودند نشستم. آقا خدا بچه‌هاتو بروزمن نیندازد؟ یکمرتبه پایه صندلی شکست و در رفت و من از پشت توی با چه افتادم و کله‌ام بیکی از گلدانها خورد و مثل دسته گل شکست و با این سر شکستگی داماد را سرافراز کردم! بهر حال بداروخانه رفتم و کله‌ام را پاسman کردند و بد بختانه دوباره به مجلس عروسی مراجعت کردم که ایکاش قلم پایم می‌شکست و بر نمی‌گشتم.

وارد حیاط که شدم پدر داماد از این واقعه عذرخواهی و اظهار

شرمند گی کرد و صندلی مرا کنار دیوار گذاشت و بنده تمر گیدم.
یکربع گذشت. ناگهان حس کردم که شیئی سنگین و گوشت.
آلودی روی سرم افتاد و هنگامیکه صدای واق واقش بلند شد فهمیدم
یک سگ پدر سگ بوده که «مهمانان بی دعوت لب بام» او را پائین
انداختند.

سوژش سرشکسته ام یکطرف ترس از افتادن سگ یکطرف بدتر
از همه خنده ناراحت کننده مهمانهای خوش خنده که فکین آنها لقو شده
بود و بریشم میخندیدند از طرف دیگر خیلی رنجم میداد.

مادر داماد آمد و با عذر خواهی مرا نزد داماد برد و ماجرا را
گفت و داماد پدر بیامرز از اینکه «با صرف سگ» سرافرازشان کرده
بودم معذرت خواست و مرا طرف راست پهلوی خودش نشاند.

نیمساعت گذشت و تقریباً همه چیز یاد رفت، سوزش سرم تمام
شده و ماجرا ای افتادن سگ از ذهنم رفته بود ناگهان جمله مرگبار و
وحشتناقی بگوشم رسید که باشندین آن جمله مثل این بود که رگهای
بدنم را به جبر میکشیدند دلم میخواست زیر پایم چاه باز شود و در آن
فرو بروم. آرزو میکردم که بجای سگ صدتپلنگ بسر و کله ام حملهور
شوند تا از آن مخصوصه راحت شوم.

در آن لحظه اگر شمع آجینم میکردند خوشتر بودم که چنان
جمله کشنه و عذاب دهنده و آبرو بر باد دهی را بشنوم.
حتماً دلتان میخواهد که بدانید آن جمله چه بود ... هان؟.

سردسته مطر بها فریاد زد :

— بسلامتی ساقه دوش دستر استی داماد کف هرتب بزنیدو بالا فاصله

رقص از روی حوض بطرف من آمد و سر در دامنم گذاشت که با صطلاح «شاباش» بگیرد و چشم تمام مدعوین بمن دوخته شد ولی وای از دل من.
زیرا فقط «پنج ریال» در جیب من بود؟ خیس عرق شدم حیاط دور سرم چرخ می‌خورد خدایا چکنم؟
خودم را بدیوانگی زدم. چاره‌ام ناچار بود.
با نهایت خجلت بداماد گفتم: بیست تومان بمن مرحمت کنید
تا فردا تقدیم کنم.

داماد بیست تومان آهسته بمن داد و من اسکناس بیست تومانی را دردهان رقص گذاشتم و پس از خجالت کشیدنها نفس راحتی کشیدم ولی رقص زیر لب غرغرا کرد و رفت معلوم شد خیلی کم باو داده‌ام. غرغراها و دشنام‌های رقص را زیر سبیل رد کردم و گفتم الحمد لله سومیش هم بخیر گذشت.

کم کم کار بجایی رسید که با آهنگ نوازنده‌گان یک یک مردها روی تخته حوض وسط حیاط میرفتند و رقص شتری می‌کردند. پدر داماد و برادر داماد بمیل خود رقصیدند. ناگهان دست‌مرا بзор گرفتند و کشیدند و گفتند ساقه‌دوش دامادهم باید بر قصد، هر چه گفتم من تا حالا بهیچ‌سازی نر قصیده‌ام ممکن نشد و مرا بوسط معز که یعنی روی تخته‌های حوض بردن.

تا مشغول رقص شدم یکمرتبه تخته زیر پایم در رفت و مثل‌ماهی توی حوض آب افتادم.

دیگر اهل مجلس از خنده روده برشندند. داماد و کسان او خاک بسرم گویان ریختند و مرا از حوض در آوردند و در اطاقي برندند و لباسم

را در آوردند و خشک کردند و پس از دو ساعت که لباس خشک شد آنرا پوشیدم و از اطاق خارج شدم و یکسره پیش داماد و سر جای لعنتی خودم نشستم.

داماد پس از عذرخواهی و اظهار شرمندگی مجدد گفت:

— راستی شام خورده‌اید؟

بدروغ گفتم:

— بله.

یکی از مجلسیان گفت:

— نخیرشو خی می‌کنند شام نخورده‌اند.

داماد مرا با اطاقی برداشت و گفت برایم شام بیاورند. گفتند شام تمام شده.

داماد اظهار شرمندگی کرد و با عصبانیت به آشپزها گفت: یعنی یک شام هم ندارید بیاورید؟

گفتند نخیر شام وجود ندارد فقط «سالاد» هست.

جای شما خالی سالاد را خوردم و بدتر آب لیموی آن دلم را مالش داد و گرسنه‌تر شدم و بقول معروف شام نداشتم بخورم پیاز می‌خوردم اشتها یم باز بشود.

پس از اینکه بصرف سالاد داماد را سرافراز کردم از اطاق خارج شدم و بداماد و کسان او خدا حافظی نمودم و بچاک محبت زدم. چند قدمی که از خانه دور شدم. یک مرتبه صدائی کلفت و با باشمالانه مرا بخود آورد که از پشت سر می‌گفت:

— آی جیگولو پیاده‌شو با هم برمی وایسا کارت دارم.

ناچار ایستادم تا یارو نزدیک شد و با نهایت بی‌ادبی گفت:

– د کی . بی‌معرفت پایه صندلی را شکستی وزدی بچاک؟

گفتم : آقا سر من شکست طوری نبود ؟ اما پایه صندلی شما
شکست مهمه ؟.

گفت : این حرفها را وللش ما اینیم ، صندلی رو شکستی باهاس
پولشو اخ کنی و گنه کارتیت می‌کونم بمولا !

دیدم یارو از بین خوب است و صلاح نیست که با او کنچار بروم .
با زبان خوش باو گفتم : آقا شما چکاره هستید ؟ .

گفت : ما ظرف کرایه میدهیم .

گفتم . من همراهیم پول ندارم شما آدرس مغازه خودتان را بدھید
پول را در مغازه می‌آورم .

با عصبانیت گفت :

– ز کی در مغازه بی در مغازه از یکی اینجاها دسی مسی کارشوبکون
بده ما بریم .

خلاصه از ترس داد و فریاد یارو کتم را برسم گرو بھش دادم تا بعداً
تاوان صندلی را بدھم و کتم را بگیرم ومثل سگ سوزن خورده بایه تا
پیرهن و شکم گرسنه و سر شکسته بمنزل رفتم .

فردای آن روز هر کس بمن می‌گفت کجا رفتی ؟ می‌گفتم در جنگ
تن بن توأم با موزیک !!

شاهنامه آخرش خوش!

من و شما در شبانه روز دو جهان و دو عالم داریم - یکی عالم خواب
و دیگری عالم بیداری.

چه شبها که ما با دختر دلخواه خود بدون رود را بایستی - بدون
مانع و رادع نزد عشق باخته ایم و چه بسا که در عالم خواب مار وافعی
بجانمان حمله کرده اند و هر چه خواسته ایم فرار کنیم پایمان بزمین
چسبیده است و از ترس از خواب پریده و حس کرده ایم که بدنمان میلرزد.
ایکاش کلید خواب دست ما بود که هر وقت در عالم خواب حال
خوشی داشتیم بمیل خود تا قیامت در خواب میماندیم و هر گاه سایه
وحشتی نزدیک ما میشد کلید بیداری را میزدیم و مثل علیور جه از خواب
میپریدیم!

چه بسیار که در خواب خود را در کنار دریا و صحراء و سبزه
دیده ایم و با ماهروئی گرم گفت و شنود بوده و ناگهان از خواب پریده ایم
و بهر چه بیداریست ناسزا گفته ایم و چه بسا در جنگلی و حشتناک در
میان عده ای در نده و چند مار بو آگرفتار بوده ایم و تا از خواب پریده

و خود را در رختخواب دیده‌ایم از خوشحالی سردم نشسته‌ایم!
 چه می‌شود کرد؟ بنده عادت دارم قبل از شروع داستان مقدمه‌ای
 بد یا خوب بنویسم. ضمناً باید عرض کنم که خواب حقیر فقیر بقدرتی
 سنگین است که فرصت خواب دیدن هم ندارم و بقدرتی بخواب علاقه
 دارم که اول می‌خواهم بعد سرم را روی بالش می‌گذارم و هنوز پنج انگشت
 مانده که سرم ببالش بر سر جای شما خالی مثل دیو تنوره می‌کشم!

یکی از شبها که بطور استثنای کمتر غذا خورده بودم با بدنی سبک
 و روحی سبکبار به خواب رفتم و هنوز چند قدمی بیشتر در عالم خواب
 راه نرفته بودم (!) که خود را در باغی مصفا و فرح انگیز دیدم به هیچ‌ای
 شما خالی عجب باغی بود. بلبلها که هر کدام بقدر یک کره شتر بودند
 بر فراز درختان «نفس کش» می‌گفتند و گل‌های سرخ باین درشتی (!)
 چنان عطرافشانی می‌کردند که مگو و مپرس.

خلاصه بقول بعضی از هموطنان بُوی گند گل و صدای وقوق
 بلبل معز که‌ای بر پا کرده بود. لحظه‌ای نگذشت که از میان هاله‌ای
 دختری لبخند زنان پیدا شد.

من نمی‌خواهم طبق معمول داستان‌سرا این بگویم که دختر کلبان
 شهوت انگیز و بوشه طلب و چشمان شربار و کله‌ای مثل کدو داشت!
 انقدر باید عرض کنم که این دختر آدم نبود فرشته بود!
 یک فرشته بتمام معنی که درسته از ناف آسمان پائین افتد بود.
 این فرشته دو پا خندان خندان و نرم نرمک بطرف من آمد و

 شاهنامه آخرش خوش

متواضعانه سلام کرد. من مثل علیورجه از جا پریدم و گفتم سلام از
بنده است.

– چرا خجالتمون میدهید؟ امری با بنده دارید؟ گفت: من
مأمورم ترا خوشبخت کنم.
گفتم: مگر شما مأمور صندوق پسانداز یا کارمند بخت آزمائی
هستید؟

گفت: هیچکدام. فقط پدرم بمن دستور داده که به اولین جوانی
که میرسم تمام آرزوها یش را برآورده کنم. زودباش هر چه دلت میخواهد
بگو.

گفتم: شوخي ميفرمائيد؟
گفت: شوخي يعني چه؟ سخن من کاملاً جدي است. هر چه
آرزو داري آرزویت همین الساعه برآورده خواهد شد زود باش هر چه
لازم داري بگو.

من قدری فکر کردم دیدم خیلی چیزها لازم دارم در درجه اول
آدم اجاره نشین، خانه میخواهد و بعد اسباب و اثاثه زندگی. از این رو
مثل شرکت کنندگان مسابقه حضور ذهن رادیو تندد شروع بشماره
کردم و گفتم:

خانه - فرش - تختخواب - رختخواب - رادیو گرام - تلفن -
ضبط صوت - ماشین - وسائل حمام - وسائل آشپزخانه و خیلی چیزهای
دیگر.

خلاصه مثل هاشین ترمنز بریده کوک زبانم در رفته بود و هر چه
دلیم میخواست قطار کردم. دخترک پس از گفته های من دست مرا

گرفت و به محلی برد و با تفاوت او وارد خانه مجللی شدیم.
در آن خانه هر چه میخواستم فراهم بود. ماشینی هم دم در
ایستاده بود.

دخترک گفت: این خواسته های شماست باز هم چیز دیگری
میخواهید؟ آرزوهای دیگری هم دارید؟
- گفتم: ابداً دیگر اگر آرزوئی داشته باشم بر پدر آرزو دارم
صلوات! خیلی متشرکرم.

دخترک زیبا یا همان فرشته آسمانی بالبخندی ملیح خدا حافظی
کرد و رفت من و ماندم و خانه وزندگی، از خوشحالی میخواستم با دم
گردوبشکنم. روی تختخواب فتری و رختخواب حریر پشتک میزدم
رادیورا میگرفتم فرشها را با پا ذرع میکردم و با تلفن نمره این و آن
را میگرفتم و سر بر شان میگذاشتم.

بجان شما نمیدانید چه عالمی داشتم - یک مثقال غم و غصه را
اگر صدهزار تو مان میخیریدم گیرم نمیآمد شادو خندان و سر حال بودم-
پشت سواری مینشستم و هر جا میخواستم میرفتم.

راستی مثل این بود که من فرمانده و حاکم آن بهشت خیالی
بودم. به آسمان نازمی فروختم و هنگام راه رفتن بر زمین منت میگذاشتم.
جای شما خالی چقدر خوش بودم. واقعاً اگر انسان باید خواب ببیند
از این جور خوابها ببیند - از بنده بشنوید اگر وقت خواب ببیند از این جور
خوابها ندیدید خواب را ول کنید و بی کار تان بروید (!)

سه روز گذشت ناگهان دیدم عقیده بنده دمدمی مزاج بر گشت.

از همان زندگی ایده آل هم خسته شدم و پی چیز تازه‌ای میگشتم.
 بطور کلی بشر همینطور است. هر چه را آرزو میکند به محض آنکه
 با آرزویش بر سدهمان ایده آل هم داش را میزند و آن مراد و مقصود را دست
 خورده و واژده میداند و دوباره پی آرزوی تازه‌ای میگردد. و بالاخره
 هم آرزویش پایان ندارد و هیچ وقت از این خرت و پرتهای دنیا و آهن-
 پاره‌های رنگ کرده سیراب نمیشود اینجاست که عرفای میگویند بشر
 طالب حق است و هیچ دلبستگی جز دلبستگی بخدا عطش آدمی را رفع
 نمیکند فقط وقتی که انسان بخدا یعنی به عشق واقعی بر سد آنوقت
 آرام و خاموش میشود در آن هنگام است که احساس رضایت میکند و
 هیچ چیز جز خدا نمیخواهد.

چد غلطها ؟ بنانبود من عرفان بافی کنم ... بالباس تمام رسمی معذرت
 میخواهم.

یکروز با خودم فکر کردم که من احتیاج به سروهم بالین دارم.
 آرزو کردم زنی در کنار من باشد - دستی در آغوشی در آرم و گرمی و
 حرارت زندگی را بچشم .

در این افکار مستغرق بودم که باز همان فرشته زیبا پیدا شد و گفت:
 باز هم مأمورم که بشما یاد آور شوم چنانچه آرزوئی دارید با من
 در میان بگذارید.

گفت : خجالت میکشم که بگویم ..

گفت : ابدا خجالت نکشید از شیر مرغ تا جان آدمی در اختیار
 شماست. اگر کوتاهی کنید تقصیر خودتانست . بگوئید و رو در بایستی
 را کنار بگذارید.

دیدم اصرار بیش از این نمیشود! با شرمندگی درحالیکه تالاله

گوشم سرخ شده بود گفتم:

آخرین آرزوی من اینست که مرا بغلامی خودتان قبول کنید.

لبخندی زد و گفت: چه از این بهتر من بشما اعلام میکنم که از

همین الساعه زن شما هستم ولی بعد از این هر چه آرزو کنید برآورده
نمیشود.

با خود گفتم. خدا یا چه میشنوم؟ یکدستی زدم و گرفت. فرشته

قشنگ مال من شد - چه سعادتی!

به ر طریق و صورتی بود آن فرشته همسر من شد.

یکماه گذشت و سرخرج تراشی و آزار واذیت فرشته باز شد.
یکروز لباس - یکروز جواهر - یکروز پالتوی پوست - یکروز
کفش - یکروز کوفت - یکروز زهرمار از من میخواست. دیگر طاقتمن
طاق شده بود. هر یکروز در کنار این فرشته مردم آزار بمن سالی می-
گذشت.

آزادیم را گرفت - هستیم را برد - خانه وزندگی به آن قشنگی
رافر و ختم و خرجش کردم و باز آن لامروت دست از سر کچل من بر نمیداشت
و با ناخنهای دراز و مانیکور کرده اش حملات وحشتنا کی به سرو صورت
من میکرد.

با خود گفتم. خداوندا فرشته و انقدر بداخل افق و خرج تراش؟.

ایکاش بی آرزو مانده بودم این آرزوی آخری عجب آرزوی احمقانهای

بود؟

مگر آرزو قحطی بود.

روزی از روزها خانم گفت: امروز باید بمن پول بدھی که بروم
مانتو بخرم.

گفتم. ندارم. بخدا ندارم. به پیر ندارم. به پیغمبر ندارم.
فرشته خانم لنگه کفس را به کله من نواخت و گفت: نداری بمیر.
من این حرفها سرم نمیشود.

باو گفتم. عجب غلطی کردم که ترا بعنوان آخرین آرزو انتخاب
کردم.

همه بمن میگفتند که زن دشمن سعادت است. دشمن جان شوهر است،
اگر پای زن به بهشت برسد بهشت را به جهنم تبدیل میکند و باز من
باور نمیکردم. آخر توجه از جان من میخواهی؟
فرشته گفت: خفخون! بگیر والا با این ناخنها یم چشمها یت
در میآورم.

در این وقت فرشته چشم در آرباپاشه کفش چنان به ساق پایم نواخت
که درد در استخوان پایم نفوذ کرد و تاب و توان را از تنم بدر برد.
از درد یک مرتبه از خواب پریدم و دیدم خانم با لگد به قلم پایم
میزند و میگوید:

— پاشو خبرت. عجب خواب سنگینی داری؟. يالا، پاشو چائی
بحور. هفتصد تو من هم بده میخوام برم مانتو بخرم.

خواننده عزیز! ملاحظه میفرمائید نه در خواب از دست جنس
لطیف راحت هستم نه در بیداری؟

شاهنامه آخرش خوش

۱۴۵

من تقرینی بالاتر از این نمیدانم که بگویم الهی هر خانمی
شوهرش را اذیت میکند ، یکزن بخوابش بباید ! خدا یا چکنم !
آن خواب من واینهم بیداریم !
روز از زنم در غصه‌ام شب هم زن در زاریم
ایندوستان بیچاره‌ام آن خواب واین بیداریم

جانم باين معلومات!

اقدس خانم دختر رسیده ودم بخت بود که عباس آقا بخواستگاریش رفت و با شرایط سهل و ساده بساط عروسی را برای انداختن و بدون چک و چانه با مخارج کم عروس را بخانه آورد. به جای شما خالی که ببینید زن و شوهر چه زندگی خوشی داشتند چه میشود کرد؟ عشق و محبت که فقیر و غنی را نمیشناسد. گاهی دنگش میگیرد که کانون خانواده کوچکی را با شعله‌های محبت گرم و دلپذیر سازد. این زن و شوهر نان خالی میخوردن و خوش بودند ... شب‌ها قدس خانم بظرزی که از زنهای همسایه یاد گرفته بود خودش را بزرگ میکرد و غلغل سماور را برای می‌انداخت و همراه با بخار دیزی که در کنار دستش روی خاکستر بود با طاق کاهگلی خود منظره‌ای فقیرانه میداد و با منتظر می‌نشست تا در ساعت مقرر عباس آقا یعنی شوهر عزیز و دوست داشتنی اش از در بر سد.

درست در سر ساعت مقرر عباس آقا با دوسیر و نیم گوشت آبگوشتی و یک سیر قند و چهار مثقال چائی و دوتا نان سنگک از در وارد میشد.

اقدس با قیافه‌ای بشاش باستقبال شوهر میدوید و در دالان حیاط پیشانی بلند و مردانه‌اش را می‌بوسید و نان و گوشت را از دست او می‌گرفت و «خسته نباشید گویان» باتفاق هم وارد اطاق می‌شدند و با همان بزم کوچک به گفت و شنود می‌پرداختند و قاهقهاه خنده را سر میدادند. عباس آقا نه مثل فلان حاجی آقا غصه بدھی داشت و نه غم سفته‌های واخواست شده! واقعاً از ته دل می‌خندید و بهمان زندگی موجود قانع و دلخوش بود.

بله ... تا بشر افزون طلب و حریص است اگر صاحب ثروت قارون هم بشود ناراحت است ولی وقتی که به فراغتی و کتابی و گوشچمنی بسازد این مقام را بدنیا و آخرت نمیدهد. از اینکه اظهار فضل کردم و قلمبه سلمبه پراندم معذرت می‌خواهم. آخر بالانسبت بند هم کله‌ام بوی قرمه سبزی میدهد و بقول جاهله‌ای محل «بادا نشمند دارم!»

نمیدانم تا اینجا توانسته‌ام بشما حالی کنم که اقدس و عباس خیلی هم‌دیگر را دوست داشتند و اگر این یکی تب می‌کرد آن دیگری می‌مرد یانه؟! اگر توانسته‌ام که بارک الله بمن ...؟! اگر هم نتوانسته‌ام می‌خواهم عرض کنم که از بند قبول بفرمائید که این زن و شوهر بالانسبت اغلب زن و شوهرها و امّق و عذرای عصر خودشان بودند!

حالا قبول کردید ...؟! جان من پذیرفتید؟! رودر بایستی نکنید اگر قبول نکرده‌اید بفرمائید انقدر مینویسم تا باورتان بشود؟! مثل اینکه بگوش دلم شنیدم که همه یک‌صد اگفتید بله قبول کردیم ... بسیار خوب خیلی متشرکم . پس برویم سر مطلب.

یکروز صبح اقدس خانم بر حسب معمول سماور را آتش کرد و عباس آقا را که تخت زیر کرسی خوابیده بود صدا زد:

– عباس آقا ...! عباس جونم ...! پاشو عزیزم پاشو چائی بخور برو سر کار ...! ظهر شد ...! عباس جوابی نداد و چند ثانیه گذشت و دوباره صدای اقدس بلند شد:

– عباس مامانی ...!

– هوم ...!

– پاشو لنگ ظهره پاشو جونم!

عباس حس کرد که زیر کرسی داغ لمیدن بی لطف نیست. از اینرو برای از زیر کارد در رفتن در جواب آخرین ندای اقدس خانم گفت:

– بزار بخوابم ... حالم خوش نیست...!

– چته عزیز جون .؟! حال نداری ؟ مگه اقدس مرده ؟ دردت بجون دشمنانت بخوره. چند لحظه‌ای بسکوت گذشت و باز صدای خورخور عباس آقا نوای غلغل سماور را تحت الشعاع قرارداد.

اقدس بالای سر شوهرش آمد و جای شما خالی بوسه‌ای گرم و چسبان روی پیشانی عباس گذاشت و حس کرد که از حرارت فوق العاده پیشانی شوهرش لبهاش سوخت.

غافل از اینکه حرارت فوق العاده بدن عباس آقا مولود حرارت کرسی است ! گمان کرد حال شوهرش خیلی بداست. ناچار بدون اینکه تأمل کند باشتا بطرف محکمه طبیب رفت و در راه با خودش حرف میزد:

— آخى بميرم ... نكنه عباس طورى بشه ... مثل اينكە حالت خيلى بده ... خدا او نروزو نياره كه بى عباس بمونم .. خدايا خودت شفاش بده .

ميگفت وميرفت تا اينكە بمحكمه طبيب رسيد.
در زد ويکمرد قد بلند باروپوش سفيد که طبيب مجاز محل بود
در را بروى اقدس باز کرد و با خوت و تکبر گفت:

— چيه خانوم؟ چيکار داشتى...؟

— آقا بدادم برسين ... شوهرم مریضه .. حالت خيلى خرابه .

عجله کنин ...

طبيب مجاز متکبر که از نداشتمن مشترى مگس مى پراند در حالی که از رسيدن يك بيمار خوشحال شده بود گفت:
— خانم دودقيقه صبر کنيد تامن بیام .

طبيب مجاز در حال يك کيف بزرگى در دست داشت با تفايق اقدس خانم بطرف خانه او ميرفتند و صحبت ميکردنند.
— خوب خانم شوهرتون چشه ؟

— هيچي آقاي دكتر ! ديشب سالم و خوب و تندرست آمد بمنزل ولی امر وزصبح وقتى دست روی پيشانيش گذاشتمن ديدم از تب مثل کوره ميسوزه و گيج ومنگ افتاده !

— عجب ... ؟

— سابقه کسالت هيچ نداشته؟

— نخير.

— هوم ...

پس از چند جمله که میان آنها رو بدل شد بخانه رسیدند.
عباس مثل دیو تنوره کشیده بود و اگر عالم را آب میبرد او در
خواب بود.

آقای طبیب مجاز یکمرتبه بیادش آمد که باید نوکرش را پی
کار لازم و ضروری بفرستد ناچار باقدس گفت:

— خانم خیلی معدتر میخواهم اگر ممکن است یکتقررا بمطب
من بفرستید که به نوکره من غلامعلی بگوید فوراً باینجاباید چون کار
لازم با او دارم.

اقدس خانم گفت: بنده خودم میرم.

— باعث خجالته!

— ابدا تاشما کارتون را بکنید بنده میرم و نوکرشمارا میآورم.

— خیلی مشکرم.

اقدس رفت و دکتر بمعاینات خود ادامه داد.

ابتدا نبض عباس را گرفت چیزی تفهمید .. دست به پیشانی او
گذاشت طبق معمول چیزی دستگیرش نشد.

لحف را از روی عباس عقب زد و چشمش بدستهای سیاه عباس
افتاد و باوحشت زیر لب گفت:

— اوه... چه وحشتنا که .. سیاه زخم...! چه جور زخم پیشروی
کرده ...! چه خوب شد که زودتر رسیدم والا زخم تا قلب این بیچاره
پیش میرفت.

دیگر آقای طبیب مجاز تأخیر را جایز ندانست زیرا مشاهده

کرد که از نوک انگشت تا بازوی بیمار، سیاه است.

بیدرنگ در همان حالیکه عباس خوابیده بود بیهوش شد و برای پیشگیری از مرض با وسائل لازم بازوهای عباس را بست و با ازار وادواتی که در کیف به مرأه داشت یک جفت دست فعال بیمار را از کتف قطع کرد و از اینکه توانسته است بخيال خود بیماری را از مرگ حتمی نجات دهد با خوشحالی بازوان او را پانسمان کرد.

در این اثنا اقدس با تفاوت غلامعلی نو کرد کتروارد شدند. ناگهان چشم اقدس بدستهای شوهرش که در کناری افتاده بود خیره شد وزبانش بند آمد. پس از چند لحظه سکوت و تحریر بی اختیار اشکش سرازیر شد و با فریاد و تعرض در حالیکه از خشم میلرزید به طبیب مجاز گفت:

- احمق این چه کار بود کردی؟ پدر تو در میارم ...؟ منوبیچاره کردی... کی بتو گفت دستهای شوهر مو قطع بکنی؟ توجladی ... تو آدم کشی...!

طبیب مجاز با همان ژست پر نخوت گفت:

- خانم... شما خیلی بی تربیت هستید ... این نتیجه خدمتگزاری من بود که شوهر مشرف به موت شما را از مرگ حتمی نجات دادم؟
- کدوم مرگ حتمی.

- سیاه زخم ... بله سیاه زخم .. مگه چشم شما نمی بینه که تا کجا دستهای او سیاه شده بود... اگر کمی دیرتر رسیده بود مرگ او حتمی بود من زندگی او را خریدم. آیا چشمهای شما این دستهای سیاه را نمی بینه؟!

- اقدس با فریاد گفت:

— بیسوا...! بیچاره...! گوساله! کی بتو گفت که شوهر من مبتلا
بسیاه زخمه؟... مگر هر سیاهی نشونه سیاه زخمه؟ من از تو شکایت
خواهم کرد. آبرو تو میریزم آخه مرد نفهم...! شوهر من شاگرد
رنگرز بود...!

— نتیجه‌ای که از این حکایت می‌گیریم اینست که شاگرد نگر زها
نباشد تا لنگ ظهر بخوابند والاهمان بر سرشان می‌آید که بر سر عباس
آقا آمد!

عقل جن ...!

آتش جنگ بین الملل دوم دنیا را بکام خود کشیده بود. دریاها
 واقیانوس‌ها از حرارت آتش اقیانوس پیماها و بمب‌های آتش زا آتشکده
 شده بود و صحراءها از خون کشتگان بصورت دریایی خون درآمده بود.
 افسران و سربازان کشورها در میدان نبرد می‌جنگیدند و مادرها
 چشم برای فرزندان و خواهرها در انتظار ملاقات برادران خود بودند.
 در همین گیرودار هیتلر صدر اعظم آلمان هم به آتش جنگ روز
 بروز دامن میزد و صغير و کبیر مردم آلمان را به جبهه می‌فرستاد.
 یکروز جوان برومندی بنام آلبرت هر اسان بخانه آمد و بزنش
 گفت :

نادیای عزیز چمدان مرا بیند چون باید بجهه جنگ بروم .
 نادیا تا این حرف را شنید شروع کرد به آبغوره گرفتن ...
 آنهم چه آبغوره گرفتنی ؟ ... زارزار بزبان آلمانی گریه می‌کرد
 و «زیرنویس» فارسی هم نداشت ...
 چه رازها که میان آلبرت و نادیا شروع شد. فیلم عجیبی بود ...

گاهی ناطق میشد و زمانی صامت، بچشمان هم نگاه میکردند عشق
میباختند، غصه میخوردند، لبخند میزدند بازبان بیزبانی خدا حافظی
میکردند و هزار ادا و اصول دیگر. خلاصه داستان عجیبی بود...
هر طور بود آلبرت بانامزدش وداع کرد و بدستور فرمانده برای
حفظت خاک آلمان به مرز رفت بعد از یکماه آلبرت نامه‌ای به مسرش
نوشت.

نادیای عزیز! بعد از عرض سلام امیدوارم که وجودت سلامت
و در عین عافیت بوده باشد، باری اگر از احوالات اینجا نب خواسته باشی
ملالی ندارم بجز دوری شما که انشاء الله بزودی دیدارها تازه شود.
نادیای عزیز نمیدانی در مرز چقدر بما خوش میگذرد.
گلو لمهای دوسیر و نیمی از بالای سرو نزدیک گوش ما قیژ قیژ رد میشود.
انقدر کشت و کشتار است که آدم حظ میکنند. یک عدد بیرحم کله آدم
را مثل دسته گل میبرند و کف دستش میگذارند واقعاً چقدر خوش و
خرم هستیم (!) جای تو سبز!

سر بازان دشمن ابداً اهل تکبر نیستند با خصوع و فروتنی عجیبی
ما را تلپ تلپ بخاک می اندازند. نمیدانی چقدر خوش میگذرد.
جای تو خالی نادیای عزیز که تا سر بچرخانی پدر صاحب بچه را
در می آورند!

آلبرت نامه مفصلی به «نادیا» نوشته و در پایان نامه نشانی خودش
را هم یاد آور شد تا به آن نشانی برای او جواب فرستاده شود. نادیا
پاسخ آلبرت را مستقیم و محترمانه و سیخکی با پست سفارشی دو قبضه
فرستاد و برخلاف پست کشور ما یکروزه جواب نادیا به آلبرت رسید.

از آن بعده هر دو بمرض «سلس الکاغذ» مبتلا شدند. نامه‌هایی
بود که مثل برق بین آنها رو بدل می‌شد. چه سعادتی بالاتر از این ۰۰۰؟
انسان بازنش از دور مکاتبه داشته باشد ولی نه رویش را بینند و نه
خروجی باو بدهد!

به به چه سعادتی ...!

بخدا صدای وحشتناک انفجار خمپاره در میدان جنگ مطبوع تر
از صدای مرگبار خانم هنگام تقاضاهای بیجا است فقط مردان متأهل
توجه دارند که بنده چه عرض می‌کنم؟! باری حاشیه رفتم...
در ضمن مبادله نامه‌ها بگوش آلبرت رسید که بدستور محروم‌انه
هیتلر مقرر شده است که تمام نامه‌های ارسالی در خاک آلمان را سانسور
کنند و مفاد آنرا در دفتری منعکس سازند و مطالب آنرا زیر عینک مدادقه
قرار دهند و از مندرجات نامه‌ها خائن را از میهن پرست بشناسند. به حال
آلبرت این مطلب را استراق سمع کرد و بحافظه سپرد.
یکروز نامه‌ای از نادیا بدست آلبرت رسید که قبل از احوال پرسی
نوشته بود:

آلبرت عزیز بدرک اسفل السافلین که پول نداری؟ محبوب من!
مگر من ضامنم که تو در میدان جنگی! نزدیک بهار شده! یالاه من
لباس بهاره و کفش بهاره میخوام.. یالاه یالاه.. من کیف میخوام
یالاه... من کفش میخوام یالاه... اگر برای من کیف و کفش نخری
خودمو با تیغ ژیلت می... کشم!
در ضمن باید بگویم که چون نزدیک بهار است باید با چچه‌ها را

بیل بز نیم و این کار صدمارک خرچ دارد زود پول بفرست که خاک با غچهها را بر گردانیم.

چون نامه بدست آلبرت رسید، بسیار ناراحت شد و بفکر فرو رفت و بزبان آلمانی پیش خود گفت:

« سه پلشک آید و زن زاید مهمن عزیزت برسد! »

جبهه جنگ و ترس جان و دوری از شهر و دیار یکطرف - بی پولی لاکردار هم یکطرف.

آخر حالا پول از کجا بیاورم که برای زنم بفرستم تا با غچهها را بیل بزند؟!

آلبرت غرق در این افکار بود که یکمرتبه مطلبی بیادش رسید و بی اختیار قلم را برداشت و بعد از احوال پرسی و مقدمات به مسرش نوشت:

نادیای عزیز! میخواهم یک راز بزرگ و در عین حال خطرناک را پیش تو فاش کنم بشرطی که این راز را همیشه در صندوق سینهات دفن کنی میفهمی...! برای همیشه باید این راز نزد تو مکتوم بماند... بله نادیای مهربان... بدان و آگاه باش که من یکشب که تو در بستر ناز آرمیده بودی تمام خاک با غچه را کندم و در زیر آن چند قبضه تفنجک و چندین بمب دستی چال کردم و دوباره خاکها را روی آن ریختم. باز هم میگوییم فاش کردن این راز خیلی خطرناک است.

آلبرت نامه را به مینجا تمام کرد و یک امضاء خرچنگ قور با غه در زیر نامه انداخت و در پاکت گذاشت و روی آن نوشت. مثلا برلن... خیابان فلان... کوچه فلان... منزل آلبرت جنگجو

بدست نادیا خانم برسد .

نامه در صندوق افتاد و آلبرت با هوش در فکر وصول نتیجه بود
ومیخواست ببیند نقشه‌اش میگیرد یا خیر !

یک هفته بعد نامه‌ای از نادیا باور سید که در آن نوشته بود :
همسر عزیزم ... خیلی خیلی متشرکم ... دیروز پنج تا سر باز
به خانه ما آمدند و بدون پول تمام با غچه‌ها را بیل زدند و حالا میتوانم
با خیال راحت در آن گل بکارم .

- این هم گلی بود از گلهای با هوش آلمان .. گلی که هر گز
مرحوم نشود .

شب بشما خوش !

عشق من!

بدون شک شما ماشینهای قراشه و باب کار اوراقچی را فراوان دیده‌اید. اینجور ماشینها ماشینی است که دنده ندارد، بطایر آن صدتا «پشت پاشنه» وسی‌جور «نعلکی» چسبانده‌اند و مثل جگر زلیخاسوراخ سوراخ است، موتورش همیشه جوش می‌آید و شب و روز دچار روغن سوزی است و بقول بدله گوئی گریسکس آن‌توى سگدست رفته و خلاصه همه‌چیز هست بجز ماشین.

عرضه بحضور مهر ظهور آقا و خانم خودم اگر چنین ابو طیاره‌ای بدست بندۀ وجنا به عالی که ناشی هستیم بیفتند، نیمه‌شب با کمال احتیاط پاورچین پاورچین کنار خندق می‌رویم و آهسته این ماشین جامع الحسنات را در خندق می‌اندازیم و دو تا پا داریم و چهار تا دست هم قرض می‌کنیم و جیم الفجا را دمش میدهیم و میز نیم بچاک محبت. ولی ... ولی اگر همین ماشین موصوف بدست یک مکانیک یا یک دلال ماشین بیفتند خیال می‌کنید بهمین هفت و مسلمی‌ها دست از سر کچلش بر میدارند؟! ابداً!

عشق من

۱۶۳

بجان عزیزتون در عرض یک‌هفته چنان آب ورنگی باین ماشین
میزند که صاحب اصلی هم سخت آنرا می‌شناسد و تا چشم بهم بزنید
بقيمت شيرين آ بش کرده.

نتیجه‌ای که از اين مقدمه می‌خواستم بگيرم اينست که هر کار
آدم خبره و کار دیده می‌خواهد و کار هر بز نیست خرمن کوفتن حالا
برويم سرداستان مقدس آستان!

نصيرخان جوانی يکه يالقوز و تنها بود و در يكى از کوچه‌های
شهرضا دوتا اطاق در طبقه دوم اجاره کرده بود.

روزها اداره ميرفت و پس از پایان کار از اداره بر ميگشت و مثل
يک كلفت اطاق‌ها را مرتب مي‌کرد و ناهاری سق ميزد و صندلی را در
بالکن ميگذاشت و سير آفاق و انفس مي‌کرد و بتماشاي زنها و دخترهاي
را هاگندر ميپرداخت و عشق « ديشلمه » ميفرمود (!)

هر روز ميديد که دخترهای متین و موقر از جلو خانه‌اش می‌
گذشتند و مثل طاؤس هست می‌خرا ميدند و ميرفتند و بکسى هم محل سگ
نمی‌گذاشتند ولی در میان اين دخترخانمهای که همه بدون توالت بودند
و در نهايت سادگی از آن کوچه مي‌گذشتند هر روز دختری با توالت
غليظ مي‌گذشت و به نصیر لبخند ميزد.

نصير هر وقت چشمش بجمال بي مثال دخترک ميافتاد قند در دلش
آب ميشد وزير لب ميگفت:
الله اکبر .. امان از وقتیکه دستگاه خلقت سر کيف باشد و
بخواهد جنس مرغوب بيرون بدهد؟

عشق من

هفته‌ها گذشت و نصیر هر روز در بالکن می‌نشست و دخترک هم طبق بر نامه معین سر ساعت از جلو بالکن رد می‌شد و می‌خندید تا بجایی که یک روز نصیر خان از عشق دخترک پاتیلش در رفت و حس کرد در همه جا در اطاق – در بالکن – در اداره – در حیاط – شبح دخترک را مقابل خود می‌بیند.

این «تک عاشق» بینوا شبها سررا میان دو دست می‌گرفت و قبل از صرف شام از فراق دختر خانم یک شکم سیر گریه می‌کرد. بالاخره یکروز پیش خود نشست و فرمان «گریه بس» را صادر کرد و گفت آخه مرد خر حسابی! گریه که کار را درست نمی‌کنه از طرفی خود دخترک هم روزی نیست که بتتو لبخند نزنه... پاشو برو سر راهش را بگیر و جریان را بگو.

فردای آنروز نصیر بخود جرئت داد و جلو دخترک مستغرق در توالترای گرفت و مثل اینکه از روی کتاب‌هزار ویکشب مطلبی می‌خواند مشغول التماس و ندبه شد: ای یار جانی. اگر دانی.. دانی.. و اگر ندانی بگوییم تا بدانی.. که من عاشق دلخسته چشم بسته پیوند گسسته بدون هسته‌ای هستم و سردر راه عشق تو نهاده ام دستم را بگیر که از پا افتاده‌ام:

منم که دیده بدیدار دوست کردم باز
چه‌شکر گوییم ای کرد گار بنده نواز
دخترک که این سوز و آه را از نصیر غیر بصیر! دید چاک دهنش
باز شد و نیشش رفت دم بنا گوشش! نصیر بفراست دریافت که طرف
هم باو علاقمند است.

دخترک در پاسخ نصیر گفت :

«خیال نکنی که من دختری سهل الوصول هستم ؟ من صدهزار
عاشق را لب جوی آب میبرم و گرسنه بر میگردانم .

گمان نکنی که من از او ناشمها ! ولی باید متقابلا در برابر تو
اظهار کنم که من هم صمیمانه دوست دارم و اگر خودت را گم نمیکنی
سخت ترا میپرسم .

حال نصیرخان را از این جواب مثبت خودتان بهتر میتوانید
حدس بزنید .

از خوشحالی مثل این بود کمدر قلب و ریه و مغز و امعاء و احشاء
مبارکشان «راک اندرول» و «هولا هوپ» میرقصیدند . نزدیک بود از شعف
وسرو رجلو روی دخترخانم جفتک بیندازد ولی یکمرتبه ترمز کرد و
با وقار و متناسب گفت : پس عزیزم . اگر اینطور است چه بهتر که بینده
افتخار غلامی خودتان را بدھید و شما را از پدر و مادرتان خواستگاری
کنم .

دخترخانم با خجلت گفت : من خیلی متأثرم که پدر و مادر ندارم
و تنها در آخر این کوچه در دوتا اطاق زندگی میکنم و روزها
هم به بنگاه «...» برای ماشین نویسی میروم . تا این مطلب را دخترک
عنوان کرد نصیرهم مثل اینکه خدارا بخش داده باشند گفت :
— به به ... چه سعادتی ... چه مژده‌ای ؟ .. براین مژده گرجان
فشنام رواست — که این مژده آسایش جان ماست .

چه بهتر که دنبال تشریفات نرویم و همین ، امشب بدون خرج
وحمالی و غلامانه با هم عروسی کنیم و شما هم بمنزل من بیائید و از

اجاره و مخارج متفرقه راحت باشی و دونفری با مجموع حقوق مان زندگی
شاد و پرسعادتی داشته باشیم.

در اینجا اجازه میخواهم قدری شاعرانه چیز بنویسم .. اجازه
هست ؟

بله .. آنشب ماہ از پشت ابرها گاهگاه سرمهیکشید و بنشت و
کوه و صحراء گرد نقره رنگ میپاشید و سکوت نشاط انگیزی بر بالکن
خانه نصیر حکمفرما بود.

عروس و داماد چراغ را خاموش کرده ومثل دو کبوتر سفید در
کنار هم آرام گرفته بودند و گرم ناز و نیاز بودند. گوئی سبکبار و
سبکبال بال در بال هم کرده بودند و بر فراز ابرها و در آنجائی که پای
فکر بشر هم نمیرسد هستا نه پرواز میکردند... اطاق نصیر آنشب اطاقی
بود که ناکامیها و رنجها را در خود محو کرده بود و کامروائی و وصل
در آن موج میزد.

بحش ادبی تا اینجا بیان رسید و اطوار خارج کافیست و حالا
برویم سر کار خودمون و ببینیم عروس و داماد چه حرفاهای در گوش
هم میگویند :

نصیر عاشقانه پنجه های خود را در لابالای خرمن مو های عروس
فرو کرد. ولی ناگهان متوجه شد که با امر عجیبی رو برو شده است...
بله... حس کرد که در میان زمین و هوا مو های عروس بدور دست او
پیچیده است و این مو ها بهیچ جا متکی و متصل نیست. میدانید چه بود؟
کلاه گیس عروس خانم در میان زمین و هوا بدست آقای داماد

عشق من

۱۶۷

معلق بود و عروس از ترس مثل جوجه تیغی میلرزید.
 نصیر با وحشت دو سه بار زیر لب گفت: کلاه گیس ... ! او هر
 کلاه گیس !

بعد با نرمی عروس گفت:

– عزیزم برای چه مراقبلا از این موضوع مطلع نکردی؟
 عروس خانم با ترس ولرز گفت: من معدن‌ت میخواهم که این
 حقیقت تلخ را بتو نگفتم. بله من از کودکی کچل بودم و بالاخره
 نازیبائی خود را با این کلاه گیس جبران کردم انشاء الله مرا میبخشی
 عشق من !

نصیر جوانمردی کرد و گفت: عیب ندارد عزیزم سعادت اگر
 به «مو» باشد پس باید «دم‌اسب» کانون سعادت باشد. بیا ترا ببوسم.
 وقتی عروس خانم را میبوسید متوجه شد که در تمام دهان عروس
 خانم یک دندان هم وجود ندارد.

وقتی از عروس توضیح خواست جواب شنید که:

عجب .. چقدر پیش تو شرمنده هستم عزیزم .. من دو سال پیش
 دندانهايم پبوره شد و ناچار بکشیدن آنها شدم و شبها برای اینکه راحت
 بخوابم دندانهای مصنوعیم را سربخاری میگذارم و امشب هم با اجازه
 توهین کار را کردم. امیدوارم مرا ببخشی .. «عشق من!»
 نصیر نزدیک بود از بخت بد خودش فریاد بزند .. سراسیمه از
 جا بلند شد و چراغ را زد که حقایق را بهتر ببیند. دید .. وای چه
 مصیبتی ؟

عروس فقط یک چشم دارد؟ با فریاد گفت: چه میبینم؟

امروز که هر دو چشمت سالم بود .. خداوندا چه خاکی بسرم

بریزم ؟

عروس خانم مثل اینکه ترسن ریخته باشد بانها یت آرامش گفت:
عزیزم چند سال پیش که با پدرم بگردش رفته بودم چشم راستم از درختی
آسیب دید و بجای آن چشم مصنوعی گذاشتم و طبیب بمن سفارش کرد
که اگر شبها چشم مصنوعی را موقع خواب در نیاورم بعيد نیست که
چشم دیگرم هم معیوب شود ..

بله ... چشم مصنوعیم را شبها در کاسه آب میگذارم حالا از تو
طلب بخشش دارم ... عشق من !

نصیر در دل با خود گفت : این عروس خانم با چشم مصنوعی شکار
را بهتر از تو دیده ... تو خاک بر سر چرا با چشم‌های طبیعی دام را در
یک قدمی خودت ندیدی ؟

بهر حال آن شب هر طور بود گذشت ...
نصیر گریه‌ها کرد .. ضجه‌ها زد و به بخت خود لعنت فرستاد و
از غصه تا صبح نخوابید .

صبح که هوا روشن شد و عروس خانم پایی دستشوئی رخسار توال
شده خود را شست نصیر نزدیک بود از غصه دیوانه شود ... چشم‌هایش از
تعجب میخواست از حدقه در آید.

بله ... آقا داماد بیست و هشت ساله مشاهده فرمودند که عروس
خانم بدون توال شست و پنج سال را شیرین دارد !
نصیر با فریاد گفت : پس تو مکار خودت را بمن با آب و پنبه و
توال ت دختر هیجده ساله جا زده بودی ؟

عشق من

۱۶۹

آخر چطور با توالت این چین و چروک ها را بتونه کرده ای ؟
الآن زیر لگد خوردت میکنم ای پیرزن هفهفوی حقه باز .
دختر خانم(!) با خونسردی گفت :

– عزیزم عشق پاک به پیری و جوانی کاری ندارد. من قلب پاک
وجوان دارم که بتو تقدیم میکنم . عشق من !
نصیر که نزدیک بود کارش بجهنون بکشیدید کار از کار گذشته
و دوشیزه(!) مکرمه خودش را با مهریه سنگین بعقد نصیر در آورده و
حالا نه راه پس دارد و نه راه پیش . باید بسوزد و با « عشق من .. ! »
زندگی کند.

او بعد از این میباشد خنده عروس را در میان دندانهای مصنوعی
به بیند و از چشمان مصنوعی راز عشق بخواند و دست در حلقه زلفهای
مصنوعی بکند و خلاصه ناگزیر است در عصر قمر مصنوعی با همسر
مصنوعی و عشق مصنوعی بسازد و از پیرزن لحظه بلحظه ندای « عشق
من ! » بشنود .

مثل این بود که نصیر را شمع آجین میکنند حرص میخورد و
بزمیں و آسمان بد میگفت .

***

یک هفته بعد در خانه نصیر خان را میکوبیدند و چندتا جا هل کلاه
مخملی با صدای کلقت و دور گه فریاد میزدند :
آهای « ننه درو واکن ! »
اینها ... نوه های عروس خانم یعنی دختر ک شوهر ندیده
بودند .
بله ... نوه های عشق من .. (!)

دزد عشق!

بدون شک برای شما اتفاق افتاده است که برس سفره رنگینی
نشسته باشید و پس از صرف غذاهای چرب و نرم چشمتان به خربزه و سط
سفره افتاده باشد.

در آنوقت بدون شک حالی عجیب بشما دست داده است. اولاً
از اینکه خربزه در پیش چشم شما جلوه گری کرده است لذت برده اید.
دوم اینکه از تخلیل بدھان گذاشتن آن یک کیف قند پهلو فرموده اید.
ثالثاً با نهایت عطش و اشتیاق چنگال زبان بسته را برداشته و در دل
خربزه فرو کرده اید و هنگامی که با قطار سریع السیر آنرا بطرف دھان
برده اید چشمهای شما از خوشحالی و شعف خدای نخواسته نزدیک بوده
است که از حد قدر آید. و تمام منافذ و مسافت بدن شما دھان باز کرده اند
که آن خربزه شیرین و آبدار را به بلعند اما ...

تا خربزه را بدھان گذاشته اید برخلاف انتظار از تلخی مثل دم
مار بوده و تا حقه ناف شما را سوزانده است.

هیچ حس کرده اید که در آن هنگام چه حالی پیدا کرده اید؟

در آنحالت بهر چه خربزه و خربزه فروش است در دل دشتماده اید
و از اینکه کامران بطور غیرمنتظره تلغی شده است بقول معروف سخت
مچل و دمغ شده اید .. !

بله، داستان حمید هم یک چنین داستانی بود که بد نیست این
داستان را حاضرین بخوانند و بگایین برسانند !

«پروین» دختری زیبا و دوست داشتنی و در عین حال متین و موقر
بود و هر روز صبح و ظهر آرام آرام بد بیرستان میرفت و پس از تعطیل
دبیرستان بدون اینکه حتی به چپ و راست نگاه کند بخانه بر میگشت.
«حمید» هم از آن جوانهای درس نخوان بازیگوش بود که هر
روز سر راه پروین سبز میشد.

او دست از تعقیب پروین بر نمیداشت تا بالاخره یک روز دل بدریا
زد و با او بصحبت پرداخت و در وهله اول گفتگویش با پروین اینطور
شروع شد :

– خانم سلام عرض میکنم .

– سلام و زهرمار !

– متشرکرم .

– غلط کردی که متشرکرم برو از ننت متشرکرم باش . بیشتر ف
خجالت بکش آبرو تو میریزمها !

حمید دید مسجد جای آواز خواندن نیست و ممکن است بدون
پرداخت اجرت سلمانی کلهاش را مثل دسته گل «آب تراش» کنند!

ناچار سر خر را کج کرد و سر خویش گرفت و راه مجانب نت
در پیش !
ولی امان از این سنگ پای وطنی که فردا دوباره خار سر راه
پروین شد .

– خانم باز امروز هم مثل دیروز او قاتلون تلخه ؟!
– چشمت کورشه !
– عیب نداره خانم اگر کور شد عینک میز نم !
– برو آقا ، برو ! شرم کن حیا کن !
– آخه نمیتوانم برم ! من شما را دوست دارم – میپرسنم . آخ
قلبم ... آه جگر سیاهم ... آه ریتیشم ... آه لگن خاصره ام . عزیزم
رحم کن ...

خلاصه چه در درست تان بدhem حمید انقدر فحش شنید تا بالاخره
یکروز بر ملا شد که حمید و پروین یکجفت لیلی و مجنون اعلای وطنی
و فقر نشکن شده اند !

چیز غریبی است ...?
فحشها و پر خاشها چه شد ؟ تعرضا کجا رفت ؟.
بینده چه که چطور شد ؟ هر طور بود آنروز آن دو تا دل داده
بودند و قلوه گرفته بودند !

کم کم کار بجائی رسیده بود که روزها حمید پشت دیوار خانه
پروین میرفت و پروین خانم هم بعنوان حاضر کردن درس در اطاق
مشرف بکوچه تشریف میبرد و از پشت پنجره صحبت میکردن و به

« دوره کردن » در سهای واجب تری میپرداختند .

یکروز رندان سینه چاک به گوش حاج عبدالطلب پدر پروین خانم رساندند: چه نشسته‌ای که کار خراب است و اگر سعادت دخترت را میخواهی انبار اجناس را ول کن و چند روز انبار دخترت را زیر نظر بگیر .

بدنبال این جریان «عبدالطلب» مخفیانه مواطبه اعمال و رفتار دختر خانم شد و یکروز فالگوش ایستاد و از پشت دریک صحنه از درس حاضر کردن پروین را با حمید شنید :

– پروین جون هیچ میدونی چقدر دوست دارم ؟

– منهم همینطور حمید جون !

عبدالطلب از غیرت رگهای گردنش سیخ شد و در دل گفت:
: – تف بروت بیاد دختر – نون منو میخوری حلیم حاج عباسو هم میز نی ؟ خرجتو من میدم آنوقت این پسره نره خرو دوست داری ؟!
مگر کمر من بیل خورده که غریبه رو دوست داری ؟ ای بیحیای بی تعصب !

عبدالطلب با خودش حرف میزد و غر غر میکرد و به صحبت‌های آنها گوش میداد :

– پروین جان تو چقدر خوبی ..!

– تو از من بهتری حمید عزیز !

: – (من از هر دو تون بهترم ولد چموش ها !)

– پروین جان آرزوی من اینست که یکروز با تو ازدواج کنم ..

: – (تف بگور پدر دروغ گو ! اگه مقصود تو این بود چرا بامن که

باباشم راجع باین وصلت صحبت نکردنی حروم لقمه ؟ !)

- باعث افتخار منه حمید جان !

:-(ای لعنت بروح پدر هرچی اولاد نمک بحرومeh).

- پروین جان من از دل و جان خریدار توهstem !

:-(عجب پسره پشت هماندازیها...؟! خب اگه خریداری بیا

جلو قولنومه کن ! بیعونه بدہ - منم فروشندم منکه مال نیگردار
نیستم - جنس فایده کنه میفروشم).

- اوه ... پروین جان چقدر دلم میخواهد که یکشب مهتاب لب

یک جوی آب من و تو تنها باشیم...

:-(لا اله الا الله !)

سرتوى دامن هم بگذاریم ... صحبت کنیم وبخندیم ...

:-(ای رو آب بخندین !)

- حمید جان اینکه محاله من بتوانم چنین کاری را بکنم .

:-(باریک الله بتود ختر سر برآه ! عجب اشتباهی درباره دخترم کرده

بودم . خب ... عیب نداره - اشتباه ، مرجوع الطرفینه !)

- چرا پروین جان چرا نمیتوانی ؟!

:-(تا چشمت در آد)

- برای اینکه شب نمیتونم از خونه بیرون بمونم .

- پس چکار کنم ؟

:-(چمچاره مرگ)

- باید امشب یواشکی بیائی توی خونه ما .

:-(اید ختر چشم دریده بیحیا ! تو خونه من ؟ با پسر لندهور

مردم ... ؟ استغفر الله ربی واتوب الیه . تف بگور پدر هرچی بچه آخر

الزمونه .. ای تخم حروم ... !

— میترسم بابات بفهمه پدر مونو دربیاره؟

(البتہ.. البتہ)

— نه حمید جان بابام آدم احمقیه!

(احمق پدرته!)

بابام روزپی خریدوفروش فلفل زردچوبه است کی فکرزن و بچه است؟ — شب هم میخوابه ومثل دیو تنوره میکشه تا فرداصبح .

— دیو پدرته.. (!) عجب گوساله‌ای هسم من..! پدرش که خودم..

آخه بین این دختره چقدر نمک بحرومeh یک عمر جون بکن بهش بده بخوره — حالا هم دیب بشو ! هم احمق . !)

دراينوقت حاجي عبدالطلب از خشم دنان قروچه ميرفت و پريون و حميد گرم گفتگو بودند :

— خيلي خوب پريون جان ... پس چهشبي بيام .. از کجا بيام؟!

چه ساعتی بيام ؟

— همين امشب .. ساعت يازده .. از همينجا قلاب بگير بيا روی

پشت بام و من در پشت بام را باز ميگذارم صاف بيا توی حیاط . اطاق گوشه‌اي طرف دست راست اطاق خواب منه .

— بسيار خوب حتماً خواهم آمد .

— منتظرم .

— ساعت يازده خواهم آمد .

— بامييد ديدار !

— (ای بی عفت‌ها... ساعت يازده ... ! در اطاق خواب .. بامييد

ديدار .. ! به به باين غيرت و تعصب؟! يك پدری از تون در آرم که پيش

سگ بندازین نخوره !)

گفتگوی حمید و پروین و غرغر حاج میرزا عبدالطلب تمام شد و حمید رفت که خودرا برای حملات گازانبری و شبیخون بمنزل آمیرزا آماده کند و آمیرزا هم مصمم شد که با برنامه خداپسندانهای حملات دشمن را خنثی و اورا منکوب نماید.

ساعت هشت شب شد و آمیرزا و عیال و پروین خانم سر گرم شام خوردن بودند.

حاجی نقشه تدافعی را تکمیل کرد و پروین بامید دیدار بود و عیال حاجی از همه‌جا بی خبر ! پس از صرف نان و آبگوشت و یک عدد پیاز درشت حاجی به پروین گفت :

– پروین تو امشب پیش ننت بخواب و چون من کمرم درد می‌کنه میرم توی اطاق تو که تاغروب توش آفتاب بوده و اسقونش ! گرمه ! پروین از اینکه نزدیک بود نقشه‌اش نقش برآب شود و پته‌اش روی آب بریزد قلبش فرو ریخت و گفت :

– بابا جان آخه من با اطاق خودم عادت کردم.

– بیخود عادت کردی فضولی موقوف ! مادر پروین وسط دعوا را گرفت و خواست حاجی را از خر شیطان پائین بیاورد ولی موفق نشد و بالاخره حاجی مظفرانه از اطاق بیرون رفت و در را بروی مادر و دختر از پشت قفل کرد و مستقیم با اطاق پروین تشریف برداشت و روی تخت پروین افتادند.

حاجی با خودش گرم گفتگو شد :

– «حاجی ! جانمی باهاس حسابی تیارت ! در بیاری و خود تو توی

تاریکی بجای پروین جا بزنی - صدات باید زنونه باشد و اداهای زنونه
در بیاری .. فهمیدی ... ! ببینم چکار میکنی ها ؟ ! »
ساعت یازده شب بود .. هوا بقدری تاریک بود که چشم چشم را
نمیدید .

حمدید به نشانی قبلی از دیوار بالا رفت و از پشت بام داخل حیاط
شد و آهسته آهسته با نوک پا در حالیکه قلبش مثل ماتحت مرغ میزد
حرکت میکرد .

به در اطاق رسید ... در را باز کرد .. آهسته بطرف تخت رفت.
با صدائی خفه ولر زان صدا زد :
- پروین جان .

حاجی با صدای نازک و مکش مرگ من ولی آهسته جواب داد :
- حمید جان توئی ؟!

- بله منم !
- چه خوب شد آمدی ... نترسیدی !?
- ترس چیه پروین جان ؟! عشق و ترس با هم نمیسازند ! پدرت
خوابه ! ؟

- بعله احمق خوابیده ومثل دیو تنوره کشیده !
حمدید اول لب تخت نشست و بعد کم کم پهلوی حاجی خوابید
و او را در آغوش کشید .
- پروین جان چقدر کلفتی ! توی لباس مدرسه خیلی لاغر تو
بنظر میآئی !

دزد عشق

– آره لباس مدرسه منو لاغر نشون میده !

حمید دست بسینه حاجی مالید و گفت :

– پروین جان چرا انقدر سینهات پشمالوست ؟

– این توی فامیل ما ارثیه. ماما نم هم همینطوره ! ما پدر در پدر

پشمالو بودیم .

در این اثنا حمید خواست پنجه‌های خودش را لای موهای پروین

فرو کندولی یکمرتبه از تعجب دهانش بازمادوپس از کمی مکث گفت:

– پروین جان آن موهای پریشت کو ؟! مثل اینکه سرت طاسه.

اشتباه نمیکنم ؟!

– نه اشتباه نمیکنم . حمید جان من شرمنده هستم که حقیقت

را بتو نگفتم . من از بچگی کچل شدم و حالا موقع رفتن مدرسه کلاه

گیس میگذارم .

حمید که فقط منظورش شهو ترانی بود گفت :

– پروین اینها مهم نیست .. من عاشق خودت هستم . فقط عاشق

پروین . پروینی که از جانم بیشتر دوستش دارم . من تشنه وصال تو

هستم پروین جان بله تشنه وصال !

حمید میخواست در جبهه عشق پیش روی کند که میرزا با عشوه

و لوندی گفت :

– ماما بزار من برم آب بخورم و بر گردم خیلی تشنه هستم و

بی آنکه حاجی مجال صحبت بحمید بدهد از جا بلندش ورفت از گوشه

اطاق کمر بند چرمی کلقتی را که قبل آماده کرده بود برداشت و کلید

چراغ رازد و اطاق مثل روز روشن شد. تا حمید خود را در برابر حاجی

دید نزدیک بود نبپش از کار بیفتند . رنگش از ترس مثل ماست شد واز
وحشت و ترس چیزی نمانده بود عمرش را بشما بدھولی مگر حاجی
باو رحم کرد ! ابداً .

شلاق را کشید و بجان عاشق دلخسته افتاد و تا میخورد او را
میزد و فریاد میکشید !

– پدر سوخته ولد چموش ! ساعت یازده توی خونه مردم چیکار
میکنی (شرق) دزد ناموس ! با جازه کی تو خونه من آمدی ... ! (ترق)
پست فطرت به سرو سینه من چیکار داشتی ؟ بیشرف دست درازی بناموس
بند تنبون من ؟!

– غلط کردم حاجی آقا .

– دختر مردمو گول میز نی ... ؟ کله من کچله بتو جعلق چه
ربطی داره ؟ (شرق) سینه من پشمaloست بتو خاک بر سر چه مر بوطه ؟

– آخ مردم !

– ساعت یازده منتظر من باش آره ؟ (آخ)

– پس تو هم تا ساعت هشت صبح زیر شلاق باش !

– (با گریه حاجی آقا) ببخشید . غلط کردم (!)

– با دختر مردم میخواستی ازدواج کنی او نم ساعت یازده شب
او نهم بدون اجازه بابا و نش ! (شرق)

– (با فریاد) - آخ پھلوم ... غل غل غل غل غلط کردم حاجی آقا
(اوهو..اوهو).

فردای آن شب در روز نامه‌ها خبری باین مضمون با حروف دوازده

سیاه بچشم میخورد :

حمید فرزند... مجرم بی‌عفتنی و دخول بدون اجازه درخانه

غیر دستگیر و تحويل زندان گردید !

دست از پادر از قمر!

کدام لطیف طبیعی است که نام «عبدیلزاکانی» شاعر بذله گو و
 نقاد را نشنیده و آن صاحب ذوق کیست؟ که جسته و گریخته اشعار و
 لطایف او را از برنداشته باشد؟! بهر حال در مدت عمر خود اینهمه
 افسانه شنیده و خوانده اید چه ضرر دارد که یک داستان حقیقی هم از
 زندگی این رندکهنه کار و بقول «روشنک» قلندر تمام عیار بخوانید.
 میگویند عبید سه پسر داشت و این سه پسر مانند تمام و راث بی
 انصاف تا پدرشان صاحب آلاف والوفی بود و خانه و زندگی داشت -
 برو بیائی داشت همه دور پدر حلقه میردند - در ظاهر دم میجنبانند و
 عرض ادب میکردند و در باطن مثل لاشخورها منتظر بودند که پدر
 بزرگوار دم سیخ کند و سه نفری به لفت ولیسی برستند!
 متأسفانه یا خوشبختانه کم کم هوای کار عبید پس رفت و فرزندان
 این وقت دیدند که آه در بساط نمانده است .

ناگهان گربه رقصانی و بی اعتمانی بچه ها شروع شد یکی بپدرش
 دهن کجی میکرد یکی سر بابای بیچاره داد میزد هر وقت پدر بد بخت

حاجت کوچکی پیدا میکرد همه در دل باو بد و بیراه میگفتند همین پسرها که وقت تمول پدرشان باصطلاح « حاج آقا » « حاج آقا » بناف بابا بسته بودند و در حضورش دولا و سه لا میشدند در موقع فقر حتی نمیخواستندسر به تن « حاجی عبید » باشد خودمانیم این تنها رسم آنزمان نبوده است بلکه حالا هم همینطور است عده زیادی از این پسر حاجی ها هم که در برابر پدرشان اتقدير متین و مؤدب میایستند شبها دست بدعما بر میدارند که پروردگارا زودتر جان حاجی آقا را بگیر، تاما سرو سبیلی چرب کنیم !

اینها ظاهراً به بابا احترام میگذارند و در باطن دندان قروچه میروند که « نمیمیره راحت بشیم ! »
بجان حاجی آقا نباشه بجان فرزندتان، تمام این احترامها برای اینست که شما سر غیظ نیائید و محروم الارتشان نکنید .

باز سرخر عبارت بطرف دیگر کج شد. خیلی معترض میخواهم!
« حاجی آقا عبید » دید بد زمینه ای در آخر عمرش فراهم شده است دریافت واقعاً پیری و نیستی مصیبت عظیمی است و باید بخیه به آبدوغ بزند چون از فرزندان اصیل! دیگر خبری نیست .

پسرها همه رفند و عبیدماند و حوضش! بالاخره باید کاری کند که آخر عمری پسرها از او پذیرائی کنند. عبید با خودش فکری کرد و نقشه ای کشید - یکروز که پسر بزرگش را دید گفت : پسر جان ! شاید بدانی که من ترا از آن دوبرادرت بیشتر دارم و حالا باید حقیقتی را پیش تو اقرار کنم .

پسر خام طبع سر اپا گوش شد و عبید ادامه داد :

– من مخصوصاً خودم را به فقر و مسکنت زدم که برادران تو از اطرافم بروند و تنها تو برای من بمانی و حالا باید بگوییم که من دفینه‌ای دارم که متعلق به تست و تنها وارث من توئی و این مطلب را ابدأ با برادرانت در میان مگذار !

با شنیدن این جمله روح تازه‌ای به تن پسر بزرگ دمیده شد و نیشش تا مغز کله‌اش رفت و شروع کرد به تملق گفتن :

– بابا جان‌ما وجودشمارا میخواهیم - وجود شما برای ما از دنیا بیشتر ارزش دارد ! - این چه فرمایشی است که میفرمائید پدر جان ! عبید در دل گفت : ای پدر سوخته تا اسم پول آمد دوباره چاخان بازیت شروع شد، تف بگور پدر هر چه پسر حقه باز و دروغگوست . عبید از اینکه نقشه‌اش گرفته بود از خوشحالی با دمش گرد و میشکست .

روزهای دیگر هم به پسر دومی و سومی رسید و همین جمله را تکرار کرد و با آنها هم تذکر داد که بدیگری نگویند ! آنها هم روی پای بابا افتادند که مال چه قابلی دارد ؟ خدا ایه شما را از سرما کم نکند و چون بهریک از اینها دور از دیگری مطلب را گفته بود هر کدام پیش خودشان خیال میکردند که بعد از پدر وارث منحصر بفرد او خواهند بود .

از آن بعد مسابقه برای پذیرائی پدر، میان پسر های جعلق و طماع شروع شد و سوروسات عبید برآه افتاد .

صبح منزل پسر بزرگ نان و کره و عسل ! – ظهر : منزل پسر دومی پلو و خورشت قیمه بادنجان ! – شب : منزل پسر سومی شیرین پلو

با مرغ! - این برنامه هر روز با انواع و اقسام غذا تکرار می‌شدو عبید تجدید قوا می‌کرد.

هر کدام از این پسرها برای جلب محبت پدر بـریکـدـیـگـر سـبـقـت مـیـگـرـفـتـندـ وـ درـ اـینـ مـیـانـ «ـعـبـیدـ»ـ اـزـ جـرـیـانـ «ـبـلـ»ـ مـیـگـرـفـتـ.

یکروز پسرها نشستند و قضیه را برای یکدیگر تعریف کردند و برای پیش بردن منتظر باهم مؤتلف و متعدد شدند و ائتلاف کردند که هرسه بسهام متساوی مخارج پدر را در منزل واحد تقبل کنند و پس از مرگ پدر اموال او بدست هر کدام افتاد بادیگران تقسیم کنند - از شما چه پنهان همین کار راهم کردند و مثل ریگ پولهایشان را خرج پدر می‌کردند و دانه می‌پاشیدند که شکار را به تور بیندازند!

عبید جریان را با حس ششم فهمید و نسبت به رسه پسر اظهار محبت کرد.

بعد از سالها خوشگذرانی در منزل پسران اجل عبید فرا رسید و بحال احتضار در بستر افتاد.

پسرها دورش حلقه زدند و برای ظاهرسازی و جلب سرمایه او در مقابل چشمان محتضر پدر بنای گریه را گذاشتند و زاری و ندبه کردند که:

- ای بابا! بعد از تو خاک بر سر ما ایکاش ما می‌توانستیم جان خودمان را قربانی تو کنیم و تو سالها زنده باشی (!)
عبید با چشمان محتضر بآنها نگاه کرد و در دل گفت: «بر پدر دروغگو لعنت!

پس از لحظه‌ای هرسه فرزند را صدا کرد و بناله گفت:

– فرزندان من! چقدر شما برای من بچه‌های خوبی بودید حالا من وظیفه خودم میدانم که هرسه نفر شما را به مکنت برسانم. چون هر چه باشد تمام شما فرزندان خوب من بودید. من از شما خواهش می‌کنم که بعد از من برسر ثروت من برادری خودرا بهم نزنید.

و این گنج و دفینه‌مرا بایکدیگر بخورید. مبادا بین شما برسر این پولها نزاع دربگیرد و مردم بریش شما بخندند؟! مبادا برادری خودرا برای این پولها بهم نزنید؟ در پایان از شما خواهش می‌کنم که جنازه مرا بسیار آبرومند بردارید و بعد از مرگ من سه روز خرج بدهید. فقرا را اطعام کنید و بعد از انجام این مراسم و اعمال بروید سر دفینه و آنرا بیرون بیاورید و میان خودتان قسمت کنید.

بعد از این بیانات یک کلید و یک کاغذ سرمه را آنها داد و گفت بعد از انجام تشریفات کفن و دفن این نامه را باز کنید و بخوانید نقشه گنج و دفینه‌من در این نامه موجود است هر طور که نقشه شمارا راهنمائی کرد بدآن عمل کنید این هم کلید صندوق دفینه است.

با آخرین جمله که از دهان عبید خارج شد مرغ روحش هم از قفس تنش پرواز کرد.

حالا این سه برادر برای ظاهرسازی جلوچشم مردم بعد از مرگ پدر با چه حقه بازی گریه می‌کردند بماند.

یکی برسر خودش مشت می‌زد ولی هر هشت را در دل پانصد تو مان حساب می‌کرد!

یکی خاک در انتظار بر سر خودش می‌ریخت و در باطن بشکن

مبیزد

دیگری هم در فراق پدر و مرگ او اشک هیریخت « البته
اشک شوق ... ! »

پدر مرده‌های که ابویشان پول نقد و املاک فراوان داشته‌اند
بخوبی میدانند بنده چه عرض می‌کنم !
حالت سوخته را سوخته دل داند و بس !

مردم ساده لوح هم‌این همه صحنه سازی و عوام‌گردانی را بحساب
خوبی بچه‌ها گذاشته بودند « ولی بر پدرش لعنت که باور میکرد !؟ »
هر طور بود جنازه را با تشریفات و مخارج گزارف بخاک سپرده‌اند
واطعام مساکین کردند و سه روز خرج دادند و پس از انجام مراسم با
هزار خروار سرور و شادمانی در پاکت لاک و مهر شده را باز کردند در
آن نامه نوشته شده بود :

فرزندان عزیز من بدانید و آگاه باشید که برای یافتن دفینه
من باید وارد زیر زمین جنوبی منزل بشوید سمت چپ پای دیوار را
بکنید تا بعمق ده متری به گاو‌صندوقی میرسید که کلید ندارد باید در
آنرا بهر نوعی که هست بشکنید . در آن گاو صندوق صندوق کوچکی
است آن صندوق کوچک را با کلیدی که در دست دارید باز کنید در
صندوق گره بسته‌ایست گره بسته را باز کنید لای آن کاغذیست که راه
وصول گنج را بشما نشان میدهد .

سه برادر با عجله و ضربان قلب بطرف زیر زمین رفتند . نقطه
علوم را شکافتند و مشغول کنند شدند .
یکی کلنگ میزد - یکی خاک‌هارا میکند - یکی با بیل خاکها
را بالا می‌ریخت .

کار میکردن و عرق میریختند و میگفتند :

– خدا بیامرز عجب مارو بزمت انداخت این چه گرفتاری
بود برای ما درست کرد ؟!

گور بگورافتاده مارو به عملگی و خاکبرداری انداخت.

بالاخره بگاو صندوق رسیدند و با هزار عرق ریختن و زخم شدن
دست این یکی و شکستن دندان آن یکی در گاو صندوق باز شد – از
وسط آن صندوق کوچک را بیرون آوردند و با کلید درش را باز کردند
گره بسته نظرشان را جلب کرد آنرا گشودند و کاغذی در میان آن
دیدند با طپش قلب و نفس زنان درحالی که از خوشحالی رنگشان سرخ
شده بود با چشمها پرولع و حریص مشغول خواندن نامه شدند .

با خواندن گنج نامه یکمرتبه نگاه از رخسارشان پرید چشمانشان
میخواست از حدقه بیرون بیاید نزدیک بود هر سه نقش زمین شونداین
یکی زبانش بند آمده بود و آن یکی را نگاه میکرد و آن یکی آب
دهانش خشک شده و سر را بدیوار گذاشته بود .

نامه عجیبی بود ؟ ... گنج را از چشم خواننده میلیونها فرسنگ
دور میکرد - آرزوها برسر این گنج بیاد میرفت در نامه نوشته بود :
فرزند عزیز !

خدای داند و من دانم و توهم دانی
که یک «پشیز» ندارد عبید زاکانی !

﴿ این بود چند دماغ سوخته جاویدان از گلزار هنر و ادبیات
ایران !!

عکس‌های بتوونه شده!

دوستم علی آقا میگفت یکسال پیش بود که از خیابان نادری
 میگذشتم و دست تقدیر مراجلو ویترین یکی از عکاسی‌ها میخوب کرد
 و با دیدن عکسی قلبم فروریخت وزانو هایم سست شد - دیدگان زیبا -
 پرست بابا قوری شده‌ام روی دوتا چشم سیاه و یک صفحه‌گان بر گشته -
 یک بینی سربالا - یک جفت ابروی عاشق‌کش - دوتا لب بوشه طلب -
 یخ بست که یخ بست .

در دل گفتم .. خداوندا توهم گاهی که فراغت داری چه چشمان
 آشوبگر و چهره‌های جذابی می‌سازی و به جان خلق می‌اندازی و گاهی
 هم چهره‌هایی از خاک زغال و گیسوانی از طناب می‌آفرینی و مردم را
 میترسانی . خدا یا صاحب این عکس فرشته است ؟ آدم است ؟ زمینی
 است ... ؟ آسمانیست ... ؟ عرشیست ؟ بمن بگو این چه مخلوقیست ...
 یکوقت بخود آمدم که یک ساعت از تماشای من گذشته بود ناچار بادلی
 پراز حسرت باعکس و آن چشمان عابد فریب خدا حافظی کردم و پی
 کارم رفتم . فردا و پس فردا و همه روز بعضی دیدن آن عکس به خیابان

عکس‌های بتونه شده

۱۹۳

نادری میرفتم و ساعتها محدودیدار آن میشدم . کم کم جای شما را خالی حس کردم عاشق صاحب آن شده ام و حاضر مهمه چیز مرا بدhem و صاحب عکس را صاحب شوم . بی در نگ ک بدنگ این فکر از پله های عکاسی بالا رفتم و از آقای عکاس خواستار نام و نشانی صاحب عکس شدم - از اتفاق عکاس نام و نشانی او را میدانست و بی دریغ بمن گفت .. اگر بدا نید چقدر خوشحال شدم - از خوشحالی بلا نسبت شما چه جفتکها اند اختم و چه ورجه و ورجه ها کردم .

فردای آن شب سرورورا آراستم و لباس شیکی پوشیدم و کراوات قشنگی زدم و با هزار امید فقط به قصد خواستگاری بطرف منزل دختر ک روانه شدم . وقتی سر کوچه آنها رسیدم - یک ترس توأم بالذت سراپای مرا گرفته بود . در و دیوار را در تاریکی میبینید و میرفتم . تابانشانی که عکاس داده بود بدرخانه رسیدم و دکمه زنگ را فشار دادم - آقا چشمتان روز بد نبیند - یکمرتبه یک مرد قوی هیکل با حالت عصبانی در را برویم گشود و تا رفتم سلام کنم گوش راستم داغ شد - فهمیدم که از یارو سیلی جانانه ای خورده ام تا رفتم اعتراض کنم گوش چشم هم مورد الطاف مخصوص واقع شد - آقای سیلی زنده دیگر فرصت اعتراض بمن نداد ، فوری پاسبان را صدا کرد و خودش هم با تفاوت من به کلاتری آمد و تا پایش بکلاتری رسید گفت .. آقای افسر نگهبان هستی من از دست این جوان رفت ، حیثیت من رفت ، این جوان بی ناموس دامان مارا لکه دار کرد . یکمرتبه چشم سیاهی رفت و چند لحظه حالم را تفهمیدم فقط متوجه شدم که یارو بافسر نگهبان گفت . . ببینید چطور خود را بموش مردگی میزنند - این جوان هرزه و ولگرد دو

ماهست که مزاحم خانم هنست . فهمیدم یارو کاملاً عوضی گرفته است ولی هرچه قسم خوردم و خدا را شاهد گرفتم کسی باور نکرد و عاقبت پرونده‌ای برایم ساختند و سرم را تراشیدند و جریمه‌ام کردند و یکماه از بی آبروئی در خانه ماندم تا کم کم موی سرم درآمد و جالیز کله‌ام حاصل‌خیز شد . با خود گفتم عاشق نباید در راه عشق از این چیزها جا بزند زنده باد معشوق .

باز روزی که از منزل خارج شدم یکسر بعکاسی رفتم و گفتم عکاس‌باشی خدا پدرت را بیامزد . با این نشانی دادنت . ما را اشتباه‌اً بدرخانه دیگری فرستادی بندۀ شرمنده بی‌جهت بجای یک جوان هرزه گرد دیگرسیلی نوش‌جان فرمودم و کله‌ام را صیقل دادند آخر آقای محترم من آدرس از شما خواستم که از آنجا بوی عشق بیاید نه بوی کنک . عکاس‌خنده کنان بدفترش مراجعت کرد و گفت... عجب... خیلی معدرت میخواهم بندۀ یک کوچه پائین تر را بشما نشان داده‌ام لطفاً بکوچه بالاتر دست راست در پنجم تشریف بپرید . شب شد و دوباره به نشانی دوم رفتم و با آنکه با نشانی اول فرق داشت چون مارگزیده بودم با هزار ترس ولرزدست رانزدیک زنگ بردم تا آمدم تکمزنگ را فشار بدهم که یکمرتبه از بالای بام یک سطل آب روی سرم ریختند و متعاقب آن صدائی بلند شد .

- چطوری پدر سوخته . ما هر شب سطل بدهست اینجا هیایستیم هر کس پشت در بخواهد ادرار کند یک سطل آب روی سرش میریزیم تا شما باشید آدم بشید . حالم خیلی بددش - مثل کمان حلاجه‌امیلر زیدم و خجالت میکشیدم وارد خیابان بشوم - از ترس کنک هم قدرت باعتراف

نداشتم نزدیک بود گریه ام بگیرد - با خود گفتم عاشق هم آنقدر بد بخت؟.
 جوان جعلق دیگری بهوای کثافت کاری چند شب متوالی در خانه مردم
 رفته است کنک شب آخرش را من باید بخورم . ای ریشهات بخشکد
 عشق - ای لعنت بهر چه عشق و عاشقی است - عاشق هم آنقدر بد بیار
 می شود ? .

رسم بود و یکدست اسلحه - آنهم اینطور کیس و چروک شد .
 ناچار با لوچه آویزان از کوچه خارج شدم و در تاکسی پریدم و بخانه
 رفتم مادرم تا هیکلم را دید متعجب شد و گفت .. مادر کجا بودی ؟
 چرا خیس آب شدی دنبال ماهیگیری رفته بودی ؟ بحکم سیره آباو
 اجدادی دنبال گفتار نیک رفتم دروغی بافت و گفتم در کنار استخر
 ایستاده بودم جوانی نزدیک بود غرق شود ناچار خود را با لباس در
 استخر انداختم واورا نجات دادم . مادرم گفت .. اینوقت شب واستخر ؟
 در جواب لودگی کردم و گفتم چه مانعی دارد قورباغه ها هم در شب
 عاشق استخر هستند دیگر مادرم چیزی نگفت و بنده هم لباس را کندم
 و با حالت مچلی در رختخواب افتادم و از بازی تصادف خنده ام گرفته
 بود و با خود گفتم . هر طور شدم بجهنم فدای سر معشوق . دوشبدیگر
 باز در اوایل شب رفتم و از قضا چراغ کوچه خاموش بود و یکمرتبه در
 چالهای افتادم و پایم شکست و فریادم بهوای رفت و دیگر تفهمیدم چطور
 شد . وقتی بهوش آمدم صبح بود و خود را روی تخت بیمارستان شفا یحیائیان
 در خیابان ژاله دیدم . بمحببت شما و از دولت سر معشوق پایم را گچ
 گرفته بودند و دیدم «صورتی در زیر دارد آنچه در بالاستی» مغزه
 که گچ بود پا هم همنشین گچ شد » چه درد سرتان بدهم یکماه روی

تخت بیمارستان افتادم و بیاد معشوق دلی خواندم تا بحمدالله پایم را سالم تحویل گرفتم ولی مگر از رو رفتم؟ همانشب با پست سفارشی دو قبضه مستقیم و محروم‌انه وسیخکی خودرا بدر خانه شب دو رساندم ولی از اتفاق جوانی دم در ایستاده بود. نام خانه و صاحب‌خانه و صاحب عکس را پرسیدم. جواب داد بله همین‌جاست بنده هم برادر پری هستم فرمایشی داشتید؟ گفتم حقیقت قضیه اینست که بنده شنیده‌ام دختری باچنین نام و نشانی در این خانه هست و آمده‌ام تا با پدرش ملاقات کنم و چنانچه مرا بپسندند خواستگاری را از طریق خانواده‌ام شروع کنم و اگر لایق داشتن این افتخار نیستم پی‌کار خود بروم. جوانک با گرمی تعارف کرد و مرا بداخل خانه خواند من با دست پس می‌زدم و با پا پیش می‌کشیدم – با این‌که دلم برای پیشنهاد جوان غنج‌میزد بازبان می‌گفتم! – نخیر. مزاحم نمی‌شم. اجازه بفرمایید مرخص شوم. ولی جوانک اصرار کرد و بنده هم وارد خانه شدم و امیدوار بودم که از نزدیک گوشه ابروی نامزد آینده را ببینم. داخل اطاق مهمان‌خانه‌شدم و بی‌ریا نشستیم و جوانک شروع بصحبت کرد – از شما چه پنهان بنده برادر ارشد پری هستم.

– به به به خیلی خوشوقتم.

مرسی. و متاسفانه باید عرض کنم پدر ما فوت شده. و بنده از هر جهت اختیاردار پری هستم و مجازم که باشما در این مورد صحبت کنم.

– چه بهتر.

– شرایط جنابعالی چیه؟

بنده مشخصات خودم را یکی یکی از سیر تاپیاز برای جوانک
تعریف کردم و او هم مرا پسندید و گفت :

– بنده کاملاً شمارا پسندیدم و پسند من هم پسند پری است هرچه
من بگویم خواهرم هیچ نمی‌گوید ولی لازم است بجنابعالی یاد آور
شوم که اگر دو مطلب را قبول کنید این کار واين وصلت سر می‌گيردو
گرنه غيرممکن است که من و پری قبول کنیم .
– بفرمائید در حدود توانائی قبول می‌کنم .

– عرض می‌شود اولاً باید یك اتومبیل سواری آخرین سیستم
داشته باشید. در ثانی پری از قبول خواستگار زن معذور است و نشان
دادن عروس هم بداماد روش خانواده ما نیست اگر مایل باشید اولین
ملاقات شما با پری بعد از عقد است که باید فقط با حضور جنابعالی و
بنده و پری صورت بگیرد و هیچیک از نزدیکان حضور نداشته باشند .
در نظر من قبول شرط دوم برادر معشوق بسیار ساده بود زیرا هنوز
خانواده‌هائی هستند که نمی‌گذارند قبل از عقد داماد عروس را ببینند و
فقط اینها علاوه بر داماد مادر و کسان داماد را هم اضافه کرده بودند و
قبولش برای من زياد مانع نداشت و فقط اشکال بزرگ برای من تهیه
پول برای خرید ماشین سواری بود با تمام اين احوال هر دو شرط را
متقبل شدم و خوشحال با برادر معشوق خدا حافظی کردم و از آن خانه
خارج شدم .

از فردا بگدائی و قرض و قوله افتادم . دو هزار تومان از فلان
دوستم گرفتم سه هزار تومان از عمومیم قرض کردم ده هزار تومان بار بع
تومانی پنج شاهی قرض گرفتم فرش زیر پایم را فروختم چند تکه اثاثیه

منزل را سه تار زدم و بالاخره بهر جان کندنی بود پولی تهیه کردم. همه رایکجا تحویل کمپانی دادم و یک سواری خریدم و کمپانی صاحب پول شد و بنده صاحب آه و ناله.

خلاصه با هزار امیدواری بمنزل عروس رفتم و آمادگی خودم را در ظاهر برای ازدواج و در باطن برای پذیرفتن حلقه بندگی ببرادر عروس اعلام کردم. تاریخ روز عقد معلوم شد بنده تنها مثل اشخاص غریب تک و تنها در اطاقی نشستم و سردفتر آمد و دختر را با مهریه سنگین از پشت پرده مانند جنس سربسته برایم عقد کردند.

نشنو زدل بیناله...، آه از آن ساعت که وارد حجله شدم.

مسلمان نشنود کافر نبیند... یک نیمسوز طبیعت... یک تقاله خلقت. یک ته مانده آفرینش - بلکه یک سری فحش پدر و مادر را بنام عروس در برابر حود دیدم... رفتم که فریاد بزنم و غش کنم دیدم صلاح نیست پولم رفته است... آبرویم هم خواهد رفت. خون در بدنم منجمد شده بود... اگر کاردم میزند خونم در نمی آمد. این شکری بود که خودم خورده بودم.

حس می‌کرم که این عروس غیر ملوس شباهتی بعکس دارد ولی این مادر فولادزره کجا و آن لعبت افسونگر کجا؟.

بعض گلویم را اگرفته بود... می‌خواستم یک شکم زار زار گریه کنم ولی اشکم خشک شده بود. سخن دردهایم یخ بسته بود... نگاهم باحالت تحریر روی چهره عروس خانم (!) ایستاد... معجون افلاطون عجیبی بود؟.

بینی معشوق خاک برسر، کوفته‌ای - لبها : مورب - چشمها :

نم نمی – تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل. هر چه بود بقول
معروف «بودور که واردور».

خواننده عزیز خیال نکنید که این نامزد وحشتناک صاحب اصلی
عکس نبود؟. چرا او صاحب عکس بود ولی صاحب عکسی که سرتاپا
رتوش شده بود.

بله تمام این عکس‌های ویترین عکاسها روتوش است که با اصل
ابداً مطابقت ندارد.

خانمی از تیپ انتله کتوئل!

شاعری گفته است :

کفاره شرابخوری های بی حساب

هشیار در میانه مستان نشستن است

بله . در کاری که میانه روی و تتعديل نباشد همینطور است . و
متأسفانه بنده وجنا بعالی هرچه در هر جا می بینیم یا مولود افراط است
یا زائیده تفریط .

یکی هرچه دارد میخورد و اگر باو بگوئید با بagan فردائی هم
هست جواب میدهد . بابا وللش .. هر آنکس که دندان دهد نان دهد .
هر سری یک روزی داره – فردا رو کی دیده ؟ .

دیگری هم با حرص و ولع هر چه پیدا میکند جمع میکند و
گنج می سازد و افعی وار روی آن می نشیند و بعبارت ساده تر یک عمر
گدائی میکند . مبادا یکروز محتاج خلق شود .

دوستی دارم بنام نصرت الله خان که عضو یکی از ادارات است .

خیلی شیک می‌پوشد و نستعلیق راه می‌رود! ومکش مرگ من صحبت می‌کند.

شبی در یکی از محافل اورا دیدم وحال و احوال کردم و گفتم
چرا آنقدر لاغر شدی؟ در پاسخ من سر صحبتش بازشد و گفتگوی ما
کرک انداخت..

– مگر خبر نداری..

– نه چطور شده؟ خبر تازه‌ای هست؟.

– بعله. بنده هم قاطی مرغها شدم.

– عجب! زن گرفتی؟ مبارک باشد. پس چرامارو خبر نکردی؟.

– از شما چه پنهان هیچکس در شب عروسی ما دعوت نداشت.

و این دعوت نکردن من دو علت داشت. یکی اینکه پول مول برای جشن نداشتم دیگر اینکه گفتم چرا بمقدم بدhem بخورند، چون اگر پلوی عروسی خوب باشد فحش میدهندوا گرهم بدباشد: دشnam میدهند!
در جواب نصرت‌الله‌خان گفتم... همان دلیل اول! که گفتید کافی بود دیگر احتیاج به دلیل دومی نداشت. حالا بگو ببینم کی عروسی کرده؟.

– سه ماه پیش.

– با کدام خانواده؟.

تا این جمله از دهان من درآمد نصرت‌الله خان قاهقاہ خنده را سر داد. بطوری که اطرافیان همه وحشت زده شدند و خیال کردند نصرت‌الله‌خان دیوانه شده است.

خانمی از تیپ انتلکتوئل

گفتم .. این خنده با مدو تشیدات برای چه بود؟ سؤال من
که خنده نداشت.

گفت ... برای شما نه، ولی برای من که ماجرأی را بیادم
آورد خنده آور بود سپس با همان لبان متبس بطور مسخره آمیزی
گفت .. بله. بنده با یک خانم از تیپ «انتلکتوئل» ازدواج کردم.

گفتم .. تیپ «انتلکتوئل» که بدنیست خوش بسعادت.

نصرت‌الله‌خان لبخندی زد و گفت:

— آخر در هر طبقه‌ای دو دسته وجود دارد یکی «اصل» یکی
«بدل» حالا خانم بنده متأسفانه «انتلکتوئل بدل» از آب در آمده است.
دیگر از شرح و بسط بیجا ناراحت شده بودم. گفتم بابا ماجرا
را بگو جان مارا خلاص کن.

نصرت‌الله‌خان شروع کرد:

— بله هفته اول ازدواج ما بود یعنی هنوز یک انگشت هم از عسل
ماه عسل نخورده بودم که خانم یک شب بمن گفت بنشین با تو کاردارم.
بنده از ترس «پس خانه» را به «پیش‌خانه» باختم و با خود گفتم
که بنظرم طبق معمول مرد های زن دار باید بنشینم و از خانم کتک
بخورم.

با رنگ پریده نشستم و گفتم چه فرمایشی دارید؟.

خانم با ژست جدی و آمرانه گفت:

— من از خانواده های عامی نیستم — من از تیپ «انتلکتوئل»
هستم.

گفتم ... خانم بر منکرش لعنت مگر از بنده خلافی سرزده
است؟ مگر بنده عرضی کرده‌ام؟

خیلی جدی‌تر گفت:

– شلوغ نکن میان حرف تیپ «انتلکتوئل» صحبت نمیکنند و قنی یک خانم «انتلکتوئل» صحبت میکنند باید خاموش بود.
گفتم .. بچشم خانم انتلکتوئل! بنده هم شیبور خاموشی زدم و سراپا گوشم . بفرمائید .
خانم شروع کرد:

– بله من از تیپ انتلکتوئل هستم و اجازه نمیدهم طرز تغذیه‌ما مانند مردم عادی و عامی باشد اگر مایلی بزندگی با تو ادامه بدهم میبايستی این برنامه غذائی بهم ریخته و نامعین را رها کنی و تنظیم برنامه را بمن محول کنی . از مفاد جملات بودار خانم فهمیدم که طبق سیره و روش خانمها قصد دارد خرج خانه را دردست بگیرد .

با نهایت ادب گفتم .. خانم اگر منظورتان اینست که خرج خانه را بدست جنابعالی بسپارم حرفی ندارم . حقوق مخلص بالاضافه کار و فوق العاده بدی آب و هوا پس از کسور بازنشستگی چهارصد و هفتاد و پنج تومان و چهار ریال و دهشahi است . دست منhem باصطلاح چسبناک نیست و بقول بعضی کارمندان «درآمد» دیگر ندارم و با این حقوق تسلیم بلاشرط یک خانم «انتلکتوئل» هستم .

خانم گفت ... شما بایستی چهار صد تومان از حقوق خودتان را بمن بدھید و بقیه را برای مخارج منزل و لباس خودتان بردارید من که یک خانم انتلکتوئل هستم برنامه‌ای ترتیب میدهم که این پول hem به لباس من برسد و hem به برنامه غذائی یک خانواده دو نفری از تیپ انتلکتوئل .

خانمی از تیپ انتلکتوئل

گفتم .. اشکالی ندارد و با خانم بهر نحو بود کنار آمدیم و بنا شد که خانم انتلکتوئل فی المجلس یک برنامه غذائی بنویسد و همین کار را هم کرد و برنامه غذای یک خانواده از تیپ انتلکتوئل اینطور از آب درآمد :

شنبه - صبحانه : نان و کره و عسل - ناهار : کنلت دسته دار -

شام : ساندویچ مرغ .

یکشنبه - صبحانه : نان و کره و عسل - ناهار : ته چین مرغ -

شام : بیفتک .

دوشنبه - صبحانه : نان کره و مربا - ناهار : ژیگو - شام :

جو چه کباب .

سهشنبه - صبحانه : نان و کره و عسل - ناهار : چلو کباب - شام :

املت .

چهارشنبه - صبحانه : نان و کره و عسل - ناهار : پلو خورشت

شام : بیف استرو گانیف .

پنجشنبه - صبحانه : نان و کره و عسل - ناهار : باقلاء پلو با گوشت

بره - شام : کباب بره .

جمعه - صبحانه : نان و کره و عسل - ناهار : چلو کباب - شام

پلو خورشت .

بعد از تنظیم برنامه گفتم . خانم خیال نمیفرماید که این برنامه

برای سرما گشاد است ؟ آخر خانه خرس و بادیه مس ؟ من اصلاحنمی-

دانم ته چین مرغ چه مزه ای دارد ؟ این خوراک ایرانیست ؟ اسپانیولی

است ؟ اروپائیست ؟

 خانمی از تیپ انتلکتوئل

۲۰۷

خانم چشمها را بطرف من دراند و بالحنی قاطع و برنده گفت :
 - کافیست . یک خانم از تیپ انتلکتوئل میداند چکند ؟ منتظر
 خورده فرمایش شما نبودم .

دیدم نخیر سنبه پرزورست و خانم گربه را در حجله کشته است .
 مثل بچه آدم خاموش شدم و با خودم گفتم شاید خانم انتلکتوئل من
 ملک پدری دارد و میخواهد یک شکم سیر از این غذاهای ایده آل بمن
 بخوراند ؟ چرا بخل بورزم .

بهر حال چهار هزار ریال حقوق حلال خودم را دو دستی تقدیم
 خانم کردم و با منتظر اقدامهای شکم پرورانه خانم انتلکتوئل نشستم .
 فردای آنروز خانم دود از دل آشپزخانه درآورد و خانه ما را
 نورباران کرد . مرتب مرغ و برهای بود که در خانه ما برای اولین بار
 مقتول و مجروح میشد .

بنده غذا ندیده مثل سگ بجان مرغها میافتادم و بجان خانم
 انتلکتوئل دعامیکردم .

با خودم میگفتم .. چقدر احمق بودم که آنقدر دیر زن گرفتم
 اگر من ده سال پیش متأهل شده بودم و با یک چنین خانمی از تیپ
 انتلکتوئل ازدواج میکردم . آن شکم من آرامگاه ابدی هزاران مرغ
 وجوده بود . ای خاک برسم که باین گنج مراد دیر دست یافتم .
 آقا چشمان روز بد نبیند . روز دهم برج بود که خانم گفت

کلک تمام چهارصد تومان کنده شد !

- بقدرتی حالم بد شد که مپرس میخواستم بنشیم و بحال روز
 خود زار زار گریه کنم .

خانمی از تیپ انتلکتوئل

بخانم انتلکتوئل گفتم ... دیدی آخر چه خاکی بس رما ریختی؟
صد دفعه گفتم ... مرغ خوردن بما نمی آید. مرغی که انجیر میخوره
نوکش کجه .

خانم گفت .. کی میگه کجه ؟
گفتم .. حالا میگوئی چه کنیم آیا تا آخر برج باید مثل حواصیل
باد بخوریم ؟

خانم خودش را از تک و تا نینداخت و گفت .. کافیست. یک خانم
انتلکتوئل میداند چه کند ؟
گفتم .. ببینیم و تعریف کنیم .

خانم انتلکتوئل نشست و برنامه‌ای باین شرح نوشت :
شنبه - صبحانه : نان خالی - ناهار : عدسی - شام : رقص آنا .
یکشنبه - صبحانه : ورزش سوئدی - ناهار مطالعه کتب تاریخی -
شام : سالاد بدون آبلیمو و روغن زیتون
دوشنبه - صبحانه : خنده‌های دست‌جمعی - ناهار : شنیدن موسیقی
از رادیو - شام : پیاده‌روی در هوای آزاد .
سهشنبه - صبحانه : ورزش برای تقویت عضلات شکم ! - ناهار :
چند بر گ کاهو - شام : خواب توأم با موزیک .
چهارشنبه - صبحانه : نفس عمیق - ناهار : سوپ عدسی - شام
شنیدن صفحات کلاسیک از رادیو .
پنجشنبه - صبحانه : استحمام با آب سرد - ناهار، دو تا بیسکویت
شام : مهمانی منزل دوستان .
جمعه - صبحانه : چای بدون قند - ناهار دو تا بیسکویت - شام :

 خانمی از تیپ انتلکتوئل

۲۰۹

گردش سرپل تجربیش .

ما از برنامه خانم نصرت‌الله خان سخت بخنده افتاده بودیم و
نصرت‌الله‌خان با آه و ناله ادامه داد :

– بله دوست عزیز: حالا فهمیدی چرا لاغر شدم .

بنده مدت بیست روز از ماه مرتابم و هنوز موفق نشده‌ام این
برنامه لعنتی را بهم بریزم یعنی از شما چه پنهان جرئت‌ش را ندارم .

چکنم..؟ چه خاکی سرم بریزم؟ من بایک خانم از تیپ انتلکتوئل
ازدواج کرده‌ام .. اما متأسفانه از تیپ «انتلکتوئل» بدلی !

ضد ضربه، ضد وقت!

دوستم میگفت :

وای خدا چه خاکی بسر و کلهام بریزم ؟ عروس خانم خیلی
 خوشگل بود آبله هم درآورد بدرشتی فندق !
 بنده خیلی پر حافظه بودم یک ساعت هم نصیب شد که صد رحمت
 به پیهدون !

بقول شاعر «نی غلط گفتم» یک ساعت نخریدم بلکه متجاوز ازده
 تا ساعت خریدم از بهترین کارخانه تا بدترین مارک – صد لعنت به
 «بدهاشون» که اصلاً خوب تو شون نبود !
 اصلاً من از دوچیز در زندگی شانس نیاوردم زن... و... ساعت!
 مثل اینکه در زندگی من این دونورین نیرین شباهت تمام و وجه
 اشتراک عجیبی باهم دارند .

ساعت من گاهی جلو میرود ... خانم من هم در راه رفتن از من
 و بچه هایم جلو تر میرود - در مدد جلو میروند در خرج کردن با سرعت
 سر سام آور جلو تر از من حرکت میکند و هزار چیز دیگر.

گاهی ساعت من عقب میافتد ...

متعلقه بنده هم از خانه‌داری عقب است - از بچه‌داری عقب است
از شوهرداری عقب است و بقول عربی خوانها : فعلله و تفعله ساعت
مفز خراب و کارخانه خراب عقربه خراب و همه چیز خراب من بیشتر
اوقات میخوابد - والده بچه‌هاهم درخواب غفلت فرومیروند و اگر دنیا
را آب ببرد او را خواب میبرد .

باین کارهم کاری نداریم .. منم واقعاً آدم سفیهی هستم‌ها ! بخيال
خودم آمدم از ساعتم گله کنم ترمزا زدستم در رفت و دم‌لای تله دادم و خانم
را دشمن خونی خودم ساختم !

اگر پرچانگی و حاشیه‌روی خودم اجازه بدهد باید عرض کنم
که این بنده شرمنده از دست ساعت‌هایی بجان آمدم ، آبرویم بر سر
ساعت رفت . حیثیت و اعتبارم بر سر ساعت رفت ، هر بد بختی بسر من آمد
از دست این یک پشت ناخن صفحه و این عقربه‌های نیم‌وجبی آمد .
آقا باور بفرمایید دروغ عرض نمیکنم یعنی دلیل ندارد بنده در
حضور جنابعالی پشت سر ساعتم غیبت کنم !

هر چه قربان صدقه ساعتهای مختلف خود رفتم در کارشان تأثیر
نکرد ... تشویق نامه صادر کردم اثر نداشت از کار بر کنارشان کردم
و ساعت جدید استخدام کردم جدیدی از قدیمی بدتر از آب در آمد و
درست مثل این بود که تمام ساعتهای موجود در مغازه‌ها علیه من اعتصاب
کرده‌اند و باهم قرار گذاشته‌اند که تا بدست من رسیدند دو عقربه را در
یک کفش بفرمایند و مرا از کوره در کنند و کارم را بهم بریزنند .

چندسال پیش یک ساعت خریدم و بدمستم بستم.

**البته میدانید ساعت هم مثل آدمیز اد است تا گوشمالیش ندهی
کار نمیکند! بهمین جهت هر روز صبح با کوک، ساعتم را گوشمالی
میدادم ولی باز کار نمیکرد.**

از شما چه پنهان از بسکه فروشند ساعت تعریف این ساعت را
پیش من کرد اعتقادی عجیب نسبت ساعت «جدید الخریداری!» در
من ایجاد شد - هر چه مردم و دوستان میگفتند: بابا ساعت را بینداز
توی خندق قبول نمی کرم - من دچار «حسن نیت» بودم و ساعتم
میرفتار «سوء هاضمه!

درست مثل مدیر کلی که بالای کارمندی داشت قسم میخورد و کارمند
دزد هم زیرجلی کار خودش را میکند.

من باور نمیکرم که ساعت گرانقیمت من وقت و ساعت را بمن
دروغ بگوید - او هر وقت را بمن نشان میدادمن همانرا بمردم میگفتم.
خوب یاد هست یکی از شبها شاید سه ساعت از شب میگذشت -
یکی از رفقا گفت فلانی ساعت چند است؟ من نگاهی ب ساعتم کرم و
دیدم سه ساعت از «۱۲» میگذرد، بدوستم گفتم: یا سه ساعت از نصف شب
میگذرد یا سه ساعت بعد از ظهر است؟

او خنده ای کرد و گفت: حالت خیلی خرابه؟ حالا نه «سه بعد
از ظهره» نه «سه بعد از نصف شب».

باو پرخاش کرم و گفتم:

تفهمیدم چطورشد؟ اهانت ساعت من؟!... ساعت ضدصر به

ضد مغناطیس - ضد آب - ۱۷ سنگ - فنر نشکن! ساعتی که اولین ساعت دنیاست؟

گفت: کم تبلیغ کن آخر هیچ دیوانه‌ای قبول میکند که اول شب، سه ساعت بعد از ظهر یاسه بعد از نیمه شب باشه؟ برو عقلتو باد - بندی کن.

بدوستم محل نگذاشتم بعداً دانستم که ساعتم خوابیده بهر حال فردا شد باخانمی که اورا سالها میپرسیدم وقصد ازدواج با اوراداشت بعد از چند ماه مصادف شدم.

حال و احوال و خوش وبش کردیم و دل دادیم و قلوه گرفتیم و قرارشد که ساعت شش بعد از ظهر فردا جلو سینما متروپل همدیگر را به بینیم.

فردای آنروز به ساعت نگاه کردم پنج و نیم از ظهر بود. سر و صورت را صفائی دادم و برآه افتادم تا به جلوی سینما متروپل رسیدم. بنتظر خودم بقدر یک ساعت و نیم ایستادم نیامد. از رهگذری پرسیدم آقا ساعت چند است؟

گفت: یازده و نیم.

- یازده و نیم؟

- بله!

- فقط نیم ساعت داریم به نصف شب؟

- بله.

با خودم فکری کردم و یک ساعت و نیم معطلی تقریبی را از یازده و نیم کم کردم دیدم عجب؟ روی حساب سر انگشتی من بجای ساعت

شش ساعت نه جلو سینما آمده‌ام – بساعتم نگاه کردم دیدم ساعت من
شش و پنج دقیقه‌را نشان میدهد فهمیدم ساعت من کند کار کرده و روی
این حساب بندۀ سه‌ساعت‌دیرتر از موعد مقرر بهمیعاد آمده‌ام و معشوقه
آمده و رفته است.

عصبانی شدم و بساعتم گفتم : لامصب آخر تو لاک پشتی ! مورچه
سواری هستی ؟ این چه طرز کار کردنه ؟ تو که پاک داری منود کوراژه
می کنی ؟ .

آنقدر از این حرفا زدم و عصبانی شدم که یکمرتبه تحت تأثیر
قرار گرفتم و با مشت روی ساعت کوبیدم و با همان مشت اول ساعتم
خورد شد و برای اولین بار معنی ساعت «ضدضربه»! را هم فهمیدم!
فردا یکساعت دیگر ساخت کارخانه دیگر خریدم و خوشحال
شدم که این هستخدمن جدید بهتر خدمت خواهد کرد .

فردا : بساعت «جديدالتهیه»! ساعت شش و نیم صبح باداره رفتم
و دیدم دفتر را جمع کرده و مرا غایب گذاشته‌اند .

به رئیس انتظامات اعتراض کردم که بابا اکنون تا شروع کار اداره
مقداری مانده چرا مرا غایب گذاشته‌اید ؟
گفت با بامثل این که از «مافى الجمجمه»! خبری نیست آقاجان
الآن ساعت نه و نیمه !

وقتی ساعت را با و نشان دادم گفت بابا این ساعت نیست این پیه-
دونه ! الان به ساعتی نگاه کنی نه و نیمه .

آنقدر پیش او عجز و لابه کردم تا غایب مرا پاک کرد و داخل
اطاق شدم .

پس از آند کی که پشت میز نشستم ساعت نگاه کردم ، دیدم
یک ساعت بعد از ظهر است .

مثل بچه آدم بدون اعتنا از اداره خارج شدم و بمنزل رفتم .
فردا یک ورقه بدستم رسید که در آن شرحی به امضای مدیر کل
بمن نوشته بودند .

باین مضمون !

آقای ...

چون روز گذشته دو ساعت زودتر یعنی در ساعت یازده صبح محل
کار خود را ترک کرده اید لذا از این تاریخ منتظر خدمت میشوید .
یکمرتبه ششم خبردار شد و فهمیدم ساعت بد ادای من بعد از
اینهمه عقب کار کردن یکمرتبه بفکر جبران مافات افتاده و چهار نعل
بجلو دویده و دو ساعت جلو افتاده است و ساعت یازده را بمن یک ساعت
بعد از ظهر نشان داده است . بهر جهت از تحسی ساعت دوم هم منتظر
خدمت شدیم و دستمان از اداره کوتاه شد . حالا اگر شما جای من
بودید بهر چه ساعت و آرزو دار ساعت است بد نمیگفتید ؟ ...

چاره نبود ! دندان روی جگر گذاشتم مثل عقرب گزیده از
عصبانیت جفتک مینداختم و دم نمیزدم .

از اداره که بیکار شدم بی پولی بمن فشار آورد و فکر کار آزاد
افتادم - کار آزاد هم پول میخواست و بنده هم از بی پولی روی یک
«دهشاهی» ده تا معلق میزدم - با جبار تنها فرش اطاقم را بمبلغ دوهزار
تومان فروسم زدر صد کار آزاد برآمد .

یکشب در روزنامه آگهی مزایده ای خواندم که مقداری «گونی»

را از طریق مزایده بفروش میرسانند و برخلاف معمول قید شده بود که شرکت کنندگان در مزایده میباشند حتی در جلسه حضور یابند. و در صورت عدم حضور «سپرده» بتفع اداره هر بوطه ضبط خواهد شد. ساعت تشکیل جلسه مزایده هم هشت صبح روز بعد و مبلغ سپرده پنج هزار ریال بود.

مثل بچه آدم پانصد تومان بصندوق اداره علیه ما علیه دادم و تصمیم گرفتم که ساعت هفت صبح فردا از رختخواب برخیزم و بر روم که ساعت ۸ در جلسه باشم.

صبح ساعت را نگاه کردم ساعت ۶ بود یک ساعت دیگر نگاه کردم «شش و نیم» بود دو ساعت دیگر نگاه کردم «هفت وربع کم» بود خلاصه باندازه هشت ساعت گذشت تا ساعت هفت شد!

من با اینکه حس میکرم در هر ساعت وقت که میگذرد ساعت زرنگ! من یک ربع راه میرود باز بحکم سادگی و بعبارت عامیانه تر ساده لوحی و احمدقی نمیخواستم قبول کنم که ساعت من خوب کار نمی‌کند.

امان از این «حسن ظن» که پدر انسان را در میآورد. هر کس با «حسن ظن» وارد اجتماع میشود انقدر پشت پا میخورد انقدر فریبیش میدهدند تا کم کم در او آخر عمر یک مجسمه سوغظن میشود و متوجه می‌گردد که تازه جا تراست و بچه نیست و یک عباسی برای رضای خدا ته جیبیش نماند!

منهم بعلت همین «حسن ظن» خاک بر سر نشستم و از روی ساعت خودم سر ساعت هفت بطرف اداره مزبور حرکت کردم هنگامی رسیدم

ضد ضربه، ضد وقت

۲۱۹

که دیدم جلسه که هیچ بلکه اداره هم تعطیل شده و هنوز عقر به ساعت من مثل میخ روی نمره «هفت» ایستاده و معلوم شد مدتبیست که ساعت من خوابیده و «شمد» را روی سرش کشیده تا سرما نخورد!

خواننده عزیز امیدوارم بچههایت بروز من نیفتند. لطفاً کمی صفحه کتاب را دور از صورت بگیر، میترسم که از ناله سوزان هنر و صورت تو هم خدای ناکرده آتش بگیرد.

سلامتی شما پانصد تومان من هالو بتفع دولت ضبط شد. سپرده اش را من دادم و منافع اجناش را حسن وحسین برداشت، خدا بر کت بدهد باین کاسبی! اگر حساب دستان باشد هزار و پانصد تومان دیگر برای من ماند و یک دنیا بد بختی!

ساعت را با عصبانیت از دستم باز کردم و در «آب انبار» انداختم و «ضد آب» را به دست «آب» سپردم

دوباره ساعت دیگری خریدم و تصمیم گرفتم مثل ساعت دومی برای همیشه سرم را زیر آب کنم و از این شهر فرار کنم.

مبلغی دادم و یک بلیط هوایپما خریدم که ساعت شش صبح در فرودگاه باشم.

خالص و پوست کنده این ساعت سوم هم علاوه بر ضد آب و ضد مغناطیس و ضد ضربه «ضد وقت» هم از آب درآمد و ساعت حرکت را وقتی بمن نشان داد که هوایپما از ماوراء کوهها هم گذشته بود و مبلغ کثیری از موجودی بنده بدشانس به چنگ کمپانی افتاد و پس ندادند و من با چشممان اشک آلود و اعصاب متشنجه و قیافه اندوهگین با جامدان سرخر را کج کردم و وقتی با شهر رسیدم دیدم این ساعت‌های ضد بشر

همه‌چیز مرا از دستم گرفته‌انداز اداره بیرون نم کردند بعلت دیر رسیدن
پول را در مزایده بتحقیق صندوق ضبط کردند به‌سبب تأخیر ورود و پرواز
هوای پیما پول را پس ندادند و داغ مسافرت بدلم ماند تنها معشوق و
محبوب من از دستم رفت خواننده عزیز الان سخت بعضی گرفته می‌خواهم
سر بکوه و دشت بگذارم . بله می‌روم بجایی که عرب رفت و نی‌انداخت
می‌روم بجایی که کسی از من وقت وساعت نخواهد ای ضربت خدا بر
شما ساعتهاي ضدصر به، اى قلوه سنگ برس وارد کنند گان ساعتهاي
هفده سنه . اميدوارم عقربه‌های اين ساعت هم بصورت عقرب جراری
در آيد و به بند جگر وارد کنند گان ساعتهاي قلابی بزنداي بشكند
گردن كمپانی ساعتهاي فتر نشكن !

آب در کوزه و ....!

تقی خان هر روز که از خانه خارج میشد مانند آدمهای فلوس
خورده سگرهایش تو هم بود . همه میگفند انگار با خودش هم
قهر است .

وقتی از او میپرسیدند چرا انقدر بدعتقی ؟ .. میگفت از دست
زنم ! بخدا این زن نیست بلاست ... بر پدرش صلوات که ازدواج را
اختراع (!) کرد ... موش بسوراخ نمیرفت جارو هم به دمش
می بست !

من خودم از اول گوشت تلخ بودم یک زن گوشت تلخ هم نصیبم
شد !

مینو خانم زن تقی خان هم در نارضایتی از ازدواج دست کمی از
شوهر محترم شن نداشت . هر وقت تنها میشد بقدر یکدوره تسبیح بهمسر
عزیزش یعنی جناب تقی خان فحش میداد و از بخت بدخود ناله میکرد .
از اینکه در دست تقی خان زندگانیش تباہ شده است اظهار

ناخشنودی میکرد و بهر حال زندگی برای هر دوی آنها تلخ و غیر قابل تحمل شده بود .

از شما چه پنهان - این یک جفت زن و شوهر محترم و محترم قبل از ازدواج یک جفت رومئو و لیت وطنی و یک زوج وامق و عذرای دست باف بودند !

چه شبها که دزد کی در کوچه‌ها و پس کوچه‌ها و در پناه دلانهای تاریک - در کنار جویهای بی آب با هم راز و نیاز کرده بودند - نامه‌هائی بود که با شور والتهاب بین آنها رد و بدل می‌شد - هر وقت بهم میرسیدند طبق معمول هزاران کلمات عاشقانه که در قوطی هیچ عطاری پیدا نمی‌شد تحويل هم میدادند :

- اوه ... ای ایده آل من ! ای کبوتر سیاه و سفیدم ! ای مینوی عزیز ! آیا ممکن است تو مال من باشی ؟

گمان نمی‌کنی که من از هجرت تو بمیرم وبالآخره دیگران دست در آغوش تو در آرند !

- اوه ... تقی ! بخدا من مال توام . اگر پدر و مادرم بخواهند شوهری بجز تو برایم انتخاب کنند خودمو با تیغ ژیلت می‌کشم ! تقی عزیز تو چقدر مهر بونی ... مطمئن باش من همیشه مال توام .. همیشه ...

از این جملات حاضر آماده و تهیه شده در شیشه‌های صد گرمی (!) فراوان تحويل هم میدادند .

بهر حال آنها دوجوان دم بخت بودندو گرسنگی نخورده بودند تا عاشقی از یادشان برود .

هر دو برای هم یقه‌درانی میکردند - هر دو دیگری را ایده‌آل خود میدانستند.

این یکی بدون وجود آن یکی خواب و خوراک و پوشاك و حمام رفتن را برخود حرام میدانست و این یکی دور از آغوش دیگری دنیا را برای خود قفس و تله‌موش حساب میکرد!

لابد خواهید پرسید که این دو دلداده بسته‌بندی شده‌فابریک (!) بچه علت بعد از ازدواج از هم دلتنگ و ناراحت شده بودند ...؟

خوب... زن و شوهرانی که پیش از ازدواج عاشق یکدیگر بوده اند جواب‌شما را خوب میدانند؟ عشق خیال میکنند که بعد از ازدواج هم همان ادا و اطوار های زمان عاشقی ادامه خواهد داشت.

آنها خیال میکنند که بعداز ازدواج هم‌هنگام ظهر معشوقة طبق معمول با صورت دودزده و موهائی که بوی آشپزخانه میدهد دیزی را دردست خواهد گرفت و بایک آواز اپرا بسوی عاشق خواهد آمد و پس از یک سلسله نمایشهای تراژدی و ژست‌های سینما اسکوپ بالحنی پر احساس خواهد گفت:

- اوه .. ای شوهر مهربان ... امروز ظهر که با تو آبگوشت نخودولو بیا میخوریم یکی از روزهای فراموش نشدنی من است و شوهر هم جواب خواهد داد :

- به به... ای سرچشم‌آرزوها.. ای دیزی عشق ! ای آبگوشت محبت ! چقدر تو خوشمزه‌ای ... ! عزیزم پیاز را بمن برسان که به احساسات درونیم پاسخ بدهد !

نه خواننده عزیز ! متأسفانه بعداز ازدواج چنین توقعی از همسر

خود داشتن مسخره است ... ازدواج شروع یک زندگی حقیقی و دور
از ایده آل است و کسانیکه توقع عشق بازی و دوام عشق و عاشقی
را بعد از زناشوئی دارند مردمی نادان و کم تجربه اند واین راهی که
میروند بهتر کستان هنری میشود !

تقی خان و همسرش هم چون از این گونه توقعها از یکدیگر داشتند
پس از واقعیت زندگی - یعنی پس از ازدواج عشقشان دبه کرد و می-
خواستند کما فی الساق و بقول دوستی کما فی الپیش بر فراز ابرهازندگی
کنند والا باور بفرمایید در واقع جز این گلهای از هم نداشتند و بیهوده
یکدیگر را بدخلق و بد زبان و بی اعتماد و لچر و شلخته خطاب میکردند
و گر نه از نظر واقعیت زندگی هر دوزن و مردی پسندیده و دوست داشتند
بودند و آب در کوزه داشتند و بی سبب تشنگ لب میگشتد !

بله ... هردو پیش خود تصمیم گرفتند که بدون اطلاع دیگری
در طلب همسر مورد پسند خود برآیند . بدنبال این منظور یکشب در
روزنامه‌ای در ستون « قلبها با یکدیگر حرف می‌زنند » این دو آگهی
چاپ شده بود :

مردی هشتم در حدود سی سال، سبزه با نمک - تحصیلکرده
عالقمند به خانواده - حساس و حقوقی در حدود ماهیانه ده هزار
ریال است به کتاب و مطالعه علاقمند و مایل به خانمی که در حدود
بیست و پنج سال داشته و حساس و اهل مطالعه باشد ازدواج کنم.
امضاءت - ق نشانی صندوق پستی شماره ...

آگهی دومی :

زنی هشتم بیست و پنج ساله علاقمند بزندگی تحصیلکرده

زیبا و دوست داشتنی - احساساتی - بکتاب و مطالعه نیز علاقمند
ومایل به امدادی در حدود سی سال - سبزه روکه حساس و تحصیل کرده
و اهل کتاب و مطالعه باشد ازدواج کنم . امضاء : م ... نشانی
صندوق پستی شماره ...

غروب آنروز تقی خان در سر راه و مینو خانم دم منزل هر یک
روزنامه‌ای خریدند و با ولع ، گرم خواندن همان ستون شدند .

چشم تقی خان به آگهی خانمی که شرایط مورد پسند اوراد است
افتاد و آگهی مردی واجد شرایط پیشنهادی مینو بود نظر او را جلب
کرد و طی نامه‌ای «راندوو» گذاشتند که در یکی از پس کوچه‌های شهر
همدیگر را ببینند .

یک ساعت که به ساعت مقرر مانده بود تقی خان در محل کار خود
به سرو صورت و کراوات خود و رمیرفت و مینو خانم در منزل جلو آئینه
گل رخسار را به سبزه آراسته می‌کرد . به خط ماتیک و رمیرفت . صورت
را گریس کاری می‌کرد . سالک را بتونه مینمود . گردن را آب پینه می
زد و بالاخره در ساعت مقرر هردو در کوچه مورد نظر که بقول معروف
پرنده پرنمیزد و تاریکی مدهشی همه‌جا را فرا گرفته بود و چشم چشم
را نمیدید تقی خان و مینو خانم یا بعبارت دیگر دوشیح که هر کدام برای
دیگری ظاهرآ ناشناس بودند بهم رسیدند و هر کدام سعی می‌کردند با
بیانی گرم و جملاتی دست چین باهم گفتگو کنند :

- شما خانم «م» هستید ؟

- بله ! شما هم آقای تدق ؟

— بله . خوشوقتم .

— اوه این کوچه چقدر تاریکه ؟ من بکلی از دیدن شما محرومم.

— بله... این حرمان نصیب بنده هم هست ولی باز افتخارشندین صدای شمارا دارم - همین برای من کافی است .

— متشکرم . خوب چون بنده خیلی کار دارم و باید مرخص شوم وقت شما را نمیگیرم .

— خواهش میکنم .

— بنده چون میخواهم واقعاً یک زندگی دلخواه و وجودان پسند را شروع کنم باید حقیقتی را برای شما بگم .
خواهش میکنم .

— من تمام صفات و مشخصاتی را که در آگهی نوشته اید دارا هستم و فقط باید عرض کنم که فعلاً شوهر دارم و بعلت ناراحتی ازاو میخواهم طلاق بگیرم و با شما که دارنده خصوصیات مورد نظر من هستید ازدواج کنم و چون شوهر دارم واز همه جهت متعلق باوهستم قبل از شما تمنا میکنم در صورتی که میخواهید باهم به صحبت ادامه بدھیم مراعات متناسب و نژادگان را بفرمائید .

— البته ... چقدر خوشوقتم که با یک خانم اصیل و نجیب و آبرومند که او هم مانند من متعلق بدبیریست رو برو هستم .

— عجب شما هم زن دارید ؟

— بله ! بنده هم متاهل هستم وزندگی با او مرا خسته کرده بود خواستم با تجدید فراش زندگی بهتری را شروع کنم و بنده هم میخواستم عرض کنم تا زندگی مجدد یا بد یا خوب متعلق به خانم دیگری هستم و

آب در کوزه و ...

از پیشنهاد شما بسیار خرسندم و یقین دارم که همسر دلخواه و مطلوب من خواهد بود. واقعاً شما چه خانم خوبی هستید من باید بخودم تبریک بگم.
 – بنده هم به همچنین! من ایمان دارم که شما در آینده شوهر خوبی برای من خواهید بود.

– امیدوارم...! خوب پس با اجازه شمامن از امشب آتش اختلاف را با خانم دامن میز نم و نتیجه هرا طی نامه ای بشما اطلاع میدهم تا در روزی که تعیین بفرمائید در همینجا منتظر ملاقات شما و تهیه مقدمات ازدواج خواهم بود.

– بسیار خوب! من هم مانند شما آنقدر ماده اختلاف را غلیظ خواهم کرد که شوهرم مجبور شود مرا تا چند روز دیگر طلاق بدهد و در آن شب بهمینجا خواهم آمد و دیگر عرضی ندارم ..

– خیلی خوشوقتم - پس چون این کوچه تاریک است و امکان دارد خدای نکرده در چاله بیفتید اجازه بدھید که شما را تا نزدیک روشنائی برسانم .
 ... مانعی ندارد .

دوشبح در سیاهی و حشت زای شب بر اه افتادند و از اتفاق در وسط کوچه که رسیدند نور نیمنگی که از پنجره اطاقي بخارج میتا بید روی چهره حضرات افتاد و دریک لحظه هم دیگر را شناختند و از این تصادف باور نکردنی قدرت تکلم از هر دو گرفته شد و زبانشان از این اتفاق عجیب بند آمد . پس از گذشت چند ثانیه هر دو بالکنت لب به سخن باز کردند :

– اوه ... - تقدیق تقدیق تقدیق جان تو تو تو توئی؟!

– اوه مین مین مینوی عزیزم توئی .

– چه تصادف خوبی ؟

– بله ! چه تصادف خدا پسندانه‌ای !

– باور کن از امشب فهمیدم که تابحال دراشتباه بودم و تو همان
شوهر دلخواهی بودی که میخواستم .

– بله ! منم باشتباه خودم پی بردم - من زنی بخوبی تو دارم و
خودم را ناراحت میکنم .

– تقی جان ! هرچه من میخواستم در آگهی توبود و هرچه تودر
زندگی آرزو میکردم همانهاست که در من وجود دارد . بیهوده مابدنیال
مطلوب مجھول میرویم .

– پس چرا خودمان را اینطور ناراحت میکنیم از امشب خیال
کن من شوهر جدید توهستم و منم خیال میکنم که توهمسر تازه‌منی:
ما هردو آب در کوزه داریم و تشنۀ لب میگردیم - توهمانی که من می
خواهم و من همانم که تو بدنالش میگردی امان از این تازه طلبی‌های
بیجا . نزدیک بود کاخ سعادت ما خراب شود - بیا از این بعد صمیمانه
همدیگر را دوست بداریم .

– قربون تو تقی جون !

– او خ جیگرم !

در تاریکی شب دو تالب حلالوار و مشتا قانه بهم چسبیدند و صدای
خفیف یکبوسه ممتد و طولانی و عشق‌انگیز سکوت شب را بهم زد ...
یک ساعت بعد رختخوابی در کنار حوض منزل تقی خان روی
تخت چوبی افتاده بود و قلبهاي ذوق زده باهم حرف میزدند :!

از اینجا رونده از اونجا مونده!

حاج میرزا علی اصغر از آن دم بریده‌های هفت خط ولی ظاهر -
 الصلاح بود - ظاهرش با باطنش مثقالی هفت صنار فرق داشت - ظاهراً
 متقدی بود و در باطن شقی - در جلوت لعنت بر شیطان می‌گفت و در خلوت
 با ابلیس طاق یا جفت بازی می‌کرد - او هم دنیارا این طور فهمیده بود
 و به کوچکترها هم همیشه می‌گفت اگر میخواهید خرتان از پل بگذرد
 ظاهر خود را حفظ کنید و طابق النعل بالالاغ ! مثل گر به باشید در وقت
 باران آمدن آهسته و باطمأنی نه از کنار دیوار و روی خشکی راه بروید
 و هنگام ماهی گرفتن شبانه تا نصف تنه را در آب فرو کنید !

- خوب ... ! اینهم برای دورنگ‌ها و دوره‌ها فلسفه‌ایست ...
 حالا اگر به مذاق بnde و جنابعالی خوش نمی‌آید امریست جدا گانه !
 اما باور کنید که گاهگاه چنان دم این موش مرده‌های حقه باز
 لای تله می‌افتد که صدای ونگ و نگ آنها تاهفت آبادی می‌رود ...

حاج میرزا علی اصغر ۴۰ سال را شیرین داشت ولی « بعلل فنی ! »
 هنوز زن نگرفته بود و سال گذشته هم که بفکر ازدواج افتاده بود میخواست

ضمن ازدواج تجارت کند و نفعی ببرد بعبارت ساده تر دختر یکی از
دم کلقتها را بخانه بیاورد ؟

بدنبال همین نیت همشیره مکرمه خود را بمنزل یکی از تجار
بazar بخواستگاری فرستاد و همشیره او هم طبق معمول خواستگارها
یک کلاع چهل کلاع کرد و درباره ثروت برادر دادسخن داد و بنا شد
که تا آخر هفته کسان عروس برای دیدن داماد به حجره او سری بزند
و بطور ناشناس تحقیقاتی بکنند .

خواهر محترم حاج میرزا علی اصغر از خانه عروس باز گشت
و جریان را برای اخوی تعریف کرد و گفت همین روزها ببازار خواهند
آمد و شما مواظب خودت باش .

حاجی آقا صبح که ببازار آمد حجره را مرتب تر از سابق کرد
و بطور خلاصه سرو وضع خود و حجره را خیلی آبرومند از آب در آورد
و هر لحظه در انتظار ورود خواستگارها سماق میمکید !

فردای آن روز دوتا مرد شکم گنده کیف بدست جلو حجره حاج
میرزا علی اصغر سبز شدند .

— تجارت خانه جناب آقای حاج میرزا علی اصغر اینجاست !
حاج آقا خودی گرفت و سینه‌ای صاف کرد و با وقار و افاده
محصول گفت :

— بله بله بفرمائید !

آقایان داخل شدند و نشستند و حاج میرزا علی اصغر برای ابراز
شخصیت بیشتر و به رخ کشیدن ثروت قلابی خود قیافه قلابی تری
گرفت و بدون صحبت مجدد با ارباب رجوع گوشی تلفن را برداشت

از اینجا رونده از اونجا مونده

ونمره‌ای قلابی گرفت و با بنگاه معاملات ملکی مجھول گرم چاخان بازی و بقول بازاریها مشغول «ضرب چم!» شد.

– الو! بنگاه رطوبت ...؟

من حاج میرزا علی‌اصغر! سلام آقاجون! قربون من سه روزه پول و حاضر کردم پس اون خونه پونصد هزار تومنی چطور شد می‌ - خواستید برای من بخرید...؟ بهر حال پول حاضره زود خونه رو پیدا کنید معامله‌رو جوش بدید! من ناراحتم.

... باید منزل من آب جاری داشته باشد!!... اون ده‌هزار متر زمین با غصبای هم برای من بفروشید... من بپوش احتیاج ندارم ولی از بس زمین و ده دارم حوصله‌ام از ده هزار هتّر زمین سرفته... فراموش نکنید خدا فس شما!

گوشی را گذاشت و نمره دیگر گرفت و باشا گرد حجره‌موهومی مشغول صحبت شد:

– عباس... پدر سگ مگه من بتو نگفتم زود برو بانک ملی؟!... اون دویست هزار تومن‌و گرفتی...؟ ای جونت بالا بیاد! زود برو بگیر بزار به حساب!... بیا چهارصد هزار تومن هم موجوده ببر بانک بازر گانی!... زودباش بدو دوباره گوشی را زمین گذاشت و نمره دیگر گرفت و گرم شارلاتان بازی شد.

– آقا...! بنگاه اطمینان؟! من حاج میرزا علی‌اصغر... سلام نعلیکم آقا! شما مش رضای دالونداری؟ خیلی خب! آقا فوراً صد لنگه زعفرانو ببرید توی انبار ممکنه بارون بگیره!

چهارصد صندوق هم لاجورد و نیل شیر خوابیده تا یک ساعت دیگر

از اینجا رونده از اونجا مونده

۲۳۵

از راه آهن می آرند تحویل بگیرید تا بعد دستور بدم.

حاج میرزا علی اصغر با نهایت خوشحالی در حالیکه از رل بازی کردن خود خیلی راضی بنظر میرسید بالبختی مکارانه و مصنوعی گوشی را روی تلفن گذاشت و با هزار افاده دست چین اعلا روبه ارباب رجوع کرد و گفت:

– خوب . . . ! خیلی معذرت می خواهم آقایان امری با بنده داشتند:

یکی از آن دونقر با تبسی مظفرانه گفت: بله یکربع پیش خیلی سوال از شما داشتیم ولی الحمد لله با این تلفن های پیاپی مطلب برای ما حل شد.

حاج میرزا علی اصغر بارضایتی عمیق از اینکه آبرو و اعتبار و ثروت خود را بخيال خود بخواستگارها قبولانده است برای اطمینان بیشتر پرسید:

– خوب لطفاً خودتان را معرفی بفرمائید که باهم آشنا بشیما
 – ما مأمور مالیات بدرآمد هستیم! تا این جمله ازدهان یکی از مأمورین بیرون آمد. نفس حاج میرزا علی اصغر بند آمد. حس کرد که یک چیز بزرگی از قلبش پائین افتاد. طاق حجره دورسرش شروع بچرخیدن کرد. بعض گلویش را گرفت یک مرتبه در حالیکه هایهای دست بگریه گذاشت روی پای مأمورین افتاد:

– آقایون بخدا به پیر به پیغمبر هر چه شنیدید دروغ بود! (اوہ اوہ) من گورم کجا بود که کفم باشد؟ خودم بدست خودم پدر خودمو سوزوندم (اوهو اوهو) بارواح خاک پدرم پز دادم. افاده فروختم الهی

زن و بچم دور سرتون بگردند این حرفارو ندیده بگیرین (اوهواوه)
دیدی چه خاکی بسرمشد آقایون بخدا این حرف ا دروغ بود دروغ بود
(اوهواوه) .

مأمورین گفتند : خیلی خب دیگه گریه نکن ما این حرفهارو
نشنیده میگیریم و میریم و گزارش نمیدهیم ولی مواظب باش فردا پس
فردا چند مأمور دیگر برای تحقیق خواهند آمد مواظب باش پیش
اونها هچت باز نشه !

مأموران این مطالبرا گفتند و حاجی از آنها تشکر کرد و آنها
رفتند ولی این صحنه‌سازی حاج میرزا علی اصغر را سخت پکر کرد و
از اینکه باهمه زرنگی کاملاً رودست خورده بود به بخت واقبال خودش
لعنت می‌فرستاد .

فردای آنروز حاج میرزا علی اصغر از ترس مالیات چی‌ها
دکوراسیون حجره و سر و وضع خودرا بکلی تغییر داد .
یک میز شکسته - یک تقویم دیواری پاره - یک بیاض - یک چرتکه -
یک کوزه لب پریده چرک گرفته منظره حجره را تشکیل میداد و لباس
حاجی عبارت از یک کت و شلوار رنگ و رورفته و سر آستین سائیده بود .
حاج میرزا علی اصغر با چنین لباسی در پشت میز چنین تجارتخانه‌ای
با قیافه‌ای عبوس نشسته و در انتظار پیدا شدن سروکله مأموران مالیات
بردرآمد بود تارل مجدد خود را به نحو احسن بازی کند .

یکساعت و خورده‌ای که گذشت یک مردمسن و یک جوان بیست
وهفت هشت ساله وارد حجره شدند و سلام کردند و سراغ حاج میرزا

از اینجا دونده از اونجا مونده

۲۳۷

علی اصغر را گرفتند و البته باید بدانید که این آقایان جز فامیل عروس کس دیگری نبودند.

حاجی بخيال اينکه اينها مأموران ماليات هستند تمام قد جلو آنها برخاست و خود را معرفی نمود و به آنها هم تعارف کرد بشينند.
 تازه واردین نشستند و حاجی آقا صحبت را شروع کرد :

– امری با بنده داشتید؟

مرد مسن گفت :

– بله آمدیم شما را بشناسیم و خدمت شما ارادت پیدا کنیم.

حاج میرزا علی اصغر با ناله وتصرع شروع کرد :
 ای آقا چه ارادتی؟ من کی هستم که شما بخواهید من را بشناسید؟!

– چطور؟

– چطور نداره آقا! من یك آدم بدبرخت و بی چیز هستم که از جان خودم هم سیرم نه کسبی نه تجارتی همین حجره فکسنسی و همین قیافه پیزوری زندگی و هستی مرا تشکیل میدهد.

به تتمه شرافتم قسم برای خرج زندگی یومیه ام لنگم نمیدونم
 این دردهای دلمو بکی بکنم؟

مرد مسن درحالیکه از تعجب چشمهايش گرد شده بود گفت :

– چیز غریبیه! ما شنیده بودیم شما ده و املاک و ماشین سواری دارید. میلیونها پول نقد در بانکها موجود دارید و خیلی چیز های دیگر.

حاجی با دستپاچگی و اعتراض گفت :

– بلا نسبت شما هر که گفت غلط کرد، بگور پدرس خنديد!

از اینجا رونده از اونجا مونده

این چیز هائی که شما میفرمایید بند بخواب هم ندیدم . من از بی
الاغی سوار چینه میشم خونه خرس و بادیه مس ! - من اگر یک لقمه
نونم میخورم از تصدق سر شش هفت تا بچه قدونیم قدم میخورم !

- عجب ! شما زن و بچه هم دارید ؟

- بله آقا از زیر بته که عمل نیومدم من پونزده ساله با ننه بچه
ها مثل کرم میلولیم .

مرد مسن با تعجب بیشتر پرسید :

- آقا مگر غیر از شما حاج میرزا علی اصغر دیگر هم در این
سرا هست !

- نه آقا در این کاروانسرا حاج میرزا علی اصغر فقط یکیست و
آنهم من بد بختم !

خواستگاران با تعجب و حیرت خدا حافظی کردند و حاجی را
که از ایفای رل خود بسیار راضی بود بحال خود گذاشتند و رفتند .

دو روز بعد نامه‌ای از طرف پدر عروس بدست حاجی میرزا علی
اصغر رسید :

آقای حاج آقا !

واقعاً از آن قیافه حق بجانب وریش و پشم شما تعجب میکنیم که
با داشتن زن و هشت بچه خواهر مکاره خود را با یک کامیون دروغ و
چاخان برای خواستگاری دختر بیگناه مردم به این طرف و آنطرف
میفرستید .

آخر از شما قبیح است اگر از مردم حیا نمیکنید از خدا شرم کنید.

برو این دام بر مرغ دگر نه - که عنقا را بلند است آشیانه «حج» سر حاجی از خواندن این نامه بدوران افتاد و درباره آن فکر میکرد که فراش وزارت دارائی یک پیش آگهی بدست حاجی داد و خلاصه آن این بود :

آقای حاج میرزا علی اصغر !
مالیات سال گذشته شما بمبلغ یازده میلیون و پانصد و هفتاد و هشت هزار و دویست و بیست و پنجریال و چهل دینار قطعی است که باستی در ظرف دوماه بپردازید .

حاجی با خواندن نامه مرگبار دوم اعصابش از هم پاشید و از ترس فک اسفلش کج شد و پس از چند ثانیه دراثر سکته در گذشت .

یک ساعت بعد اهل کاروانسرا در حجره حاجی جمع شده بودند و حاجی با نیش باز در حالیکه پشت میز خشک شده بود بدنیا و ما فیها دهن کجی میکرد !!

فی فی خانم پنچر شد!

پلمهای بیشمار بنگاه مستقل «ذوب یخ» شاهد بالا و پائین رفتن
های هر روزه فاطمه خانم بودند.

بیچاره فاطمه خانم گناهی نکرده بود فقط یکشب در روزنامه
خوانده بود که بنگاه مستقل ذوب یخ به پنج تن خانم ماشین نویس
نیازمند است و داوطلبان میباشند برای رفع هر گونه امعان نظر و غرض
شخصی فقط به مدیر کل بنگاه مراجعه نمایند.

– فاطمه خانم که از ماشین نویسهای ورزیده و با سابقه بود و
انگشتانش از یک خروس ارزن جمع کن تندتر روی ماشین تحریر
انجام وظیفه میکرد و سالها هم بیکاری کشیده بود غیر از این آرزوئی
نداشت که در بنگاهی استخدام شود و خرج اتینا را راه بیندازد.

شاید این سؤال برای شما پیش بیاید که : چطور فاطمه خانم با
این سرانگشتان هنرمند و فعال سالها بیکار مانده بود باید عرض کنم
که فاطمه تمام شرائط را دارا بود و دور از جان شما فقط هیکلی بی

قواره وسینه‌ای خشکیده داشت و بهمین دلیل هیچ مدیر کلی حاضر نبود
چنین عضو ناقص‌الاعضاء و کثیر‌الا ضلاعی را استخدام کند.

آخر مدیر کل هم دل دارد - گاهی میخواهد کمیسیونی وسو -
کمیسیونی ! تشکیل بدهد - خدارا خوش نمی‌آید که چشم‌انداز مدیر
کل برجسته نباشد.

فاطمه خانم خوشحال بود که یک مدیر کل پیدا شده و حاضر
است خانم‌های ماشین‌نویس را شخصاً روی بی‌نظری استخدام کند بهمین
علت چندروز متوالی از پله‌های بنگاه مستقل ذوب یخ بالا و پائین رفته
بود و باز باو گفته بودند فردا بیاید.

- بالاخره بدستور همین مدیر کل بی‌نظر یک آگهی دوم دم بنگاه
چسبانندند مبنی بر اینکه بنگاه کارمند مورد نیاز خود را استخدام کرده
است و از استخدام کارمند جدید بکلی معذور است.

تا چشم فاطمه خانم باین آگهی افتاد لب ولوچه‌اش آویزان شد
وسر از پا درازتر بطرف منزل برگشت.

دروسط راه با «ملیحه» دوست چندین ساله‌اش مصادف شدو طبق
معمول احوالپرسی‌های زنانه شروع شد.

- فاطی جون کجایی ؟

- همین گوشه و کنارها !

- آخر من نباید سر از کار تو در بیاورم ؟ کجا میری ؟ کجا می
آئی کجا هستی ؟

فاطمه خانم هم با آه و ناله ناکامیهای مکرر خود را در استخدام
برای ملیحه باز گو کرد.

فی فی خانم پنچر شد

ملیحه که خودش از زنهای کارکشته و ماشین نویس‌های بنگاه
«دود بخار» بود لبخندی زد و گفت :

عجب! بابا تو هم زن صاف و صادقی هستی‌ها! با همین ریخت بلند
شدی و رفتی پیش مدیر کل بنگاه و توقع داری که استخدامت کنند؟.
فاطمه ابرورا درهم کشید و نگاهی به سرتا پای خودش انداخت
و بعد از تحقیقات محلی گفت :

— خواهر! مگه من می‌تونم خودمو گریم کنم!... یا خلقت
خودمو عوض کنم... خب همینم که هستم دیگه...
ملیحه گفت :

— نگفتم ساده‌ای.. آخه جون دلم پاروی حق نگذار حالا فرض
کن تویک مدیر کل...! اگر یک‌زن با این سینه خشکیده پیش تو بیاد
استخدامش می‌کنی؟!

فاطمه با نامیدی گفت : چکنم؟ چاره ندارم.

ملیحه ادامه داد :

— نه جونی هیچ‌کاری بدون چاره نیست من خودم هم یک‌روز
مثل تو در اشتباه بودم و کم کم به راز موقفيت پی‌بردم! اگر گوش‌شناوا
داشته باشی چاره کار دردست منه!

اولاً از فردا خودت را فاطمه معرفی نکن و اسم خودت را بگذار
«فی فی» و در ثانی یک عدد از این پستان‌های مصنوعی جدید که بتازگی
وارد شده بخر و باین سینه خشکیده سرو صورتی بده.

فاطمه خواست حرفی بزند که ملیحه مهلت نداد و گفت :

— اما باید بدلونی که این پستان‌ها اخیراً وارد شده و با تلمبه باد

میشود و سینهات را به راندازه که دلت بخواهد میتوانی برجسته و فربه
کنی و کم آبی و پر آبی این لیموها در دست خود تست.

از من بشنو و فردا یکدانه از این پستانها را بخر و بسند و دوباره
به مان بنگاه ذوب یخ مراجعه کن و اثر معجز آسای این اختراع محیر.
العقل را تماشا کن!

با یکمرتبه امتحان صدق عرايض من بشما ثابت خواهد شد!

فاطمه با تلخی گفت:

دیگر از استخدام بنگاه ذوب یخ گذشته اگر هم باين اسلحه هولم
مسلح شوم باید جبهه جنگ جدیدی پیدا کنم چون از طرف بنگاه آگهی
شده است که از استخدام جدید معدنور است.

ملیحه لبخند شیطنت آمیزی زد و گفت:

— بابا فاطی جون تو خیلی ساده‌ای؟! این حروفها چیه میز نی تو
بدستور من عمل کن تابیینی چهای می بینی؟
از من بشنو فردا دوباره با همان لیموهای آبدار به بنگاه مراجعه
کن و شخصاً بامدیر کل مطلب را در میان بگذار!

فردای آنروز فاطمه خانم دیروز و «فی فی» امروز با سینه
لاستیکی باد کرده و عینک شیک و پیز عالی وارد بنگاه ذوب یخ شد و یکسر
با طاق مدیر کل رفت.

مدیر کل تا چشمش به فاطمه خانم افتاد تمام قد بلند شد و تعارف
کرد و خانم ضمن دست دادن خود را معرفی کرد:

— بندی فی فی!

فی فی خانم پنچر شد

– خیلی خوشوقتم از زیارتتون .

مدیر کل پیشخدمت را احضار کرد و دستور چای داد و در حالی
که نگاهش روی سینه فی فی خانم میلغزید و آب دهان مبارکرا قورت
میداد . واز شعف این پا و آن پا میشد گفت :

خب ! سر کار علیه امری با بنده داشتید ؟

فاطمه خانم که هر بار با بی اعتمانی پیشخدمت مدیر کل مواجه
شده بود واين بار تواضع و تکريم شخص ايشان را میديد خیلی ذوق
زده شد و گفت :

– بله ؛ بنده آگهی استخدام بنگاه را در روزنامه خواندم و
برای استخدام مراجعه کردم و متأسفانه دیدم که دم در بنگاه یک آگهی
چسبانده اند واستخدام جدید را منع فرموده اند .

مدیر کل خنده ای مصنوعی سرداد و گفت :

– اختیار دارید خانم ... البته این آگهی برای غریبه هاست !
و ارتباطی به خودمانی ها ندارد !

فاطمه خانم تحول یافته ! در دل با خود گفت : عجب !
فی فی خانم تو از کی با آقای مدیر کل شیرخوردی که با ايشان
خودمانی شدی ؟ خودمانیم این باد تلمبه همه کارها را درست کرده ها !
مدیر کل دیگر تأمل نکرد و انگشت سبابه را با ژست « مدیر
کلانه » روی تکمه زنگ گذاشت و پیشخدمت مثل « علیورجه » داخل شد .

– فوراً رئیس کار گزینی را بگید بیاد !

– چشم قربان !

بعد از یکدقيقة رئیس کار گزینی مثل اجل معلقی سرسید و

تعظیمی انداخت ، و مثل مجسمه ایستاد و مدیر کل صحبت را شروع کرد :

– خانم فی فی خانم دختر خاله بنده هستند و مدت‌ها در بنگاه‌های مختلف از جمله بنگاه‌های لجن‌شناسی ! – الاغداری ! – سوسک‌پروری ! خدمت کرده‌اند و بسیار بسیار ساعی و صدیق هستند و از شما می‌خواهم همین الساعه حکم استخدام ایشان را باحداً کثر حقوق با استفاده از بدی آب و هوایا ! بنویسید و بیاورید پاراف کنم هر چه زودتر !

رئیس کارگزینی تعظیم مدیر کل پسندانه‌ای کرد و عقب عقب رفت و از اطاق خارج شد و مدیر کل مشغول نوشتن نامه‌ای شد و ضمناً بخانم گفت چائی را میل بفرمایید فی فی خانم علاوه بر باد پستان مصنوعی بادی هم در آستین انداخت و مشغول خوردن چای شد و در دل گفت :

آفرین بر تو ای پستان مصنوعی همین تو بودی که مرا از هفت خوان گذراندی و با مدیر کل دختر خاله کردی و بحداً کثر حقوق رساندی ! خدا پدر ترا هم بیامرزد ملیحه !

دراینوقت در باز شد و رئیس کارگزینی با اجازه پای میز مدیر کل آمد و حکم را دودستی تقدیم کرد و مدیر کل بدون هیچ‌گونه تأمل حکم استخدام فی فی خانم را پاراف کرد و بدست ایشان داد و بنا شد که از فردا در سر خدمت حاضر شود .

یکماه گذشت – کار فی فی خانم مصنوعی و صاحب سینه
مصنوعی بطور مصنوعی بالا گرفته بود !

فی فی خانم پنچر شد

تمام کارمندان ب موقعیت او رشک میبردند و جرأت نداشتند جیک
بز نند - همه آهسته بیکدیگر میگفتند : چرا که محترم نباشد آخر
دختر خاله مدیر کل است !

دیگر برای مدیر کل کمیسیون بدون حضور فی فی زندان بود!
اغلب کمیسیونهای مدیر کل دو نفر عضو داشت یکی مدیر
کل و دیگری فی فی !

یعنی احتیاجی هم بدیگران نداشتند همین دو نفر امور اداره را
سر فرصت حل و فصل میکردند و رتبه اداره را فتق میفرمودند !
عاقبت الامر مدیر کل برای دلگرمی بیشتر فی فی خانم بخدمت
تصمیم گرفت یکروز با حضور تمام کارمندان سنجاق گرانبهائی را بعنوان
حق شناسی باو تقدیم کند .

یکروز آقای مدیر کل تمام کارمندان را در سالن سخنرانی احضار
کرد و ضمن نطق کوتاهی خدمات بی ریا و صادقانه فی فی خانم را ستود
و در پایان سنجاق را بسینه فی فی خانم زد .

بسینه تمام کارمندان از حقد و حسد میجوشید ولی دندان روی جگر
میگذاشتند ولی یکمرتبه سینه ها از حسد خالی شد و صدای قاهقه خنده
بی اختیار کارمندان سالن را بلرزه در آورد .

چشمان مدیر کل با تعجب و حیرت بسینه فی فی خانم دوخته شد
ولب و لوجه اش آویزان گردید و همه دیدند که لاله های گوش مدیر کل
از شرم سرخ شده واژ فرط غصب دندان قروچه میرود !

البته متوجه شدید جریان از چه قرار بوده است ؟! بله !؟
اگر دقت نفرموده اید باید عرض کنم که سوزن گل سینه در

۲۴۹

فی فی خانم پنچر شد

پستان لاستیکی فی فی خانم فرو رفتہ و باد یک پستان فی فی خانم کاملا
 خوابیده بود و سینه او بطرز مسخره ای توی ذوق میزد و اسباب خنده
 کارمندان شده بود .

یک هفته بعد فی فی خانم نامه ای را که با مضای مدیر کل و باین
 شرح بود دریافت کرد :
فی فی خانم !

چون از این تاریخ بوجود شما نیازی نیست لذا بخدمت شما
 خاتمه داده میشود ! و از آن روز ببعد کارمندان که بهم میرسیدند
 می گفتند :

دیدی آخر فی فی خانم پنچر شد !؟ ..

بدنبال نامزد!

همیدرا تمام اهل محل می‌شناختند.

نجیب - جوان - خوش تیپ - تحصیلکرده بود او فقط یک چیز کم داشت و آنهم پدر و مادر بود.

هر روز صبح با لباس شیک و صورت دو تیغه! از عمارتی که در یکی از محله‌های شمال شهر اجاره کرده بود خارج میشد و بطرف اداره میرفت و پس از تعطیل اداره به منزل بر میگشت و تا فردا در اطاق خودش به مطالعه کتاب یا شنیدن صفحات موسیقی مشغول میشد.

کم کم از یکتواختی و مکرات خسته شد و با خود گفت: تا کی تنها زندگی کنم؟

نه سری ببالینی میگذارم و نه صبح که از خانه بیرون میروم چشمی بدنبال منست.

تا کی یک کلفت کتمه کوری و کثیف‌غذا بپزدوجلومن بگذارد؟ پس از این حدیث نفس‌ها در صدد برآمد که با دوستان اداری خودش درباره ازدواج مشورت کند.

خوب ... معلوم است هر کس که ازدواج کرده اگر از زنش چیزی دیده باشد و توافق فکری میان آنها موجود باشد شروع بتعريف میکند و درباره فوائد ازدواج داد سخن میدهد و همچنین عکس . حمید وقتی از یک دوست اداریش درباره این موضوع سؤال کرد

دوستش گفت :

میگویند «ازدواج قمارست و بدون شک هیچ قمار بازی نیست که بالاخره «بازنده» نباشد » .

دیگری گفت :

من قبرستان را بخانهای که زن در آن نباشد ترجیح میدهم .
کسانی که زن نمیگیرند یک مشت لابالی ، مفتخار ، منقی باف هستند .

هر مرد باید امیدی در خانه اش داشته باشد و چه امیدی بهتر از زن و فرزند نداشت .

ازدواج انسان را از بی سروسامانی و بلا تکلیفی نجات میدهد .
بالاخره سخنان مثبت همکار دومی در حمید بیشتر اثر کرد و در صدد برآمد که چراغی در خانه اش روشن کند و لب را روی لبی بگذارد !

او که پدر و مادر نداشت تابرای او بخواستگاری بروند چه کند
چه نکند ؟ بالاخره دوستی راهنمائیش کرد که شبها روزنامه ای را که در آن آگهی های ازدواج چاپ میشود بخواند و زن دلخواه خودش را بیابد .

ناگفته نماند که حمید بیش از هر چیز به تربیت خانوادگی

اهمیت میداد.

او بارها گفته بود من دلم میخواهد اگر زن آینده من از زیبائی
چندان بهره‌ای ندارد یا از طبقهٔ فقیر است حتماً دختری تربیت شده
باشد و پدر و مادر و کسانش در تربیت و انسانیت نمونه باشند بله در درجهٔ
اول تربیت خانوادگی مورد نظر من است.

یکشب که غرق مطالعه ستون مخصوص روزنامه بود این سطور
بسرعت برق از نظر حمید گذشت یکمرتبه رنگ و رویش از شادی بر-
افروخته شد و در چشمانتش برق شعفی پیدا شد:

« دختری هستم در حدود ۱۸ سال سیکل اول را تمام کرده‌ام -
زیبا و تربیت شده هستم - قدم ۱۸۰ سانتیمتر است - شباهت تامی به
سوفیالورن دارم پدر و مادر و برادر و خواهر و فامیل فهمیده و تربیت
شده‌ای دارم و از ثروت تقریباً سرشار هستم میخواهم با جوانی اداری،
نجیب، خوش تیپ - تحصیلکرده که به کتاب و موسیقی نیز علاقه داشته
باشد و مرا بفهمد ! ازدواج کنم .

امضاء ژیلا . خیابان ... کوچه ... خانه شماره ...

خواستگاران واجد شرایط میتوانند همه روزه از ساعت ۵ تا ۷
بنشانی فوق مراجعه فرمایند .

حمید این آگهی را دوبار و سه بار خواند و ضربان قلبش تنداشته
شد ، با خودش گفت :

چه خوب ... نه چک زدم نه چونه عروس او مدت تو خونه .
بالاخره ایدآل خود را یافتم - آن دختری را که من آرزوی

ازدواجش را داشتم همین بود - راستی من چقدر سعادتمندم - دختر با تربیت و پدر و مادر تربیت شده - خواهر و برادر با تربیت - شبیه سوفیالورن - اهل مطالعه - عاشق موسیقی - حمید اگر مرگ میخواهی برو گیلان - دیگه چرا معطلی - تا این لقمه چرب و نرم بدست گربه های زرنگ ترنیفتاده از جاتکان بخور سعادت در دو قدمی تست - وقت را تلف نکن !

ساعت چهار بعد از ظهر فردای آنروز حمید لباس شیک مشکی خود را برای اولین بار پوشید و جلو آئینه رفت کرآوات را صاف کرد. سرو وضع را مرتب کرد و از خانه زد بیرون ! سرخیابان چند شاخه گلایل یک جعبه شکلات خرید و با هزار ذوق و شوق و امید و آرزو براه افتاد و بطرف خانه معشوق نادیده رفت. بکوچه مورد نظر رسید و خانه را پیدا کرد و درست سر ساعت پنج بعد از ظهر بود که تکمه زنگ منزل عروس را بصدای آورد ولی کسی در را باز نکرد برای دفعه دوموسوم زنگ را فشار داد ناگهان در باز شد و جوانی با قیافه خواب آلود و عبوس دم در آمد و گفت : « مرتیکه پدر سوخته مگر سر آوردی ؟ این وقت روز - هوای گرم او مدنی درخونه مردم - حالا هم هی پشت سر هم زنگ میز نی ؟ حمید گفت : آقا بنده که بین خود زنگ نزدم الان سر ساعتی است که بنده باید اینجا شرفیاب بشم .

آنمرد گفت : خبے بابا آنقرز نستعلیق حرف نزن فکلی گشنه حالا با کی کار داری خبرت ؟

— با ژیلا خانم !

— ای جونت بالا بیاد .. خب اینو زودتر بگو مگه ماست تو
دهته . برو تو !

جوانک بعد از ادای این جملات راه را باز کرد و حمید با سگره
های در هم وارد خانه شد و با تمسخر زیر لب گفت : عجب آدم با
تربیتی بود . !

جلو پله های عمارت با پیر مردی رو برو شد و گفت : آقا من
خیلی متأسفم که برای اولین بار که باین خانه مراجعت میکنم با جوانی
بی تربیت رو برو شدم .

پیر مرد بعنوان عذرخواهی گفت : اول بفرمائید جنا بعالی با چه
کسی کار داشتید ؟
— با ژیلا خانم .

— هان ، بعله ! خیلی متشرکم . بنده دائی ژیلا هستم که امروز
برای مهمانی اینجا آمدم و آن جوان هم که بشما (فحش جد و آباد !)
داده بنده زاده است . او عادت دارد که با مردم اینطور حرف بزنند . من
صد دفعه هم بهش گفتم که با همه یکجور حرف نمیزند و «همه خرها
رو به یک چوب نمیروند ! » ولی متأسفانه باز با شما اینطور صحبت
کرده است !

به حال پشمیش بدو نید - زیاد جوش نز نید شیر تون خشک میشه .
حمید از طرز حرف زدن دائی عروس بیشتر ناراحت شد و از
اینکه اورا به «خر» تشبیه کرد سخت رنجید ولی بروی خودش نیاورد .
دائی عروس درحالیکه از خانه بیرون میرفت حمید را مخاطب

قرار داد و بی ادبانه گفت :

– اگر میخواهی باطاق ژیلاخانم بری طبقه چهارم؟ حمید با
حالت عصبانی ازاو تشکر کرد و بطرف عمارت حرکت کرد. ناگهان
از طبقه چهارم خانم چاقی سرش را بیرون آورد و بحمید گفت :

– آقا شما هم خواستگار ژیلا هستید؟

– بله... بندی هم خواستگار ژیلا هستم.

– خوشوقتم از زیارتتون الحمدلله سر ژیلا ناهار بازار شده!
بندی هم مادر ژیلا هستم لطفاً اون تختخواب را که کنار پله ها است با
خودتون بیارید بالا!

حمید از این بی تربیتی مادر نامزد آینده سخت ناراحت شد ولی
برای ادب بیشتر به مردن مردنی بود تختخواب بیست هنی را کول
کرد و نفس نفس زنان و هن هن کان بطبقه چهارم برد و روی زمین
گذاشت و لباس نوخود را که غرق خاک و کثافت شده بود تکاند و می-
خواست با دست، چروک های آنرا صاف کند که مادر ژیلا از دراطاق
بیرون آمد و گفت :

– خیلی معذرت میخواهم بعداً فکر کردم جای مارا تنگ میکنه
لطفاً بیارید بزارید سرجای اولش!

حمید بمقتضای ادب و اصالت ذاتی بدستور مادر زن آینده (!)
عمل کرد یعنی تخت را مجدداً با همان مصیبت به پائین برد و با اوقات
تلخ بر گشت و وارد اطاق شد و روی مبلی نشست و نفس عمیق کشید و
ناگهان بوی تعفنی بمشامش رسید و از مادر ژیلا پرسید این بوی بداز
کجاست؟ جواب داد : چیزی نیست، پشت منزل ما یک خرابه است

دیروز یک خرمدنی توی این خرابه عمرشو داد بشما واین بوی لشه

همون خره است !

پس از این پاسخ ادبیانه ! اشخاص حاضر در اطاق را بحمید معرفی

کرد :

– «منوچهر خان پسر بندیه – جمشید خان پسر دیگر بندیه – ژاله

دختر بندیه – ژیلاخانم هم همین الان تشریف میارند(!)

حمید نگاهی بحاضرین انداخت و گفت :

– بسیار خوشوقتم .

در این هنگام منوچهر یعنی برادر عروس بحمید گفت :

– آقا میخواهید من بفاصله ده دقیقه جیب شما را بزنم و شما

اصلاً تفهمید ؟

جمشید برادر دیگر عروس خانم گفت :

– ده دقیقه که چیزی نیست..؟! من در عرض دو ثانیه ساعت مچی

شونو میز نم .

حمید از این صحبت‌ها هاج و واج مانده بود که منوچهر بحمید

گفت :

آقا مز خرف میگه در عرض این پنج سالی که من و داداشم جیب

میز نیم من اصلاً هیچی گیر نیافتدم اما این بی معرفت بی بته، دو دفعه

رفته زندون .

منوچهر در حالیکه ژاله خواه رکوچک خود را نشان میداد گفت:

اما تا دلتون بخواه این و وروجک کیف خانمها را مثل آب میز نه !!

حمید نزدیک بود سر سام بگیرد با خودش میگفت آیا خواب می

بینم ؟ اینها همان خانواده تربیت شده هستند که ژیلا خانم معرفی کرده بود ؟ اون دائی .. ؟ اون پسر دائی .. ؟ این مادر .. ؟ این برادران تربیت شده .. ؟ این خواهر دست و دل پاک .. ؟ حسنی مکتب نمیرفت وقتی هم میرفت جمعه بود .. من بدنبال این خانواده تربیت شده !! راه افتادم . حمید باز با خود گفت : شاید خود ژیلا تربیت شده باشد .. ؟
 چه بسیارند دختران با تربیت و متینی که در میان خانواده‌ای پست و بی تربیت زندانی هستند ... چرا او را به آتش اینها بسوزانم .. در قضاوت نباید عجله کرد . ؟ صبر کنم به بینم ژیلا چگونه دختری است ؟
 بدنبال همین خیالات به مادر زن با تربیت ! آینده گفتم : پس
 چرا ژیلا خانم تشریف نمی‌آمد ؟

مادر ژیلا گفت همین‌آن تشریف می‌آمد ! چون دیشب با چندتا از مردها دوره داشتند و مشروب زیاد خورده بود و بهمین جهت دو ساعت بعد از نصف شب بمنزل رسوندنش کم خوابی داشته ؟
 مادر گرم صحبت بود که دختری سیاه و آبله رو شبیه تهدیک عدس پلو - یا بهتر بگوییم مثل پوست هندوانه که مرغی آنرا صد هزار بار نوک زده باشد و بعد زغال مالیده باشد آواز خوانان وارد شد و باحالتی مست به حمید گفت : مرگ من بگو این دست کجه ؟

حمید از این مناظر کاملاً وحشتزده شده بود و می‌خواست فریاد بکشدو لی بز حمت ظاهر خود را حفظ کرد و بزرگ بخندی تلخ بلب آورد .
 ژیلا با نهایت بی‌شمر می‌به حمید می‌گفت :

- ماما منو پسندیدی ؟ موهای من از اینگریزی بگم قشنگتر نیست ... ؟ من از سوی الورن زیباتر نیست ... ؟ این سینه من از جینالولو

بریجیدا بر جسته تر نیست ... ؟ این ... این ...

عرق شرم بر پیشانی حمید نشست و از ناچاری در جواب دخترک
میگفت چرا ... البته ... و بالا فاصله برای اینکه خود را نجات بدهد
از جا بر خاست و گفت من هیچ عیبی در خانواده شما نمیبینم و مخصوصاً
شمارا میپرسم و امیدوارم در آتیه باهم زندگی خوشی را شروع کنیم .
ژیلا در حالیکه بزور دست خود را در دست حمید میگذاشت گفت:

پس کی برای مذاکره تشریف میآورید ؟

- همین فردا ساعت پنج بعد از ظهر !

- بامید دیدار شوهر عزیز !

حمید با یکی یکی اهل اطاق دست داد و خدا حافظی کرد و در
حالیکه از اطاق خارج میشد با پدر ژیلا سینه بسینه شد .

پدر ژیلا با سرو وضع ناهنجار ، و صدای لات منشی به زن خود

میگفت :

زنیکه من شش تا قاب داشتم ، دوتاش نیست ، زود بگرد پیدا

کن امشب میخواهم برم سه قاب بزنم !!

زایمان طبیعی .!.

میان آدمیز ادھای دوپاکه من بعمر خودم دیده بودم تنها ممسک زاده » همسایه دیوار بدیوارما بود که هر گز سوار اتوبوس نشده بود او هر روز و هر شب فاصله میان منزل و بازار را پیاده می‌بیمود و برای این عمل خودش هم مثل کارهای دیگرش دلیل میتراسید و میگفت : « من در کتاب تحفه حکیم مؤمن خوانده‌ام که پیاده روی خواص بسیار دارد - هم غذا را تحلیل میبرد هم انسان از مرض سنگ مثانه در امان است ! »

چه در درسته بدهم « تز » ممسک زاده « تز » « نخوری » بود و برای هر کار کوچک خودش برھانی داشت که اگر بخواهم باز گوکنم مثنوی هفتاد من کاغذ شود ! در مهمان نوازی ممسک زاده همین بس که این معجون افلاطون در زیر نور چراغ دست در کاسه آبگوشت نمیکرد مبادا سایه دستش هم داخل کاسه بشود !

او درباره فوائد « نان و پنیر و سر که شیره » ومضار پلو و خورش و مرغ سرخ کرده حرفاھای هشت من نهشی میزد و فقط منظورش این

بود که زن و بچه‌های مادر مرده خود را هم بفوائد نان و پنیر و سرکه
شیره و ضرر مرغ و جوجه و پلوخورش که متضمن مخارجی بود آشنا
سازد !

بیچاره بچه‌های ممسکزاده رنگ میوه را ابدآ نمیدیدند و اگر
روزی آلوچه سگک یا زرد آلوعنک یا خرما خرک یا کاهو نرک در منزل
خودشان میدیدند از آنها عکس ۶ میگرفتند .

خانواده ممسکزاده شب و روز حاضری سق میزدند و فقط سالی
دوبار پختنی میخوردند . پختنی آنها هم نان ولبو بود !
بنده خودم در چند شب پیش پس از سالها در دست ممسکزاده یک
روزنامه اطلاعات دیدم و با تعجب زیاد در صدد تحقیق برآمدم و فهمیدم
که ایشان بمناسبت سروصدای اخیر یک روزنامه را برای یک ساعت به
مبلغ دهشاهی کرایه کرده‌اند تا مطالعه بفرمایند و اگر ممکن است
اجناس موجود مغازه را تومانی دوسزار گران کنند !
خیال میکنم تاینجا برای معرفی این وجود شریف کافی باشد و
حالا باصل داستان پردازیم .

این آقای ممسکزاده در بازار صاحب یک دکان بزازی بود و
آنقدر مشتری را دوست داشت که اگر در موقع حرف زدن با مشتری
سوzen در پایش فرو میکردند حالیش نمیشد .
یکی از روزها نزدیک غروب چند مشتری به تور «ممکزاده»
افتاده بود و این مرد محترم ! سر ازیا نمیشناخت و از خوشحالی توی
دلش قند آب میکردند .

توبهای پارچه را یکی بعد از دیگری جلو مشتری باز میکرد
و قسم میخورد که : « تمام این اجناس ضرر میکند و من تمام این هارا
برای جوری جنس آورده ام نه برای متفعت ! چیت ضرر میکند ! -
شال ضرر میکند ! - محمل ضرر میکند . کوفت ضرر میکند ! - زهر
مار ضرر میکند . »

بمیرم برای درد دل این بازارها - طفلك ها هر چه جنس دارند
ضرر میکنند ! - اینها روی علاقه ای که بمردم دارند جنسی بخلق الله
میفروشند و گرنه ابدأ قصد متفعت ندارند این آدمهای شریف هر روز
روزی صد تومان دویست تومان به تفاوت ضرر میدهند - چه ده ها و
آبادیهایی که اینها مرتب از
اند(!) من نمیدانم چرا آنقدر مشتریها قدر نشناشد .

مثل اینکه حاشیه رفتم ؟ چه میشود کرد ؟ دیدم مطلب بجایی
رسیده که مقتضی است از این خدمات بیشایی تقدیر کنم !
به حال مشتریها گرم چانه زدن بودند و ممسکزاده بازار گرمی
میکرد که ناگهان خواهرزن ممسکزاده در مغازه سبز شد ممسکزاده
از آمدن بیموقوع او متعجب شد و گفت :

- چه خبر این وقت شب ؟ .. از اینظر فا ؟
مونس آغا خواهرزن ممسکزاده آهسته سررا بیخ گوش شوهر
خواهر خود برد و گفت :
- بدوبیا . خواهرم دردشه ..! ممسکزاده بدون اینکه ملاحظه
مشتریها را بکند با صدای بلند و با لحن اعتراض آمیز گفت :

— بدرک که دردشه ... پس شما او نجا چکاره اید؟

— آخه حالش خیلی خرابه ... خودش منو فرستاده که بیام
شمارو خبر کنم.

— بیخود فرستاده ... مگه من میتونم از اینجا تکون بخورم...

سرچراغی میخام یه دشت و فتحی بکنم. چشات نمی بینه مشتری سر
من ریخته.

اصلاً بمن چکار دارین ...؛ یکی دیگه باید بزاد یکی دیگه باید
جیغشو بزن ... مگه من قابله هستم؟

برو یه اذون گو خبر کن بگو بیاد روی پشت بوم اذون بگه!
زود فارغ میشه!

— بابا دهتا اذون بالای سرش گفتند فایده نکرد. حالش خیلی
خرابه! از این چیزا گذشته!

در آن لحظات، گرفتن جان ممسک زاده برای او راحت تر از
این بود که یکنفر بخواهد مشتریهای او را ازاو بگیرد از این رو سخت
عصبانی شد و گفت:

— برو بابا بدرک که مرد ... بزار من سرچراغی صنار سه شی
پول از دست مشتری بگیرم.

در این وقت مشتریها کم کم از جریان مطلع شدن دودست جمعی به
ممسلک زاده تو پیدند که:

— ای بابا ... برو بهزنت برس ... این مغازه و این مشتریها هر
روز هستند ... این حرفها چیه میزني و حالا برای اینکه خیالت را

زایمان طبیعی

راحت کنیم اصلاً ما جنس نمیخواهیم ... بیا برو بین بسر زنت چی
آمده ...

مشتریها این جملات را گفتند و رفتند و ممسک زاده از اینکه
شکارهای بدام افتاده از چنگش پریدند سخت عصبانی شد و میخواست
بهزمن و زمان دشنام بدمد.

با غرغیر زیاد دکان را تخته کرد و با خواهر زنش بطرف منزل
راه افتاد.

در راه از عصبانیت هرچه از دهنه بیرون میآمد با خود میگفت
و میرفت :

— « بزمین گرم بخوری زن...! آدم هم آنقدر خروس بی محل
میشه ... ؟ آخه اینوقت هم وقت زائیدن بود ؟ حالا که شیش هفت تا
مشتری در دکون من بود تو هم زائیدن گرفت ؟ ! آخه زن حسابی
هم سرچراغی میزاد ...؟! میخواسی بزاری روز تعطیلی بزائی ... ای
مار بزائی ...

ای افعی بزائی ... ای ... لا اله الا الله ...!

ممکن زاده و خواهر زنش بمنزل رسیدند و دیدند اطاق از زنهای
همسايه پرشده است و دوتا مرد هم در حالیکه کیف دردست دارند بواسطه
زنها ایستاده اند و متعلقه ممکن زاده هم مرتب فریاد میزد :

— « آی خدا مردم ... آخ اینور دلم . وای اونور دلم .. ای خدا
خدا ... ای خدا مردم ...»

در میان این قیل و قال ممکن زاده سر رسید و گفت : « چته زن

نادون ؟ . چته خروس بی محل . . ؟ خب میخواهی بزائی بزا دیگه
خبرت !

زن ممسکزاده به آنمردها اشاره کرد و گفت :

– بین این آقایون چه میگند .

ممسکزاده از آنها پرسید : چه فرمایشی بود ؟
شما کی باشید ؟

یکی از آنها گفت :

– ما طبیب هستیم و برای عیادت از خانم شما دنبال‌ها آمدند.

– خب او مدنده که او مدنده پس چرا سیخ وايسادین او مدين جمال

منو زیارت کنین ؟

– ما صبر کردیم که با اجازه شما مشغول عمل بشیم .

– اجازه ها دست شماست ...

– باید شکم خانم را پاره کنیم .

– خب پاره کنید... شما از من پول نخواهید شکم زنم که هیچی

شکم بچه‌هایم پاره کنید !

– اتفاقاً این موضوع خرج بر میداره چون زایمان غیر طبیعیه

باید پهلو رو بشکافیم از پهلو بچه رو در بیاریم .

چشم‌های ممسکزاده گرد شد و گفت :

– من نمی‌فهم شما چی می‌گین ...

غیر طبیعی و طبیعی چیه ؟ هر کار می‌گنین بگنین... پهلو شو .

میخواهین بشکافین ، بشکافین .. شیکمش و ... میخواهین

بشکافین ... بشکافین ... پهلوی هنو میخواهین .. بشکافین . بشکافین ..

ذایمان طبیعی

خلاصه هر کار که دلتون میخواود بکنین از من پول نخواهین . در کار
خودتون آزادین ..!

یکی از اطباء گفت : یکمرتبه عرض کردیم برای این کار علاوه
بر حق زائیمان حق حرایق هم باید پردازید .

ممسکزاده ابرورا درهم کشید و گفت : مثلا این کار چقدر خرج
ورمیداره ؟

یکی از اطباء گفت : جمعاً هزار و دویست تومان .
ممسکزاده با سگرمهای توهمند گفت : - تفهمیدم یکدفعه دیگر
بفرمائید .

- هزار و دویست تومان !
تا این حرف ازدهان طبیب بیرون آمد ممسکزاده گفت : مگر
پول علف خرسه ؟!

شما خیال کردید من بانک دارم ... ؟ خونه قاضی گرد و بسیاره
ولی شمارش هم داره !

من سایه دهشاهی رو با تیرمیز نم من اگر میخواستم از این پولها
خرج کنم تا حالا هفت تا کفن پوسونده بودم - از شما چه پنهان من عمرم
را به پول جمع کردن گذر و ندم و پولو از جونم بیشتر دارم نه تنها
من ... بلکه زن و بچه من هم همین اخلاقو دارند و همین جوری از بچگی
تر بیتشون کردم ...

در این اثنا ممسکزاده یکمشت پول خورد از جیب بیرون آورد
و در میان دو دست گرفت و چند دقیقه پول خوردها را تکان داد .

دراين وقت حاضرين با منتظره تعجب آوري روبرو شدند... ميدانيد

چه دیدند؟!

خيلي آرام سر «نوزاد» بيرون آمد.

ممسك زاده باز پول خوردها را ب الصدا در آورد ...

«دست» بچه هم بيرون آمد.

براي سومين بار پولها ب الصدا در آمد «پاي» بچه هم خارج شدو يك

«بچه ممسک!» توی خشت افتاد.

ممسك زاده در حال يك خنده مظفر انهاي بلب داشت رو با آقایان

اطباء کرد و گفت :

آقایون : حالا ملاحظه فرمود يك كه هيچي سرتون نميشه؟!

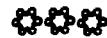
ديدي يك كه چه جور بچه من بعشق پول پري يد بيرون...؟

حالا دست گير تون شد كه زائيمان خيلي هم طبیعی بود؟!

پري يد پي کارتون جان من ... من نژاد خودمو ميشناسم..! من

بجنس بچمهای حلال زاده خودم آشنا هستم .. کور بشه اون دكان

داری که مشتری خودشو نشناسه !!

ميگويند :

ممسك زاده همین نوزادر درسن يك سالگي به تاجر بي بچه اي

كه آرزوی بچه داشت در مقابل « ده عدل چيت گلدار » و اگذار

کرد !!

العربيه على الرأوى .

مینو جون سلام !

اتاق تلفنخانه پر از جمعیت بود . اشخاص جورا جور از زن و مر دریز و درشت کوچک و بزرگ . بغلی و دیواری و رومیزی همه گوش تا گوش و سبیل تاسبیل نشسته بودند همه انتظار میکشیدند تا گوینده از بلندگو اسم آنها را اعلام کند و پایی تلفن بروند و باکسان و آشنایان خود صحبت کنند .

در میان این جمع مینو خانم دختر نوزده ساله وزیبا در حالیکه گریپ سختی داشت پا را روی پا انداخته بود و انتظار میکشید که با نامزد خود در ارakk صحبت کند و تکلیف عروسی خود را با او معین نماید از طرف دیگر حاجی محمود آقا تاجر معروف تهران در کنار نیمکتی دستش را زیر سرش ستون کرده بود و جملاتی را که بنا بود در مکالمه تلفنی به میرزا عبدالعلی جوجه تاجر کرمانشاه تحويل بدهد زیر لب بازگو میکرد .

صدای رعد آسای گوینده از بلند گودر فضای اطاق انتظار تلفنخانه

پیچید.

مینو خانم «م» تشریف ببرید کابین هفت - آقای حاج محمود آقا

کابین هشت.

باشینین این جمله حاجی محمود آقا و مینو خانم مثل ترقه از جا پریدند و بطرف کابین ها رفتند ولی از عجله ای که در رسیدن به مقصد داشتند هر دو باشتباه افتادند بدین معنی که مینو خانم بجای حاجی محمود آقا بکابین هشت رفت و حاجی محمود بعوض مینو خانم وارد کابین هفت شد.

حاج محمود گوشی را برداشت و بجای میرزا عبدالعلی بانام زد

مینو خانم گرم صحبت شد و صدائی از آن طرف سیم گفت:

- سلام مینو جون!

- حاجی محمود آقا این جمله را نشنید و یا اصلاً نشنیده گرفت

و بصحبت خود ادامه داد:

- خب چه خبر؟ مظنه جات از چه قراره؟ بازار تکون خورده؟

را کده ساکته؟

زرد چوبه هائی را که نود و یکروزه فروختی چرا سفته اش را

نفرستادی؟!

صدا از آن طرف تلفن گفت:

مینو جون! خوب ادای مرد هارا در میاری ها ... ای بالاخورده

جداً خیلی استعداد هنر پیشگی داری ها ...

تو چند دفعه گفتی من از پشت تلفن میتوانم شکل مرد ها صحبت

کنم اما من باور نمیکردم حالا میبینم نه ماشاءالله هزار ماشاءالله
هنرپیشه قابلی هستی ... بارک الله چی بهتر که نامزد من اینهمه استعداد
داشته باشد.

حاج محمود آقا از طرز صحبت نامزد مینو خانم خیلی ناراحت
وعصبانی شد و گفت:

— مرتبه که چرا خجالت نمیکشی؟ من هزار کار و زندگی دارم
مگه من با تو شوخی دارم مرد حسابی؟!

عزیز جون اگر من با تو شوخی نکنم با که بکنم؟!

انشاءالله شوخیهای حسابی میماند برای بعد از عروسی!!

— لا اله الا الله... عجب آدم مزخر فیهها...! با باجون اگر میخواهی
بمن سر بالا جواب بدی از حالا بگو که حسابارو بیندیم و دیگه با هم
معامله نکنیم.

— نه همان هنرپیشه! حالا اول معامله است!

— آقاجون حرف دهنتوبفهم بزن من ازاين حرفای لغوه صاحب
مرده خوش نمیآيد.

— الهی قربونت برم که جداً به هنرپیشگیت ایمان آوردم.

— هنرپیشه پدرته! هنرپیشه جدو آبادته خجالت بکش عموم!

— قربان موهای بلندت برم مامان قشنگم.

حاجی محمود آقا یک نصفه آینه شکسته را از جیب درآورد و
موهای حنابسته خود را در آن نگاه کرد و با عصبانیت جواب داد:
بابا اگر میخواهی پول مردموندی بگو نمیدم چرا خود توبکوچه
علی چپ میز نی؟!

- جون من دیگه مثل خودت حرف بزن - بله میدونم تو هنر-
پیشه‌ای ... راستی بگو ببینم مامان جون ! آن گوشواره‌ای که برات
فرستادم بدستت رسیده ؟

عصبانیت حاجی محمود آقا رو بشدت گذاشت.

- برو گوشواره رو بوالدت بده - به خواهرت بده - به جدو آبادت
بده مرتیکه بیشترم وحیا پولهای اجناس منو بالا کشیدی حالا خودت تو
به دیوانگی زدی ؟ اگر منم که پول ده مرسله جنس رو با یخنی ترش ازت
میگیرم - تو هنوز منونمیشناسی - من باندازه طلبم از سر قبرت ریگ
ورمی چیم، خیال کردی ؟!

پس از ادای این جملات حاج محمود آقا گوشی تلفن را بشدت
روی تلفن کوبید و با حالتی عصبانی در حالیکه از عصبانیت شرشر از
سر و صورتش عرق میریخت از تلفنخانه خارج شد.

در کابین دیگر هم مینو بجای نامزد خودش با میرزا عبدالعلی
به مکالمه پرداخت و چون بعلت سرماخوردگی صدایش دور گهول گفت
شده بود میرزا عبدالعلی ابدآ میان صدای او و یک مرد فرق نمیگذاشت.
سلام !

سلام .

- حاج، آقا احوال شما چطوره ؟
- حاج آقا خودتی - توهمندجا شوخی میکنی ؟
اختیار دارید من با شما چه شوخی دارم ؟
دراينجا مینو از خشك حرف زدن میرزا عبدالعلی قدری مكير

شده و خیال کرد که نامزدش از ازادوایج کردن با او پیشیمان شده و مخصوصاً
با این لحن صحبت می‌کند که روابط خود را با مینوخانم قطع کند از
این رو با تلخی از میرزا عبدالعلی پرسید:

– چرا یک مرتبه «سریو» صحبت می‌کنید؟

– آخه برای آدم اوقات نمی‌مونه!

– چرا...؟ مگر چطور شده.

– برای اینکه کلاه سرم رفته!

– چرا؟

– شما یک جنس بنجل داشتید او نوبمن قالب کردید؟

– خواهش می‌کنم مواطن حرف زدن خودتان باشید.

– چی چی رومواطن حرف زدن خودم باشم؟ شما خودتون بزارید

جای من! به بینید چه حالی می‌شید؟

– من نمی‌فهمم چی می‌گین آخه چطور شده؟

– جان من شما یک جنسی را که به ده نفر را ائمه دادیدون خریدند

بنم فروختید.

مینو با ناراحتی فوق العاده‌ای گفت:

– چرا حرف دهنتو نمی‌فهمی.

– من حرفمو خوب می‌فهمم شما نمی‌خواهید قبول کنید بند

عرض می‌کنم در این معامله سرم کلاه رفته.

– آخه چرا؟

– برای اینکه این جنس شما «وازده» بود حداقل «ده دست

گشته!

— آقا من از شما متوقع نیستم. اینطور بامن حرف بزنید.

— بله دیگر نباید متوقع باشد «جنس عواریه» رو بریش آدم می‌چسبو نید اونوقت توقع هم ندارید که باهاتون اینطور حرف بزنند من اگر بخواهم از این جنسا بخرم روزی ده «فقره» زیر سرمه، پدر بیامرز . شما از این جنس برای ده بیست تقر نمونه فرستادید و چون هیچکس طالب نبوده برای من بدیخت فرستادید من خودم خبره هستم تا دست زیر جنس بکنم تشخیص میدم چه جور مالیه آخه این رسم معامله کردنه ؟

— خلاصه حرف حسابیتون چیه؟

— هیچی حرف حسابی من این است که مال بد بیخ ریش صاحبش فقط بیک احمق دیگر چاشنی بفرمائید از این بعد هم یا بامن معامله نکنید یا اگر هم می‌کنید من خریدار جنس فاسد و آب رفته نیستم. از شنیدن این جملات دو قطره اشک روی گونه‌های مینو غلطید و گوشی را روی زمین گذاشت.

چند روز بعد دونامه بدهست دو تقر رسید گیر نده یک نامه میرزا عبدالعلی تاجر کرمانشاهی بود که این جمله‌ها را دریک نامه خواند.
آقای آقا میرزا عبدالعلی!

بنده نمیتوانم بایک آدم هرزه مثل شما کار کنم لطفاً کلیه طلب‌مرا توسط بانک بفرستید و گرنه طبق مدرک موجود شما را تعقیب خواهم کرد .

الحاج محمود آقا تاجر تهرانی، گیر نده نامه دیگر نامزد مینو

دراراک بود که نامه وصولی او از این قرار بود.

آقای محترم!

بسیار متأسفم! که از ابتدا شمارا بنامزدی انتخاب کردم و به
هوسیازی و عشق زود گذر شما پی نبرده بودم.

— اینک همراه این نامه حلقه نامزدی را برای شما پس فرستادم
و امیدوارم هرا برای همیشه فراموش کنید آنکه برای همیشه ترا از
یاد برده است.

«مینو»

تجزیه خون!

امان از اشتباه . فقط یک اشتباه و سهل‌انگاری کافیست که اساس
 یک خانواده یا بنیاد یک طایفه بزرگ را بهم بریزد .
 شاید هم در بعضی موارد اشتباهی موجود نباشد و این چرخ بازیگر
 شو خیش گل می‌کند و برای خلق خدا انگشت در شیر میزند ! بهر حال
 نمیدانم این داستان شامل کدام یک از این دو است : اشتباه ... یا ...
 شو خی طبیعت !

هر چه هست در همین تهران و همین سواد اعظم اتفاق افتاده است .

آمیرزا محمود را کسی نبود که در چهار سوق بزرگ نشناسد .
 همه اور آدمی سربراه - متدين - با خدا میدانستند .
 امضاش را روی دست میبرند و کسبه و تجار در باره زهد و تقوای
 او شکی نداشتند واقعاً هم همینطور بود .

آمیرزا محمود در مدت سی سال کسب و تجارت و چهل و پنج سال
 عمر شریف خویش چنان چشم پا کی و دست و دل پا کی نشان داده بود

که قوم‌خویش و اهل بازار اورا نمونه بر جسته تدین میدانستند.

محمودخان کارمند اداره .. درست نقطه مقابل آقامیرزا محمود بود، کار روزوش او خدمه توپر و بدتر از همه شب زنده داریهای نامعقول دراما کن معلوم الحال بود.

همه خانواده و آشنايان، محمودخان را جوانی ناپاک میدانستند. بدتر از همه پنج سال بود که محمودخان مبتلا به رض خان نما نسوزی شده بود که دست از گریبانش بر نمیداشتند. لطفاً تائینجارا داشته باشد تا بعد.

آقامیرزا محمود متدين و پرهیز گار سه سال بود که زنش را از دست داده بود و تنها یادگاری که از ازدواج خود داشت دختری هفده ساله و دم بخت بود.

میرزا محمود دونگرانی داشت . اول میخواست برای دختر هفده ساله اش بخت و بالینی دست و پا کند و بعد با تجدید فراش بزندگی خودش سرو صورتی بدهد.

او عقیده داشت که باید میوه را بوقت از درخت چید و خورد اگر زیاد رسیده شود از درخت می‌افتد وزیر دست و پا لگدمال می‌شود. بهمین جهت میگفت اگر وقت شوهر کردن دختر دیر بشود زیر دست و پای شهوات جوانها له خواهد شد !

از قضا مادر محمود خان که برای سر و سامان دادن بزندگی پسر ناراحت شد باين در و آن در میزدگنش بخانه میرزا محمود افتاد

ودختر را دید و پسندید و داماد را با توافق آقا میرزا محمود پدر دختر نشان داد و میرزا محمود و دخترش از قد و قواره جوانک بدشان نیامد. آقامیرزا محمود بمادر دختر گفت من دربند مال و ثروت داماد نیستم دارائی را خدا میدهد فقط معتقدم که داماد از لحاظ مزاج صحیح و سالم باشد.

اگر ما یلید بامن وصلت کنید تصدیق صحت مزاجش را بیاورید تا مقدمات کار را فراهم کنیم.

مادر محمود خان برای آوردن تصدیق طبیب رفت و میرزا محمود حس کرد که وظیفه اش را انجام داده و حالا باید برای خودش دست و پائی بکند. بدنبال همین خیال زنی را از فامیل بخواستگاری منزل یکی از تجار فرستاد.

پدر خانواده عروس وقتی دانستند که داماد آقا میرزا محمود معروف است شادیها کردند و از خوشحالی جفتک‌ها انداختند و گفتند ما در زمینه آقامیرزا محمود صاحب دختر نیستیم. اختیار ما هم دست آقا میرزا محمود است. باعث افتخار ما هستند و از این تعارف‌های خط کشیده شده و معمولی زیاد تحویل دادند.

آقا میرزا محمود که به توافق خانواده عروس پی برد تلفن را برداشت و شخصاً با حاجی میرزا علی پدر دختر مشغول مکالمه شد:

— آقا حاجی میرزا علی آقا!

— بله بفرمائید جنابعالی؟

— میز محمود!

— آقا سلام علیکم صبح حکم الله بالخير مزاج شریف چطوره؟

— بمر حمتون ! بندۀ میخواستم راجع باون امر خیر با شما صحبت کنم.

— هان ... هان .. بله .. بله .. چه بهتر از این که دامادی مثل شما داشته باشم ؟

— بندۀ غلام شما هستم. خیلی از لطف شما همنونم.

— سایه هبار کتون کم نشه. بله .. ما در زمینه جنابعالی صاحب اموال نیستیم. ایشلاح خیر شو به بینی. اما بجون شما نباشه بارواح خاک پدرم خوب‌مالیه - خودت یه مظنه بزار روش وردار بروه و قتم نخواستی مال خودم!.. اما ...

پدر دختر طبق معمول دختر را بصورت فلفل زرد چوبه یا کالای دیگر تجاری به داماد آینده معرفی میکرد که ناگهان میرزا محمود حرف اورا قطع کرد و گفت:

— اختیار دارید حاج آقا. شما لطف دارید. پس بندۀ تصدیق صحت مزاج میگیرم و خدمت‌تون میفرستم و بعد برای بعله بران شرفیاب میشم حاج میز علی میخواست هم جنس بنجل را هر چه زودتر آب کند و هم بسلامت مزاج میرزا محمود ایمان داشت. بهمین جهت بلا فاصله در جواب میرزا محمود گفت:

— اختیار دارین آقا میرزا ؟ این فرمایشتا کودومه ؟ ما که شومارو میشناسیم دارید مارو چوب کاری میفرمائین ؟! پدر بیامز این حرفا چیه ؟ تقویمو بین هر ساعتی که شکوم (!) داره بیادست دختر رو بگیر و ردار برو ! ممکنه مشتری بهش بخوره - خودت که میدونی مال این روزا خریدار داره !

— نه جان حاجی آقا من اخلاقم اینه ! تا تصدیق صحت مزاج
نگیرم و نفرستم دست از پا خطای نمیکنم خواهش میکنم جنابعالی هم
موافقت بفرمائید.

— باز عرض میکنم از طرف ما مانعی نیست ولی حالا که شما
اصرار دارید عرضی ندارم.

— پس بنده آدرس شمار و میدهم که نتیجه‌درا از آزمایشگاه یکسره
بمنزل شما بفرستند .. چطوره ؟!

— چه عیب داره .

— سایه مبارک کم نشه .

— لفت شما زیاد !

میرزا محمود تلفون را روی میز گذاشت و یکسر به آزمایشگاه
«و..!» رفت .

در آزمایشگاه از دست او مقداری خون گرفتند و پس از دریافت
حق التجزیه روز دریافت جواب را به میرزا محمود یاد آور شدند.
میرزا محمود نشانی منزل حاج میرزا علی را بمتصرفی آزمایشگاه
داد و گفت :

لطفاً برای رفع هر گونه شائبه جواب را مستقیماً باین نشانی
بفرستید و متصرفی آزمایشگاه هم قبول کرد.

دوروز گذشت مادر محمود خان در حجره آقا میرزا محمود سبز
شد و نتیجه آزمایش را روی میز گذاشت.

میرزا محمود گزارش آزمایشگاه را خواند و دید نوشته‌اند که
نتیجه آزمایش خون منقی است و خون محمود خان کاملاً پاک است.

پس از خواندن گواهی آزمایشگاه میرزا محمود رو به مادر محمودخان کرد و گفت:

بسیار خوب! خیلی مایه خوشوقتی بند است. پس شما با آقازاده فردا شب بمنزل بند تشریف بیاورید و کمی صحبت میکنیم و دست دختر را دردست پسر میگذاریم و چون من به تشریفات معتقد نیستم پول اون سوری را که میخواهید بمردم بدهید بخورند و فحش بدهند خود داماد هر طور که میدانند بخزم زندگیشان بزنند.... بنظر شما بهتر نیست. مادر محمود خان که این چنین پیشنهادی را از خدا میخواست سررا بعلامت تصدیق تکان داد و پس از چند کلمه صحبت‌های مختلف خدا حافظی کرد رفت.

فردا شب آنروز در منزل میرزا محمود مراسم بعله بران و عقد کنان محمودخان و دختر میرزا محمود انجام گرفت و دختر را بی سرو صدا بمنزل داماد برند!

صبح فردا شد ...

آمیرزا محمود در حجره پشت‌میزش نشسته بود و ریز معاملات روز پیش را از دفتر روزنامه بدفتر کل منتقل میکرد که صدای شلیک زنگ تلفن چرت او را پاره کرد:

– الو... آمیز محمود!

– بله بفرمائید.

– بابا گلی بگوشه جمالت!

– جنابعالی کی باشید؛ بجا نمیارم.

– نبایدم بجا بیاری ؟ من همونم که میخواستی باکلک خونه
خرابم کنی !

– آقا چرا شوخی میکنید من هزار کار دارم.

– شوخی چیه پسر خوب ! ... من حاجی میز علی .

– سلام حاج آقا ! اگر شما با ما شوخی نکنید کی بکنه ؟

– برو بابا کم پشت هم بنداز ! بابا توهمند عجب جو فروش گندم
نمائی هستی !! .. ما گفتیم پشت سر شما نماز میشه بخونی حالا می بینم
که لا الہ الا الله !

– حاج آقا منکه سر در نمیارم شما چی میفرمائید .

– نباید سر در بیارید . خب آدم حسابی شما هر چی امراض مقاومتی
است یکجا بنام خودت ثبت دادی او نوقت میخواستی با من وصلت کنی ؟.

دیواری از دیوار من کوتاهتر گیر نیاوردی ؟

– حاجی آقا از شما قبیحه این شوخی هارو بکنید .. شما که
میدونید من از این حرفهای لغو بدم میاد !

– (با خنده تلغی) آره مر گ خودت از حرفهای لغو بدت میاد اما
از کارهای لغو خیلی خوشت میاد هان . ؟ کم جانمaz آب بکش در این وقت
آقامیرزا محمود عصیانی شد و گفت :

– حاجی آقا اول بقالی و ماست ترش فروشی ؟ اول وصلت و این
حروفهای سرد و این شوخیهای زننده ؟!

– برو بابا خجالت بکش ! کی بتود ختر میده ؟

من دخترمو با وعده ندوسه روزه دست کور میدم اما دست تو

تجزیه خون

۲۸۷

- نمیدم - اخلاق منو که میدونی؟! من انقدر رومال میخوابم تاتوی بازار
 داغ چاشنیش کنم حواس است کجاست؟
 - اصلاً من از حرف‌های شما سردر نمی‌ارم.
 - چطور سردر نمی‌اری...؟! خود تو بکوچه علی‌چپ زدی؟
 - علی‌چپ علی راست چیه حاجی آقا؟ چی شد؟ چرا کج و درج
 حرف میز نمید؟!
 - کج وايسادی...
 - حاجی آقا بگو به‌بینم چطور شده!
 - هیچی. چطور میخواهی بشه. جواب آزمایشگاه دیروز غروب
 رسید.
 - خب چی بود؟
 - خلاصه نوشته جنابعالی جامع الامراض هسین و دارای «هفت
 سین» امراض مقاربی هستید حالا حالیتون شد...؟ حالا خجالت کشیدی.
 - حاجی آقا شوخی نکنید!
 - آخه اگر من یکذره بسلامت خودم شک داشتم در آزمایش
 خون اینهمه اصرار نمی‌کرم.
 - اینهم ازد کونداری و پشت هماندازیت بود. همین جور کردی
 که خود تو پیش مردم جا زدی دیگه. خلاصه اینو بدون که این‌هفت
 صنار غیر ازاون چارده شاهیه؟ من از فردا بوق و کرنا رو ورمیدارم و
 این جریا نو به همه می‌گم. تو بازارم آبرو برات باقی نمی‌ازم. کاری
 می‌کنم که کسی مصافحه هم باهات نکنه. آدم و انقدر حقه باز. ۴.۹.
 گفتگو که باین‌جا رسید حاج میرزا علی‌گوشی را با تسبیبات

روی تلفن گذاشت و مکالمه قطع شد.

شاید بعضی از خوانندگان تا حالا متوجه شده باشند که بهم خوردن
وصلت میرزا محمود و سرگرفتن ازدواج محمود خان با دختر میرزا
محمود از کجا سرچشمه گرفته است؟
اگر متوجه شده اید باید عرض کنم که فقط در اثریک اشتباه که
آن اشتباه بدینصورت بوده است:

از اتفاق میرزا محمود و محمود خان برای آزمایش خون
هر دو بیک آزمایشگاه مراجعت نمیکنند و هنگامیکه نتیجه آزمایش
هر دو حاضر شده متصدی روی پاکت‌ها را نوشته و در اثری بی توجهی
نامه‌ها را در پاکت‌های عوضی گذاشته است!

لطفاً اگر منقل در منزل دارید برای متصدیان سر بهوای بعضی
آزمایشگاهها قدری اسپند! دود کنید!

مُحَقَّقٌ!

وقتی بعضی‌ها میگویند ما ملت خوشبختی نیستیم نگوئید چرا؟
 آخر شمارا بخدا به بینید در دوره‌ای که ما به مهندس احتیاج داریم
 به صنعتگر محتاجیم - سوزن خودمان را هم از خارجه میآوریم - میخ
 ناقابل‌ما باید از اروپا بیاید و به هزار جور آدم مفید و بدردخور نیازمندیم،
 عوض همه اینها مثل علف هرزه از زمین و آسمان و درود دیوار این مملکت
 «محقق!» میبارد.

آقائی را در میان اجتماع می‌بینیم با یک قیافه (زرافه مآب)
 گردن خودش را مثل لاک پشت پائین و بالا میبرد و یک عینک پنسی که
 بخيال خودش سواد میآورد روی بینی عقاب مانندش زده و نگاهش
 بخلق الله مثل نگاه کردن عاقل اندر سفیه است.

وقتی میپرسیم این آقای بیعرضه در این مملکت پهناور چکا، هستند؟
 جواب میشنویم داشتمند و محقق هستند!

باز هم از این کلمه قلمبه سلمبه سر در نمیآوریم و میپرسیم ایشان

در معدن تحقیقات میکنند؟ در باره کرات آسمانی تحقیقات دارند؟ می-

گویند خیر؟

میگوئیم: خیر و زهر مار آخر! از آثار گهر بار ایشان نمونه‌ای بما نشان بدھید تا مقامات علمی این موجود عجیب‌الخلقه را درک کنیم. میدانید در چنین وقتی چه چیز بما نشان میلدهند؟ یک کتاب چند صفحه‌ای درباره «احوالات ملامتی الحکما گلاب دره‌ای!» شمارا بخدا هر وقت محققی را بشما معرفی کردند و حشت نکنید تمام اینها مشک خالی و پرهیز آبند و شما میتوانید سواد و دانش اینهارا در میان چند تا نسخه خطی کهنه پیدا کنید و اگر این چند تا نسخه را از ایشان بگیرید علی میماند و حوضش.

منتهای اظهار لحیه و عرض وجود این قوم اینست که بیسواستی از قماش خودشان در چند سال پیش از آنها به تصحیح مثلا کتاب **التحصصات فی طریق طبخ الحلیم من الآثار میرزا عبدالرحیم!** پرداخته و در مقدمه و شرح حال صاحب کتاب نوشته باشد که:

«میرزا عبدالرحیم صاحب التحصصات فی طریق طبخ الحلیم از نوادر زمان خود بود. و گویند که چهار نان سنگک را در چند دقیقه از هضم رابع میگذراند و به رشته پلو علاقه وافر داشته و درسنده ششصد و پنج هجری قمری بمرض سوء‌هاضمه دارفانی را وداع گفته و از او فرزندی بسن هشت سال و دو ماه باقیمانده که او برخلاف پدر کم‌اشتها بوده.

میدانید محقق بعدی چه میکند!

بله در چاپ بعدی کتاب ذیل شرح مینویسد: گویا مصحح ارجمند

را در تحریر شرح حال میرزا عبدالرحیم اشتباهی رخ داده باشد زیرا
بنده در کتابخانه بازار نجارها در نسخه «ج» و «مص» و «نص» و (کوفت
وزهرمار) بالاتفاق دیده‌ام که این جرثومه شجر علم چهار نان سنگ
را در چند ساعت از هضم رابع میگذراند و در نسخه خطی متعلق به دوست
دانشمند آقای «خرص خوانسار» دیده‌ام که نان مأکول او نان تفتان
بوده ولایر!

واما رشته‌ای که آن لنگر عرش دانش بدان اشتیاق داشتند مانند
زماننا هذا رشته فرنگی ماشینی نبوده بل رشته‌ای بوده که والده
ماجده‌اش با چوب رشته‌بری مهیا میکرده است.
ونیز در سنہ مذکوره بمرض بواسیر وفات کردند. نہ سو عھاضمه.
والله اعلم بحقایق الامور. العبدالحقیر احمد بن حسن بن ناکس بن
فرحزادی الاصل التهرانی المسكن.

این نمونه‌ای از کار محققین است شما را بخدا اینهم شد کار؟
یکمشت ترهات و اباطیل را سرهم کردن و بچند جمله عربی دست و پا
شکسته مردم نفهم بخیه زدن علم و دانش شد!
میخواهم به بینم اگر ما این یک مشت محقق زهوار در رفتہ خدا
زدہ از همه‌جا در مانده را نداشتیم چه میشد؟ اینها یکمشت شیاد هستند
که ... گذشتگان را میخورند و فارسی ننوشتند را علم میدانند و با این
اباطیل خود را محقق میخوانند.

آخر بخلق خدا چه ارتباط دارد که آن گور بگور افتاده نان
سنگ زهرمار میکرد یا بقول آقای محقق نان تفتان؟!

من میخواهم ببینم اگر این یک‌مشت محقق پیزدی را نخواهیم
باید چه کسی را به بینیم؟

من نمیدانم در کشوری که کتاب‌هاش بزبان شیرین فارسی
نوشته شده و صغیر و کبیر مردم بدان تکلم می‌کنند بچه حقی برای اظهار
فضل‌های لوس و بیمزه بیهوده عربی، بیرون می‌روند؟!

اگر مردم این مملکت سر بارهای غیر نافعی مثل اینها را نداشتند
چه چیز‌شان لنگ بود؟

بعجان شما این جماعت توائی بالا کشیدن آب بینی خودشان را
هم ندارند چه رسد باینکه نفع مادی یا معنوی برای مردم و مملکت
داشته باشند فقط از اینها می‌آید که مفت بخورند و ول بگردند و قیافه
بگیرند و برای اظهار فضل لغات خزعل بگویند و مطالب جفنگ بنویسند
ونه خودشان بفهمند که چکاره هستند و نه مردم.

آیا بهتر نیست که دولت دست اینها را بگیرد و دراداره رفتگران
شهرداری بکار بگمارد شاید بهمت والای اینها لااقل کوچمه‌ها و خیابانهای
تمیز و شسته رفته داشته باشیم؟!

پایان

سیف الدین